

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

Invivs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

758 CERTAMEN SS. MART. PAMPHILI, &c.
 & sanguine refecit: & ecce, sumpto epulo illo ce-
 lesti, mox beatum Creatori suo spiritum tradidit.
 Corpore eius honorifice sepultura mandatum, con-
 structo desuper nobili coemeterio, anniuersaria
 natalis eius commemoratione illustratum fuit. In-
 de verò è dicto coemeterio ad basilicã Vaticanam
 translatum honorificentissimè asseruatur.

Baro. Tom. 1
 Annal. An-
 no Christi
 69-

I V N I V S.

CERTAMEN SS. MARTY-
 RVM PAMPHILI, VALENTIS,
 PAVLLI, SELEVCI, PORPHYRII, THE-
 ODVLI, IVLIANI ET SOCIORVM.

*Ex eo quod est per Eusebium Ca-
 sariensem.*

Iunij 1.

AGNVM hîc & gloriosum pro-
 fectò oculis nostris offertur spe-
 ctaculum, Pamphili & sociorum
 virorum admirabilium, nam facti
 neruorù vel vocum cantus, plu-
 rium sonorum varietate tempera-
 tus suaviter aures animumque oblectat: ita virtus
 in duodenario hoc martyrum numero, in quibus
 iusdem virtutis splendor, æquali inæqualitate, ma-
 rifice congruit, non potest non animos nostros, sua
 admiratione defixos, ad se rapere, & summa quàm
 voluptate perfundere. Sunt enim hic adolescentulus
 simul & senes, serui simul & liberi, eruditi & rudi-
 des, obscuri generis homines, vt multis videbatur,
 & gloria insignes, fideles simul cum catechumenis
 & diaconi cum presbyteris: qui omnes tanquam in
 lapide

sapientissimo musico, nempè Dei verbo vnigeni-
to, variè pulsati, clarissimos numerososque & con-
sonos admodum, in iudicijs, sonos ediderunt.

Inter quos Pamphilus & fortitudine & sapien-
tia primus, Caesariensium ecclesie ornamentum,
presbyterij honore insignis, ex Berythensium ciui-
tate oriundus, omnibus diuinarum humanarumq;
rerum disciplinis egregiè imbutus, à carnis mun-
dique illecebris semper se illibatum conseruauit.
Cumq; & generis dignitate & diuitiarum gloria
exillaret plurimum, delicias respuens, amplissi-
mas possessiones, prædiaque sanè luculenta, pau-
peribus distribuit: & multò antè, quàm ad hoc cer-
amen veniret, vitæ asperitate, egregium se Deo
martyrem exhibuit.

Pamphili
escomioa.

Distribuit
sua paupe-
ribus.

Secundus autè post ipsum Valens senili pruden-
tia vir, canitie ornatus, ipsoq; aspectu venerandus
diaconatus, in Eliensium ecclesia officio cù laude

Valens mar-
tyr Diaco-
nus.

summa fungebatur. Tertius verò erat Paulus, ex
Berythitarum ciuitate oriundus, vir acerrimus &
spiritu feruens, qui etiam in martyrio per cauterij
tolerantiam suscepit certamen confessionis. His
in carcere duobus annis squallore contritis, mar-
tyrij occasio fuit Aegyptiorum quinque aduen-
tus, qui post grauem afflictionem è metallis di-
missi, cum domum reuerterentur, in ingressu por-
tae Caesariensium à custodibus quinam essent, &
vnde venirent, interrogati sunt. Cumq; qua erant
summi fortitudine nihil celarent, sed intrepidè se
Christianos esse faterentur: perindè ac malefici, in
ipso furto deprehensi, statim cathenis vincti sunt.
Indè ad Præsidem adducti & in carcerem coniecti,
sequenti die, qui quartus decimus erat Kal. Mar-
tij, vna cum Pamphilo & socijs, Firmiliano obla-

Paulus sarme-
aites.

Martyres
quinque
Aegyptij.

ri sunt. Ille autem Aegyptiorum solum periculum
faciens, omni ratione ante tormenta eos exercuit.
Atque eorum quidem principem cum adduxissent,
studiosè de nomine & patria quesuit. Ille verò ce-
lestem Hierusalem patriam suam omniumq; Chri-
stianorum esse respondit. Iudex autem cogitatio-
ne ac mente humi defixus, quam illa ciuitas es-
set, & ubi terrarum sita accuratè perscrutari coepit:
& illatis tormentis urgere, vt verum sine ambagi-
bus fateretur. Existimabat enim tyrannus ciuitatem
illam Romanis inuestitam, summum esse Christia-
norum robur. Vnde animi dubius instabat vehe-
menter tormentis, & curiosè de ciuitate illa He-
rusalem multa inquirebat. Cum autem adolescen-
tem diu flagellis caesum, nullo modo ab animi con-
stantia, & ab ijs, quae prius dixerat, dimoueri posse
cerneret, capitis eum sententia damnauit: reliquos
que Aegyptios simili palaestra exercitos idem sup-
plicium iurare fecit.

Deinde ad Pamphilum transiens, percunctatus
est ab eo, num tantis supplicijs, quae mente oculisque
in alijs hauserat edoctus sanioribus statueret pare-
re monitis. Cum verò ab vnoquoque eorum resposum
praclaris martyribus dignum accepisset, a
eos similiter capitis sententiam tulit. Aderat tunc
ibi Porphyrius, spectatae indolis adolescens, nonni-
totos octodecim annos natus: qui vt primum lae-
aduersus dominum suum cognouit sententiam, in
media multitudine exclamans: Rogo, inquit, vt cor-
pora humi mandentur. Iudex autem quauis fera
agrestior, eam vocis libertatem indignissime to-
rens, Porphyrium corripit totisque viribus a torto-
ribus cruciari iubet. Cum verò sacrificare praecise
recusaret, ferro viscera ossaque scrutari, & lanam
tormentis

Nora respō-
sum marty-
ris.

Pamphili
caedes.

Porphyrius
adolescens
inlignis.

Immani-
sime torque-
tur

tormentis exagitata pilorum textis atteri ac deinde, lento & molli igne, generosum martyrem tor-
 reri iubet. Licebat videre Porphyrium, instar inui-
 si athletæ, corpore puluerulentum, vultu læto, a-
 nimoque exultanti, ad mortem progredi. Cumque
 ad rogum appropinquaret, eadem animi alacritate
 in, in medias flammæ ingressus, nos ac fami-
 liares suos consolabatur: ac tandem Christi Iesu
 nomine, sine intermissione, inuocato, lætus, marty-
 rij palmam apprehendit. Atque hic quidem cum
 morte Pamphili consummationem, postremus acces-
 sisset ad certamen, prior, è corpore excessit ad Do-
 minum.

Cōburitur.

Eo hoc modo coronato, Seleucus lætābundus,
 Pamphilo foelicem eius exitum nunciavit: cumque
 sculo salutasset martyres, compræhensus ilico à
 militibus, capitis supplicio affectus est. Is erat è
 Cappadocum regione oriundus, & præclara mili-
 tæ virtutis indicia, in Romano exercitu, varijs
 signatibus ornatus, ediderat. Quinetiam statu-
 ra, viribusque & magnitudine corporis, reliquos
 omnes longe superabat: ipso quoque aspectu, tam
 propter magnitudinem animi, quàm corporis pul-
 chritudinem, omnibus erat admirabilis. Atque in
 principio quidem persecutionis, varijs in certami-
 nis, iam admodum clarus euaserat. Postquàm au-
 tem militia separatus fuit, totum se ad pietatis stu-
 dium appulit: prorsus vt pupillorum & viduarum
 sollicitudinem gereret, & paupertate alijsq;
 similibus oppressos mirificè recrearet. Quam
 merito dignus habitus fuit, ea martyrij co-
 ronam, quàm vno & eodem die athleta, decimus, for-
 titer viriliterq; apprehendit.

Seleucus cō-
 prehendi-
 tur.

Eius enco-
 mion.

Seleuci deinde vestigijs insticit Theodulus, vir
 Bbb 5 & mo-

Theodolus
senex eximi-
us.

& morum grauitate & cana prudentia admodum
venerandus, qui primum honoris locum inter Pre-
fidis seruos & morum & ætatis gratia, & maxime,
propter beneuolentiam, qua trium filiorum patet
suos complectebatur, obtinuerat. Is autem, quod
exemplo Selenci, properantes ad certamen marty-
res, osculo salutasset, ad Dominum adducitur. Cru-
cique affixus martyrium subiit.

Iuliani præ-
sians virtus.

Cum post hos, vnus adhuc restaret Iulianus, is
ea ipsa hora, qua peregrè veniebat, ne ingressus
quidem ciuitatem, statim, vt erat ex itinere lassus,
ad certaminis locum perrexit, visaque sanctorum
corporum hinc inde strata, vnumquodque eorum
peramanter amplexibus strinxit & fuis, præ ga-
udio, lachrimis rigauit. His pietatis operibus inter-
tutum comprehendunt lictores, adductumque ad præ-
fidem, ex eius mandato, lento igni subijciunt.

Comburni-
tur.

Iulianus verò incredibili gaudio, inter ipsas flammis
exultans, magnaque voce, Deo, qui tantis eum bonis
dignatus esset, gratias agens, in choros martyrum
assumptus fuit. Erat autem is quoque genere Cappo-
dox, pietate plenus & fide, vir ingenio admodum
miti, mansuetoque: ideoque tantorum martyrum
confortio dignus. Et quidē quatuor dies, totidem-
que noctes, sanctissima martyrium corpora, beati-
tarniuoris exposita fuere. Cum autem, diuino be-
neficio, ab omni ferarum incurfu, salua & integra
permanerent, à fidelibus, debito sepulturae hono-
re, excepta, in ædibus templorum reposita fuere,
vt à populo fideli, ad maiorem Christi gloriae
perpetua veneratione colerentur.

VITA SIMEONIS MONACHI TRE-
sirensis, ex ea qua est per Eueryvinum Abbatē mo-
nasterij Doleiensis. Obijt vir sanctus Anno 1035.

VIR Dei Simeon, patre Græco Antonio, ma-
tre Calabrica, in Sicilia, ciuitate Syracusa-
na, nobilissimis parentibus progenitus, op-
timæ indolis puer, à patre, militari virtute claro,
Constantinopolim deductus, literis ibidem imbuen-
tus, viris eruditissimis traditus est. Adultus itaque
singulari iam virtute præditus, cum cerneret
quosdam eximios pietatis & religionis cultores,
Christi sepulchrum, supplices adire; ipse eodem
religionis studio vehementer inflammatus, paren-
tibus & patria relictis, Hierosolymam abiit: ubi
per votis persolutis, vt ætiori amoris vinculo,
Deo sociari posset, solitudinem expeririuit: inuen-
it ad ripam fluminis Iordanis, viro quodam mul-
ta virtutibus claro, & sanctitatis opinione conspi-
cuo, eidem se in disciplinam tradidit. Is autem ab
omni hominum congressu, in turri quadam inclu-
dit morabatur & admiranda vitæ seueritate seip-
sum ad cælitum vitam excitabat. Hunc verò Simeo
cum ad se venientem benignè quidem complexus
esset, sed cum cerneret aduentantium turbas propo-
situm sanctitatis studium plurimum impedire,
baculum ex eo loco recessit. Simeon autem tan-
tum patre orbatus, anxius animi, quid ageret cogita-
re cepit: cumque neminem haberet, qui cum vita
eius consilia conferre posset, sedulo Patrum vitas
persequitur, ex quibus tandem intellexit valdè
periculosum esse tyronem vastæ se eremo commit-
tere & inermem cum potentatib. tenebrarum die no-
ctæque conflictare. Itaque maturo secum habito consilio,
Bethle-

I. Iunii.
Parentes &
patria Sime-
onis.

Studet Con-
stantinopo-
li.

It Hieroso-
lymanis

viuit apud
quendam e-
remitam.

virtute orationis & signo crucis inimicum repulit, seque delusum ingemuit. Post hæc ad monasterium Abbatis regressus, hebdomadarum se inedia maceravit, & dolens gemensque, dæmonis insidias omnibus exposuit.

Mira abbatia nentia.

Eodem tempore, tam dira fames Aegyptum invasit, ut in vna ciuitate Babylone, centum hominum millia extincta fuerint. Qua sanè calamitate conuersi monasterij fratres, quotidie precibus & vigilijs, contra inopiam instanter pugnabant: adeo, mirabili Dei beneficio, nullum in exiguo frumento, qui supererat, detrimentum sentirent, cum suis ex eo, larga manu, præter domesticas necessitates, pauperibus subuenirent. Interim Abbas aliquod sibi suisque solatium præstaret, liberam omnibus quouis abundi potestatem fecerat, quæ occasione arrepta Simeon, qui iam ante incredibili solitudinis desiderio tenebatur, ad eremum abiit: ne quis itineris vestigia molli sabulo impressa sequeretur, eumque ab instituto retraheret, arte, quæ destruebat. Tandem post longa eremi spatiosa, ex altissima rupe, paruam contra montem eremi, raro virentem germine prospexit, plantam seque illuc, non sine magno periculo contumens natiuus gratum præbebat potum, cibatumque semina, quæ trigesimo quoque die incunantibus præferabant fructum. Cum capreolis tamen eremi bestiolis, quò pabulatum veniebant, mens gerebat prælium.

Nota famè ingentem in Aegypti Babylonia, quæ & Memphis

Egredium miraculum

Viuu in loco valdè solitario.

Post multos verò dies, dira fame iam extincta, imperio Abbatis, ad monasterium reductus, vnam suam, quæ multis, propter eam, qua pollebat industria, utilis admodum erat, omnibus colaret. Ibi tum vir sanctus in partes occidentales desti-

destinatur, ut certam quandam pecuniam summam
 monasterio debitam exigeret. Sed cum Babylonem
 appulisset, mox tanquam urbis explorator, in vin-
 cula est coniectus: at paucis post diebus, cognita
 viri innocentia & probitate, honorifice dimissus
 est. Inde vero nauem armis & munitione egregie
 instructam ascendit, quanquam non ignoraret
 eam a piratis vastandam. Hortabatur nauclerum,
 ut mora unius & alterius diei, imminentem cla-
 dem euitaret: sed is robore naui & virtute sua
 confusus, sane eius consilio, nullo modo acquiesce-
 re voluit. itaque solutis anchoris, vela ventis com-
 misit, sed in sequenti die, in pyratas incidit: qui
 statim tormentis acriter nauem expugnandam sus-
 ceperunt, sed ubi se nihil aperta vi & irruptione
 proficere intellexit dolo mala grassari instituit. Si-
 gno igitur pacis sublato ad colloquium admitti pe-
 tijt. Quo concessis mira verborum blanditie archi-
 pyrata nauclero persuasit se ad maris defensionem,
 non autem ut cuiquam exitium inferret, consue-
 tum esse. Existimasse autem nauem illam propter
 admirabile robur & multiplicem munitionem lo-
 stilem fuisse. nam certum esse quasdam istiusmodi
 oberrare, quæ in mercatorum perniciem conspici-
 sent. Hoc verborum lenocinio persuasus nauclerus
 latrones illos in nauem suam recepit ut cum omnibus
 viribus imminens malum repelleret. Inter ea pre-
 dones depositis armis pacem simulant, familiares
 cum omnibus sermones miscunt, de naue in nauem
 commentantur, & conceptum animo scelus mira cal-
 ditate tegunt. Postquam vero hoc modo omnium
 fraudis suspicionem nauclero admissent, repente
 ex insidijs prosiliunt, gladios impie stringunt, &
 nauclero ante omnes caput amputat. Inde in mare
 cecidit.

TREY. exde in reliquos debacchantur, omnesq; ad vnum
 crudeli interneceione iugulant. Solus Christi famu-
 lus Simeon in puppe supererat, quem cum certa-
 tum mactandū clamarent vnusq; stricto ense in eum
 irrueret, ille reiecta veste, in mare desiliit, nandoq;
 eadem effugit. Et illi quidem multa post eum spi-
 cula mittebant, sed frustra conabantur, interimere
 quem Christus volebat saluare. Ergò per vices na-
 nando, per vices in fundo gradiendo, tandem nudus
 & extrema lassitudine confectus ad litus peruenit.
 Inde ad proximum vicum tetendit, sed gētis istius
 linguam, quanquam Aegyptia, Syria, Arabica, Græ-
 cæ & Romana instructus eloquentia, intelligere nō
 poterat. Biduo igitur & nuditate & fame sitique
 miserimè confictatus est. Tertia die quidam tan-
 tum calamitatem miseratus vilissimū ei indumen-
 tum proiecit: quo indutus ilico per incredibilem
 perierarum cumulum pedibus iter Antiochiam
 profecit. Ibi à fidelibus peramanter exceptus & be-
 ne habitus breui Patriarchæ & vniuersis princi-
 bus notissimus euasit.

Ea tempestate Richardus Abbas pietatis & reli-
 gionis studio celebris sacra Hierosolymæ loca obi-
 uoluit. Dum ergo itineris necessitate compulsus
 Antiochiā descederet captus insigni Simeonis pro-
 prate socium eum itineris assumpsit. Sed accidit
 illi ad ciuitatem Bellegradum (quæ in confinio
 Bulgarorum & Hungarorum sita est) appulissent,
 principis ciuitatis illius Simeoni transitum pre-
 care negaret. Igitur flens simulq; Deo gratias agens
 mentem sentemque similiter Abbatem reliquit. Per
 vias denique augustias & latronum insidias ad
 Rothomagum reuersus est. Quo prosperè transmissio Roma
 Franciam Rothomagū appulit. Ibi verò omni spe
 pecca-

Vir Sanctus
 mittit se in
 mare & eua-
 dit eadem
 pyxatarum.

Venit Antio-
 chiam.

Rothoma-
 gum venit
 sanctus.

pecuniarum, propter quas tam multa viarum & clatrum pericula emensus fuerat, frustratus est. Comes enim Richardus, qui censum monasterio assignatum persolveret, vitam cum morte permutauerat. Itaque vir sanctus infinitis vndique circumscriptus angustiis nihil habebat aliud, quam vt in altissimo diuinae prouidentiae consilio quiesceret. Occurrit interim animo, vt charissimum sibi patrem Richardum Abbatem eiusque comites iterum inuideret, quod fecit: & egregium se apud illum exemplar sanctitatis praeiuit.

Poppo Archiepiscopus Treuirensis.

Interea Poppo Treuirensis Archiepiscopus religionis ergo Hierosolymam pergens hunc Dei famulum itineris sui comitem habere voluit: cuius viue innocenciam mentisque puritatem cum facis mirari non posset, ei post redi: um suo in episcopatu manendi facultatem praeiuit, praemijque, vt maneret allexit. Hac non tam benignitate, quam diuino prouocatus instinctu Simeon, paruum tugurium in turri, quam antea portam nigram vocare solebant, elegit: vbi ipsa festiuitate Diui Andree solennitatu a Poppone & Clero vniuerso tanquam huic loco

Simeon apud Treuiros in turri degit solitarius.

lo plane mortuus reclusus est. Ibi vero quanta vix austeritate rebelles corporis motus, quamquam antea vehementer fractos, domauerit explicare est difficile. Nec defuere continuz demonum impugnationes & insidiae: quas certe nisi gratia Christi mirifice roboratus fuisset, nequaquam sustinere potuisset. Per noctes enim horrendi leonum rugitus, luporum ululatus, porcorum grunnitus auribus eius percipiebantur: ceteraque bestiarum diuinationes non raro ipsum tugurium subuenire videbantur. Et si autem imensos clamores perciperet, penitus tamen videbat nihil: vnde non dubitabat

Tentationes Simeonis.

REY. habitabat demonum eas esse prestigias. Tandem ab
 arum & la- tempore liberatus nocte quadam peruigil in
 atus est. Co- ratione, totam sensit fabricam turris illius fundi-
 alterio affi- ratione, totam sensit fabricam turris illius fundi-
 permutave- concuti, & quasi facto terre motu in profundum
 e circumse- mergi. Sed eo terrore nihil motus vir Dei peristi-
 am vt in al- tin precibus immobilis, & ecce cellula immenso
 quiesceret. monstrum, Sathan enim in Angelum lucis & transfigu-
 um sibi pa- hac ratione inuictum athleram in fraudem im-
 ites iterum- dere conabatur. Sed Simeon, cuius mens radijs
 apud illan- cti spiritus multo clarius fulgebat, protinus in-
 scopus reli- cas cognouit lumenque per demonem illatum
 nc Dei fama- oculis quidem suis aspicere dignatus est. Cum
 r: cuius vire- ro clausa aliquamdiu lumina rursus aperiret:
 m satis mira- tibi monstrum horrendum, hostis antiqui te-
 episcopi tu- ma species, ipse inquam cacodemon multis
 q; vt mane- bus in eum sauiens si non plane superaret, saltem
 quam diuino- prosterneret, nitebatur. Sed Simeon quamquam
 m tugurium- mo aspectu expauesceret, mox tamen oratione
 are solebant- crucis signo hostem confidenter inuasit eumq; in-
 ex solenni- tam compulit.
 am huic seco- Tum vero inimicus cum omnes machinationes
 quanta vix- se illatas in nihilum concidere cerneret, seruos
 uaquam tui- in eum armavit, multoque per eos, quam per
 explicatus- maiorem vim intulit. Ea tempestate aquarum
 onum impu- mina vehementer excreuerant, multisque oppi-
 rancia Chri- tis & varijs locis exitium minabantur. Eius ma-
 sustinere di- sam demonis satellites Simeoni imputabant
 eorum rigo- que maleficum esse, & propter multiplicem
 annitis asse- impietatem, cladem illam a Deo immissam es-
 stiarum det- timabant. Vnde, facto ex ciuitate impetu, la-
 subuerunt- bus eius tugurium obruere conati sunt. Iamq; Patientia vi-
 mores autu- stram perfrugerant & in furore perstabant cum ti sancti in
 il: vnde au- ceon in sui persecutione exultans solis preci- persecutio-
 dubia- bus ue atroc-

Videt eadē:
 demonem
 horribili
 specie.

(inu)

Patientia vi-
 ti sancti in
 persecutio-
 ue atroc-

Ecce
 bus

bus furorem eorum impetumque repressit.

Post hæc decursis annis aliquot diuinitus de obitu sui die certior factus, totum se ad cælestia contemplanda multò studiosius composuit: donec Kalendaris Iunij sanctam animam benignissimo suo Creatori redderet. Corpus eius exanime altera die sudorum optimè sanè fragrantem præbuit. Tricesima verò die, quo toto tempore propter odoris suauitatem inhumatum permansit, mulier omnibus contracta mēbris ad sepulchrum eius salutem adepta est. Ab eò verò tempore tantis deinceps miraculis cōruseauit, vt à Benedicto Papa nono, propone Archiepiscopo petente, statim ab obitu in diuorum sit numerum relatus.

ILLVSTRE CERTAMEN CLARISSI-

morum Martyrum apud Lugdunum Gallie Phoenicis eius vrbis S. Episcopi Diaconi, Epagathi, Mator, Attali, Ponici, Biblidis, Alexandri & Blandina cum alijs: quorum sortia & iterata certamina Christiani Viemenses & Lugdunenses describere. Habetur apud Eusebium Casariens. Eccles. Histor. lib. 5. cap. 1. & 2.

2. Iunij.

Persecutio
immanis in
Gallijs.

Magnitudo afflictationis, quæ hoc loco ingruens, uelut uefcit, ingens gentiliū odium contra sanctos incitatum, supplicia, quæ beati Martyres pro fide sustinuerunt, neque dicendo accuratè explicari, neque scribendo facile à quoquam comprehendendi possunt. Nam aduersarius nolter omnibus modis, ut dicitur, Christianos ad ortus adeo vbi in nos grassatur, ut publicis non modò ædificiis, sed etiam in foro nobis interdictum sit: sed etiam in conspectum nemini vsquam locorum in conspectum

ire liceat. At gratia Dei pro nobis cum diabolo
 nocertavit, & hos, qui sunt paulò remissiore ani-
 mo è periculo eripuit: illos autem, qui patientia
 firmati, tanquam firmæ fidei columnæ, non modò
 impetum hostis nostri diaboli facile laturo vide-
 rentur, verum etiam in sua ipsorum capita eùdem
 modammodo prouocaturi, ex aduerso opposuit:
 tum in acie fortiter cum aduersario conflixe-
 rat, omne opprobrij & supplicij genus toleranter
 sustinendo: tum celeri gradu ad Christum matu-
 rant, ea mala, quæ erant ingentia & grauiora, exi-
 ta, & pænè nulla existimando: perspicueq; reue-
 nosterunt: quod non sunt, condignæ passiones
 eius temporis ad futuram gloriam quæ reuelabi-
 tur in nobis.

Ac primùm cruciamenta, quæ confertim erant,
 tanquam cumulo multitudinis in illos coacer-
 tata, viriliter & magno animo subierunt. Cum
 Tribuno plebis alijsque magistratibus, qui
 in forum deducti, coram vniuersa
 multitudo esset ab illis de fide qua situm & e-
 illi liberè confessi fuissent continuo in carce-
 coniecti ad Præsidis vsque aduentum, conclu-
 que sunt. Deindè cum ad Præsidem ducti fuissent,
 ille in iudicando omni crudelitatis genere vie-
 rit, Vetius Epagathus, vnus ex fratribus, illam
 iniquitatem haud equo animo ferens, auda-
 liberam pro fratribus in pleno confesfu re-
 uocandi facultatem postulauit: perspicuè se
 obaturum asserens, nihil sceleris nihilque im-
 punitatis in nobis omninò posse reperiri. Contrà
 cum multitudinis frequentia, quæ tribunal
 circumstitebat, admodùm vociferata fuisset (erat e-
 inter illos illustris atq; eximius) simulq; Præsides

Mittuntur
 in carcerem

Vetius Epa-
 gathus Chri-
 stianorum
 aduocatus.

Ccc 2 propo-

773 MART. SS. EPAGATHI, MARTYRI, &c.
propositam ab eo postulationem minimè tolerare
posset, sed solùm istud ab eo quæreret, vtrum esset
Christianus, ille tum, clarissima voce, hoc ipsum
confessus in sortem & numerum martyrum relatus
est, ac deinceps aduocatus Christianorum appel-
latus.

Martyribus
Epagathus
adiungitur.

Decem à Chri-
sto deficiunt.

Dum hæc geruntur, alij fortè astabant animo pla-
nè fracto & molli, qui decem numero acrem certami-
nis impetum formidantes à confessione resillie-
bant. Qui profectò non modo magnum dolorem in-
mentibus nostris & immensam acerbicatem inuere-
bant, verum etiã aliorum, qui martyribus in acer-
bissimo cuiusq; generis cruciatu iacentibus, prælio
semper aderant, alacritatem pœnitens retundebant.
Nec tamen deerant, quotidie, qui digni martyrij
corona, illorum numerum supplerent. Cùm autem
propter incertum confessionis metum graui effrenus
metu perculsi, & ipse Præses omnes passim perquiri-
reret, quidam, Ethnici nostrorum serui vni capti,
tormenta, quæ sanctos tolerare cernebant, reformi-
dantes, Thyestes cœnas & incestus Oedipidis cõ-
tra nos falsò commenti sunt. Quæ sane cùm essent
fama & sermone hominum passim dissipata, om-
nes, velut immanes belluæ contra nos furere cœpe-
runt: ita vt si qui antea necessitudine nobis deuoti
eti moderatius se gessissent, tunc veluti rabie quæ-
dam incitati, dentibus frendere, insanire que propo-
videbantur. Vndè deceterò sancti maiora quædam
cruciamenta, quàm quæ possunt oratione explicari,
sufferre cogebantur.

Caluaniæ in
Christianos

sanctus Dia-
conus.

Maturus.

Supra modum igitur & Præsidis, & satellitum
& multitudinis denique vniersæ, lethale odium
in Diaconum nomine Sanctum, Viennæ prognatum
& in Maturum etiam recens quidem baptizatum

sed generosum tamen Christi athletam, efferbuit:
 in Attalum porò genere Pergamenum, columnam
 & stabilimentum continuum ecclesiarum quæ hîc
 sunt: in Blandinam deniq; virilis animi fœminam
 omnibus cruciatibus longè superiorem tanta ra-
 tione debacchati sunt, ut cum à primo mane ad vespere
 usque eam omni suppliciorum genere affli-
 xissent, propè labore fessi languescerent, seque
 ab illa victos, tum nihil amplius habere cru-
 ciamenti reliquum, quod ei irrogarent, fateren-
 tur: atque ad eò magnoperè mirarentur, quo pa-
 tro, cum totum eius corpus ita dilaceratum esset,
 perseverans spiritum duceret: palamque testaren-
 tur, vnum tormenti genus satis habuisse virium
 ad vitam ei eripiendam, nedum tam multis & va-
 rios fuisse. Verùm beata martyr, sicut gene-
 ralis athletam decet, in ipsa fidei confessione
 colligebat, atque prolatio istorum verbo-
 rum: Christiana sum, &: Nihil apud nos admit-
 tur sceleris: erat dolorum, qui eam urgebant sum-
 ma levatio, fomentum cruciatu, & cuiusq; mole-
 stie depulso.

Diaconus ille, Sanctus nomine, supra omnem
 humanum captum, verbera à carnificibus impacta
 toleranter sustinens, cum scelerati illi carnifices
 iniquitate & magnitudine tormentorum spera-
 rent se aliquid, quod indecorum & eius profes-
 sioni parum consentaneum videretur, ab eo au-
 dituros, ipse tanta animi celsitudine & constantia
 illis ex aduerso restitit, ut ne nomen quidem vel
 gentis vel civitatis vnde fuit, neque v-
 rum vel servus an liber illis vellent dicere: sed ad
 omnia rogata, ita latino sermone responderet

Attalus.

Blandina.

Blandinæ ad
miranda
constantia.

Item Sancti.

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Laminis ignitis torquatur.

Videmiram Christi virtutem.

Biblidis refipiscencia & constantia.

Christianus sum: Vnde tam graui & acerbabile animus cum Praefecti, tum tormentorum contra illum inflammabatur, vt cum nihil haberent supplicij, quod ei deinceps imponerent, ad extremum laminas aeneas feruentes & ignitas tenerrimis corporis membris affigerent. At ille quanquam vulneribus & vicibus totus cruentatus, firmus tamen, constans, & immutabilis in fidei confessione persistit. Paucis vero post diebus cum rursus impij carnifices membris superiore cruciatu tumidis eadem supplicia accumulare vellent, vt illum tandem vel tormentis extinctum alijs horrore obijcerent, vel euictum à Christi cultu abstraherent, tantum abfuit, vt eiusmodi aliquid in illo contingeret, vt etiam praeter omnium hominum opinionem, corpus in illis posterioribus tormentis recreatum formam priorem atque vsum membrorum recuperaret: adeo vt secunda illa carnificina, non inflicta poena, sed medicina per Christi gratiam adhibita videretur.

Porro Biblidem vnā ex eorum numero qui inani formidine victi à confessione resisterant, cum iam diabolus prorsus à se absorptam putaret, cupiens etiam per blasphemiam in Deum condemnationem eius augere, ad supplicium deducendam curauit, eamque velut fractam & regnam, impia in nos & flagitiosa probra loqui impellit. At illa in tormento velut ex profundo somno excitata, praesenti supplicio quodammodo subornata de aeterna gehennae poena serio cogitare coepit. Et contra, quam diabolus expectabat, malivolis Christianorum obrektoribus ex aduerso sic respondit: Quomodo eiusmodi viri liberos suos deuorare in animum poterunt inducere, quibus

acerba bile
 contra illum
 supplicij
 nem lamini
 nis corporis
 vulneribus
 a men. con
 one perili
 impij car
 idis eadem
 im tandem
 objicerent
 ent, tantum
 tingeret, ve
 onem, cor
 reatum for
 recupera
 non inflicta
 am adhibita
 numero qui
 resiliant,
 ptam put
 in Deum
 plium de
 tam & igna
 oqui impu
 do fonto
 odò subno
 gitare ce
 abar, ma
 x aduer
 viri libere
 ucere, qui
 his

ne licitum quidem sit, sanguinem animalium
 ratione carentium comedere? Atque ab eo tempo
 se Christianam ingenuè confessa est, & sorti nu
 eroque martyrum adiuncta. At cum tyrannica
 deliaque illa suppliciorum genera frustra im
 pedita irrogataque viderentur, diabolus inuictam
 martyrum patientiam Christi virtutis firmatam
 ngo carceris squalore vexandam suscepit. Igitur
 in locis horrida caligine obsitis & plenis mole
 rarum miserè iacebant: alij crassis compndibus
 ncti distendebantur: alij foetido odore & loci
 gullia suffocati è vita excedebant. Non pauci ta
 men omnibus his malis coarctati, & cura omni
 manoq; solatio destituti superstites manebant:
 admirabili virtutis exemplo ceteros ad fidem
 stantiter tenendam tuendamq; incitabant: grato
 sane solatio subleuabant.

Dum hæc fiunt beatus Photinus vir & ætate (no
 gesimum enim annum excefferat) & episcopa
 lionore & rerum gestarum gloria clarus, ad tri
 ental propter corporis languorem gestatus est: v
 sane præclarum fidei testimonium perhibuit.
 am enim a Præside rogaretur quis esset Christia
 rum Deus? respondit: Si tu ea re dignus sis, co
 plices. Indè igitur a sperè & immitericorditer
 oratus, varias plagas excepit, cum ab his, qui
 abant in proximo, qui manibus pedibusque
 rem meliose in illum insultabant, tum ab il
 qui longius erant remoti, qui omnia quæque
 illum iactabant: idque propterea quod ita se
 rarum suorum causas vindicatos arbitraren
 t. Ille autem & decrepita ætate & nouis crucia
 bus plane fatigatus in carcerem coniectus biduo
 vit animam efflauit.

Moriuntur
 quidam præ
 carceris for
 tore.

Photini Epi
 scopi mar
 tyrium.

His ita peractis Maturus, Sanctus, Blandina & Attalus die præstituto ad bestias ducebantur, quò publicum & commune gentilibus spectaculum, plenum inhumanitatis & sæuitiæ exhiberent. At-

Maturus & Sanctus de-
pno imm-
piter cruci-
antur.

que Maturus & Sanctus in amphiteatro omne genus tormentorum denuò subeunt, per inde ac si nihil cruciaris antea perpassi fuissent, imò verò ut generosi Athletæ, 'qui modò aduersarium per varias certaminum vices strenuè profligassent, & postremum iam certamen pro corona in manibus haberent, de integrò tum verberum traiectiones, quibus homines illic plecti solent, sustinent: tum crudeliter ferarum tractus, tum alia omnia cruciamentorum genera, quæ insana & furiosa plebs magnam cum vociferatione alij aliundè illis infligi postulabant, tum ferreas denique cathedras & inguitas membris eorum supponebant, quibus corpora miserè frixa & exusta astantibus horrorem sanè incutiebant. Cæterum sancti cum tantis supplicij excarnificati nihil omninò de pristina animi fortitudine remitterent ad extremum securi percussu gloriosas certaminum suorum coronas perciperunt.

Securi cæ-
duntur.

Blandina præclara
virtus.

At Blandina trabi lignæ sublimis affixa, præda bestiis incurfantibus obijcitur: quæ quoniam in crucis specie suspensa cernebatur & ardenter preces fundebat, magnam concertantium mentibus alacritatem iniecit. At cum nulla bestia eius carnem tangere vellet, à trabe mox abrepta, in carcerem iterum truditur, & ad aliud reservatur certamen, ut suo exemplo fratres pariter ad constantiam incitaret: quæ licet imbecillis & propè abiecta virgo esset, armatura tamen Christi induta & aduersariū superavit & per-

illustre illud certamen coronam immortalitatis
assecura est.

Attalus itē clarus & magni nominis vir, impor-
tuno multitudinis rogatu ad supplicium euocatus
ob rectē factorum conscientiam alacri animo cer-
tamen ingreditur. Ac cū vndique per amphitea-
trum circumduceretur, tabula in qua Latinis literis
hæc inerat inscriptio: Hic est Attalus, Christianus
illum præcedebat, cumq̄ue in eum petulanter ad-
modum populis insultaret, Præses, vt Romanum
esse cognouit, eum denuò ad carcerē cum reliquis
remisit: vt Cæsaris sententiam de omnibus expe-
ctaret. Tempus verò, quod interea intercedebat il-
lus quidem neque ociosum, neq; infrugiferum fuit.

Attali cer-
tamen.

Nam inter mortua Ecclesiæ membra, viuorū sub-
stitis fuerunt ad vitam reuocata: atq̄ue ita noua
quodam lætitia mater Ecclesia exultauit, cū eos,
quos abortu tanquā mortuos eiecerat, viuos &
soluemes recuperasset. Cū autem ad vitam es-
sent restituti, viribus confirmati ad tribunal spon-
te accesserunt, vt iterum à Præsede de fide rogaren-
tur. Nam cū Cæsar per responsū omnes Chri-
sti fideles tympanis torquendos esse renunciaasset,
eos verò qui fidem inficiarētur in celeberrimo Lu-
ganensium mercatu dimittendos; Præses beatos
martyres, tanquā gloriosum vniuersæ multitu-
dini de illis spectaculum præstiturus, ad tribunal
deduci iussit: & Romanos quidem municipales ca-
pit, reliquos autem ad bestias damnauit. Ibi tum
Christi gloria, in his præcipue, qui antè fidem abi-
urarant, præter omnium Gentiliū opinionem, ma-
giopere illustrata fuit.

Respiscunt
qui à fide ex-
ciderant.

Constantia
eorum qui
antè defe-
cerant.

Cū in quæstionem vocati fuissent, Alexander
quidam genere Phryx, arte & sciētia medicus, do-

Alexandri
virtus & mar-
tyrium.

ni & muneris Apostolici nequaquam expers, & omnibus eximie charus cum astaret tribunali & nutu fratres ad fidei confessionem hortaretur, & mente oculisque preclarum aliquid parturiret, populus confessionem eorum, qui ante inficias ierant, agere ferens, contra Alexandrum tanquam eius rei caput & auctorem vociferari coepit. Vbi vero Praeses cum instaret, sci scitareturque quisnam esset, & ille impudens se Christianum esse responderet. Praeses in furorem versus protinus eum ad bestias condemnauit. Igitur postero die eandem cum Attalo dimicationem Alexander ingreditur. Hi duo in amphitheatro omnes machinas ad eorum cruciatum excogitatas tanquam praeteruecti, maximumque certamen perpeffi, ad extremum gladio feriuntur. Alexander autem neque ingemuit, neque verbum quidem vllum protulit, sed mente & cogitatione cum Deo sermones cotulit. Attalus vero ubi in ferrea cathedra iam candenti esset impositus, & eius incendio ambustus, quando nidor & fumus e corpore in sublime ferebatur, Latino sermone multitudinem sic affatus est: Ecce, ecce, hoc, quod vos praestatis, est homines vorare. Nos vero neque voramus homines, neque aliud quicquam sceleris patramus.

Attali certamen,

Blandinae & Pontici pueri martyrium.

Quibus omnibus confectis, postremo die singularem certaminum aduentante, Blandina & adulescens Ponticus, circiter quindecim annos natus (hi autem quotidie ad reliquorum supplicia contemplanda introducebantur) in amphitheatrum adducti omnibus tormentorum generibus obiecti sunt. Sauebat contra illos asperè & ferociter vesana multitudo, & sine intermissione nunc hanc, nunc illum per ipsorum deos iurare impellebat. Carcerum hoc nullo modo efficere poterant. Nam Ponticus,

icus, q
esse ani
confirm
magno
dit. Bea
nobilis
ni pce
miserat,
his reme
vix suz
zabar, no
ad cenar
era, pos
tionem,
us obie
tanque i
is sensum
theresce
stissimam
vnde gent
in nunqua
tante pe
Verum
ic quide
pram sua
maleuolen
poscarce
at, canibu
vix adhu
tm minuta
ambusta, di
methodiunt
mus quod
lij, neq m

nicus, qui à sorore erat exsuscitatus, vt gentes eam esse animaduertent, quæ illum cohortata fuisset confirmassetque, post omnes cruciatus viriliter & magno animo toleratos, extremum spiritum edidit. Beata Blandina omnium postrema tanquam nobilis & generosa mater, vbi liberos animauerat ad poenam, & victores ad Christum Regem præmisserat, ipsa eosdem cum liberis certaminum cursum remensa, ad eosdem leticia gestiens, ac de ipsa suæ exitu permagno gaudio exultans, propellitur, non quasi ad bestias crudeliter proiecta, sed ad cenam, sponsi amicè inuitata. Atque post verbera, post bestiarum laniatus, post sartaginis exustionem, ad extremum in rete inuoluta, tauri rictibus obiectatur. Quæ cum ab animali illo diu multumque icta exagitataque fuisset, nullumque doloris sensum, propter spem qua Dei promissis firmè adherescebat, dedisset, tandem esse iugulata gloriosissimam longi certaminis coronam promeruit. Unde gentes ipsæ palàm testabantur, mulierè apud se nunquam tot tamque acerba tormenta tam constantè pertulisse.

Verùm eorum rabies & crudelitas in Sanctos neque quidè exaturata fuit. Nam in cadaueribus maritimum suam deintegrò contumeliam cœperunt & malevolentiam exercere. Etenim corpora eorum quos carceris pestifer odor & cruciatus suffocauerat, canibus laceranda obijciunt: & mēbra, quæ nec velle adhuc vorarant, nec ignis absumpserat, partim minutatim dilaniata, partim instar carbonum imbuta, dies complures militū excubijs insepulta custodiunt. Vndè sanè magno mœrore affecti sumus: quòd neq; nox ad hanc rem aliquid afferre præstiti, neq; magna pecuniæ vis eorū animos flectere, neque

En rarū supplicij genus Blandinæ adhibitum.

Corpora Sanctorum canibus obijciuntur.

780 MARTYR. SS. MARCELLINI ET PETRI
neque preces vlla ex parte placare poterant. Post
quam verò sex dies còtinuos sacra martyrum cor-
pora sub diò iacuissent, maximaque ignominia af-
fecta fuissent: ab impijs & facinorosis carnificibus
exusta, inque cineres redacta, in Rhodanum flu-
uium dispersa sunt: ne vlla illorum reliquæ super
terram restarent. Ista verò eo consilio ab illis pa-
trata sunt, quòd Deum se posse vincere, & illis re-
generationem corporum prorsus eripere arbitra-
rentur: quòd ne vlla quidem (sic enim dicebãt) spes
resurrectionis reliqua sit ijs: qui prompto acque
alacri animo ad mortem properarunt. Eiusmodi
persecutionis tempestas imperate Antonino Verò,
istis Christi Ecclesijs obtigit.

Cineres San-
ctorum cor-
porum in flu-
uium spar-
gantur.

MARTYRIVM SS. MARCELLINI ET
Petri. ex eo quod Damasus lector còscripsit, & post-
ea Episcopus eòrum sepulcrum nobili Epitaphio ex-
ornauit. Passi sunt anno Christi 302. Marcelli Pa-
pa 6. sub Diocletiano & Maximiano anno Imperij
eorum 19. sub Sereno Vicario.

Vide Baron.
Annal. Tò.
2.

Iunij 2.

S. Petrus mit-
titur in car-
cerem.

Vigebat Romæ in Christi fideles savissima
persecutio: quando inter alios Petrus cleri-
cus exorcista, sæpè confessus, sæpè est detru-
sus in carcerem. Cùm autem in vinculis esset Ar-
themius carceris custos Paulinam filiam à demone
lugebat arreptam. Cui Petrus: Si in Christum cre-
dis, Arthemii, salua erit filia tua. Ad quem ille: Mi-
ror valde imprudens consilium: nam licet tu cre-
das, Deus tamen tuus te liberare non potest, imò
quotidiè plagas & vincula pro eius nomine misere
perferre cogeris. At Petrus: Non semper liberat
nos Dominus noster: sed vult vt patiendo claritu-
rem coronam consequamur. Si ergò cùm me videret

PETRI
erant. Post
tyrum co-
nomina af-
carnificibus
danum flo-
quique super
o ab illis pa-
e, & illis re-
dere arbitra-
licebat) per
empto arce
Eiufmodi
onino vero,

L I N I E T
ripit, & post
Epitaphio ex-
Marcelli Pa-
arimo Imperij
es seculifima
Petri cler-
pe est dem-
ulis effec Ar-
m à demone
Christum cre-
em ille: Ne-
lice: tu cre-
potest, imò
omine mifer
per liberta-
endo clari-
cum me-
cia

alis liberū vidēris, paratus es credere, certus sum
quod ab his me Deus noster soluet.
Cōsensit Arthemius: & ne quid humanitūs pos-
se accidere, duplicat illi catenas & claustra quoq;
carceris communiuit. Cū verò abiisset domum,
de his sermonem haberet cum Candida vxore,
aque hominem derideret, diceretque nimijs con-
stitum afflictionibus delirare, & alieno loqui, illa
erò prudentior commendaret: ecce ex promisso
terus mōx adfuit concitatus, Crucis trophæum
nam gestans, cū, quę tunc aderat vnā simul, Pau-
na filia, corruens ad pedes eius, fuit, pulso damo-
liberata. Perculsi illi his magnis prodigijs, cre-
derunt: & vnā cum ipsis alij plures, qui in domo
erat, ad Christum accesserunt: quin etiam & vici-
niam rei gestę exciti viri amplius trecenti, plu-
verò fœminę, cōuenēre, qui omnes à S. Mar-
celino presbytero lustralibus aquis expiati sunt.
verò Arthemius in percepta Christi gratia totus
Christianus, ad eos, qui in vinculis tenebantur, abiit:
et inquit ad eandem gratię participationem be-
neque inuitauit. At illi & Arthemij oratione & di-
uina gratia excitati protinūs ad eius domum vene-
runt: vbi ab eodem Marcellino ad Christum ad-
iuncti sunt. Accidit autem peropportunē vt Ser-
enus index homo in Christianum nomen incredibili
furore accensus, aduersa valitudine laboraret:
tempore Marcellinus & Petrus iam baptiza-
tione & disciplina confirmabant.
Post dies verò quadraginta Serenus pristinę va-
letudini restitutus per Commentariensem Arthe-
mianum nunciavit, vt vinctos in carcere Christianos
liberaliter donali offerret. Ille verò dimissis qui voluissent
liberari Christianis, manē coram Vicario, quod à Pe-
tro

Miro mō-
do ex carce-
re venit ad
Arthemiu,
& Paulina
eius filia sa-
natu.

Multi etc-
dūt in Chri-
stum, & ba-
ptizantur à
Marcellino

Arthemius
causis trudi-
tur in custo-
diam.

Marcellin
causis &
dicitur cruci-
atur.

Petrus in
carcerem
ducitur.

Angelus am-
bos liberat.

gestum esset, publicè narrauit: qui, his auditis,
mox Arthemium ipsum custodem carceris man-
dat plumbatis cædi & catenis alligatum in custo-
diam trudi: Marcellinum verò & Petrum preco-
nis voce admissos interrogat primò verbis pacifi-
cis; sed nihil proficiens, Marcellinum Christi no-
men magna gloria prædicantem, pugnis grauitè
cædi iussit, cælumque mancipari custodiæ, ibi &
supra vitri fragmenta nudum sterni.

Post hæc de Petro quæstionem habuit, quam his
iudex paucis absoluit: Nolo, inquit, existimes, te
iterum equulio & lampadibus esse torquendum:
sed ad palum cras ligaberis, & feris lacerandus tra-
dèris. Hisque dictis, recipi eum iubet in carcerem,
& ligneo quoque compede coarctari: sed licet ex-
uiat iudicantis, hæcque præcipiētis immanitas, ta-
men qui in eorum curam ac ministerium inuigilat
Angelus, soluit eum rursus, ac potius frangit via-
cula, ac demit eos è carcere, liberosq; ducit ad eos
qui nuper fuerant baptizati, ut eos roborarent in
fide iam breui passuros; eoque per dies septem per-
functi officio ad Serenum Vicariū redire iubentur.
Cùm interim iudex, non inuentis illis in carcere,
Arthemium & vxorem eius Candidam atque Pau-
linam filiam comperisset esse Christianos, nec ad-
moniti respicere & sacrificare voluissent, prohi-
ta in eos mortis sententia ruderum mole obroc-
dos definiuit.

Cùm autem ad supplicium ducerentur, Marcellinus & Petrus magna que Christianorum multitudine eos affectantium illis occurrunt. His perterriti, qui eos ducebant, fugam arripuissent, nisi à Christianis retenti fuissent: quibus parentes distulit eorū necem tanto temporis spacio, quousque Marcellinus

cellinu
us abf
idam
m fue
um sp
oc quid
Qui eos
licent
rent, lo
ram (qu
ia app
ullit. Q
us seip
cacerui
Christian
rate ran
benarot
ma, S.T
monitæ
caque
curanti
verò, qu
vleia sub
at, arate
no lach
Martyr
dentium
fic dem
tericord
ta seculo

PETRI
 his auditis,
 ceris man-
 in cultu-
 rum preco-
 erbis pacifi-
 Christi no-
 nis grauer
 odia, ibi &
 it, quam his
 existimes, te
 quendum:
 randus tra-
 in carcerem,
 sed licet la-
 manitas, ta-
 um inuigilar
 frangit vin-
 ducit ad eos
 oborarent in
 septem per-
 ire iubentur.
 is in carcere
 m atque Pau-
 anos, nec ab-
 issent, proli-
 mole obro-
 ur, Marcell-
 um multu-
 is perterro-
 nisi à Chris-
 es distolerit
 ouique Mar-
 cellinus

cellinus Missas in proxima Crypta perficeret. Qui-
 bus absolutis, Arthemiu gladio percusserunt, Can-
 didam & Paulinam in Cryptam impulsas, vt ius-
 sum fuerat, obruerunt: Marcellinum verò & Pe-
 trum spontè seipso dantes arbori alligarunt, do-
 nec quid de illis esset agendum, mandaret Serenus.
 Qui eos vt maleficos, ne nouis prodigijs alios (vt
 Iulianus fecerant) ad Christo credendum impel-
 lerent, longius amandans ab vrbe, ad Syluam ni-
 gram (quæ hodie in honorem illorum Sylua Can-
 dida appellatur) perduci, ibique capite truncari
 iussit. Quò cum peruenissent Marcellinus & Pe-
 trus seipsum osculo salutantes, flexis genibus, sa-
 cras ceruices gladio submiserunt. Fuerunt tunc ex
 Christianis qui viderunt animas eorum mira cla-
 re tanquam sponsas ornatas in cælum ferri. Sed
 senatoriæ fœminæ Christianæ Lucilla & Fir-
 ma, S. Tiburtij martyris propinquæ, diuinitus
 monitæ collegerunt corpora Marcellini & Pe-
 tri, & in Crypta inferiori apud S. Tiburtium,
 adstantibus eas duobus accolythis, sepelierunt.
 Verò, qui eos decollauit, nomine Dorotheus,
 antea sub sancto Iulio Pontifice pœnitentia du-
 ctus, arate grauis, reatum suum sacris aquis & co-
 pioso lachrymarum imbri expiauit: omnibusque
 Martyrum gesta, & animarum eorum ad cælos
 ascenduntium immensam pulchritudinem indicauit:
 sic demùm gloriosa confessione ad Saluatoris
 misericordiam peruenit, qui viuit & regnat in se-
 cula seculorum.

S. Marcelli-
 nus Missas
 facit Arthe-
 mius cum
 vxore & fi-
 lia perimi-
 tur.

Marcellinus
 & Petrus ca-
 pite plectu-
 tur.

Dorotheus
 baptizatur
 & pœniten-
 tiam facit.

ASSIO SS. PERGENTINI ET LAV-
 rentii fratrum martyrum. ex ea que est apud Su-
 rium.

Decius

Iunij 3.

Decius Cæsar cum furore in Christianos ebrius, varias cum ministris suis regiones peragraret, ut omnes religionis Christianæ cultores internecione deleret, tandem Aretium delatus multa ibidem de duorum fratrum Pergentini & Laurentini pietate & sacrarum literarum studio auditione percepit: quos statim Tiburtius, qui Cæsari à consilijs erat, suo conspectui offerri precepit. Capri itaque à militibus, cum ad tribunal ducerentur, Pergentinus ad fratrem conuersus: Mi frater, inquit, iam nostrum certamen propinquat. Cui Laurentinus: Noli formidare præsentis vitæ tormenta, sed illa potius quæ omnibus impijs perfidis in omni æternitate constituta sunt, timeamus. Tum Pergentinus: Eamus igitur virili animo, spretoq; tyranni imperio, fidei nostræ præmia consequamur. Sed tu, inquit, frater iudici responsa redde, qui me ad respondendum instructiores, & dicendi facultate vales plurimum.

Offerentur
iudici fratres.

Inter ea ventum ad Tiburtij conspectum, qui eos insanæ stultitiæq; arguere cœpit, quòd Christum à Iudæis in Crucem sublatum pro Deo colerent. At illi è contra Christi virtutem & diuinitatē predicantes, potius insanæ mentis esse dixerunt, quàm omni turpitudine iniquitatis nullaquæ videndi & audiendi facultate præditis diuinos honores impetrare tribuere. At Tiburtius quanquam eo responso multo magis tyrum ad iram prouocatus fremeret, illæfos tantum abire permittens, ait: Propter generis vestri nobilitatem in præsens quidē parco vobis, sed si secundo ad me delati fueritis, multiuarijs vos supplicijs excruciatos interficiam.

Abeuntes igitur omnibus iustitiæ ornamentis multo quàm antè diligentius animos suos excubiunt.

precibus diuini que verbi predicatione aliorum
 etiam metes clarissima sanctitatis specie ad Chri-
 sti fidem allexerunt: Quorum studio & virtutibus
 proximo infideles, iterum comprehesos ad Tibur-
 tum adduxerunt immane vociferantes magicis eo-
 rum artibus totum populum eueti. Quod cum au-
 dit Tiburtius e sede magno cum furore exiliens
 iudit vestimenta sua, iussitque sanctos fustibus diu-
 sissime cedi. Illi vero inter verbera Dei opem &
 auxilium sine intermissione implorabant: & ecce
 terrificum brachia subito arefacta sunt, stupentesque
 Tiburtio, haud exigua astantiu turba una cum car-
 ceribus, qui martyrum precibus restituti sunt,
 Christum predicarunt: eumque verum celi ter-
 ritique Dominum esse confessi sunt.

Tum vero Tiburtius timore percussus festinan-
 ter martyres ad carcerem abduci, & cibo potuque
 destitutos foedoque ergastulo reclusos relinqui ius-
 sit. Illi autem post triduanum ieiunium & angeli-
 cae visitatione & pane caelesti per eos allato refecti
 sunt. Carcer vero immenso lumine illustratus cu-
 riosos adeo exterruit ut viribus & sensu destituti
 laberentur. Deinde illi qui crediderant vna
 cum Pergentina sorte eorum magnis cum mune-
 ribus superuenere, carceris custodes rogaturi, ut
 eis copiam ad Sanctos ingrediendi facerent. Sed
 & carcerem apertum, & custodes humi strata
 mortuorum instar inuenirent, summo perfusi
 gemitu ad pedes martyrum sese abiecerunt, mul-
 taque cum lachrymis precati sunt ut sese e mortis
 periculo subducerent. Quod martyres constanter
 recusabant, imo durioribus eos verbis increpabant
 quod oblatam caelestis glorie coronam blandimen-
 tis eius eripere conarentur. Cumque hac via cha-
 rissima

Secundo ca-
 piuntur &
 ducuntur ad
 tribunal.

Caelesti pa-
 ne refecti
 tur marty-
 res.

Ddd

riffima sibi capita è carcere abstrahere nõ possent, obnixè per omnes sanctitates rogarunt vt eorũ salutem misererentur, qui nondũ vñdis salutaribus expiati de salute periclitabatur. At martyres eis Cornelium quendam sacerdotio initiatum indicarũ, vt illo in salutis negotio vteretur, qui eos iam ante & parentes sororemq; eorum aquis lustralibus tinxerat. Illi igitur his martyrũ monitis acquiescentes ad Cornelium abierunt qui viros circiter sexaginta & fide instruxit & vñdis salutarib⁹ expiavit.

Illiæsi caleã ardētes prumas.

Martyres verò paulò post à Tiburtio ad idolum sacrificandũ euocati cùm eadem constantia reculerent, ignitas prunas calcare iussi sunt. Sed mox prunæ extinctæ sunt. Tum iudex allatam, Iouis Remam adorare iussit. At illi flexis ante statuam genibus preces ad Dominum fuderunt: & ecce idolum mox instar ceræ liquefactum est. Tunc verò magis

Multi conuertitur ad Christum.

in populo animorum motus facti sunt, & viri amplius ducenti ad Christum conuersi. Gentiles autem facto in Sanctos impetu, eos atrociter mactatos ac cæcos diutissimè, semiuinos reliquerunt. Por-

Plectuntur capite.

rò Tiburtius prolata mortis sententia capitis eos damnauit: quam læti extra vrbs portam exceperunt. Christiani autem cum Pergentina sorore eorum, noctu corpora martyrum ad mille ferè extra Aretium passus condiderunt.

MARTYRIUM S. QVIRINI EPISCOPI
Scisciani. ex eo quod extat apud Suriũ optima fide.

Iunij 4.

Diocletianus Imperator cùm diuersis persecutionum tempestatibus Christi Ecclesiam ventilareret, tum per Illyricum præcipue fideles fauiebat, multosq; egregia pietate sacerdotibus & Christi ministros sacrilegis iuis legibus, vel

parere cōpellebat vel atrocissimis supplicijs con-
fectos vita spoliebat. Inter quos Quirinus Sciscia-
nus Antistes à Maximo Præside cōprehensus iussus
est idolis immolare, ni mallet inauditis tormentis
prius excarnificatus vitam cum morte permutare:
aque post mortē ignominia notari quæ nulla un-
quam temporis longinquitate delenda esset. Cui
Quirinus: Eam, quam tu mihi ignominia notam
proponis, summa apud nos gloria est: & mors, quā
minaris, si tamē promereor, vitam dabit æternam.
Præses cernens viri constantiam istiusmodi minis
non frangendam, fustibus eum cēdi iussit, cēsum, ni
respiceret, Amantio Pannoniæ Præsidi se trāsmis-
surum minatus est: qui suppliciorū atrocitate fa-
cile illum superaret, vel certē morte crudelissima
deleret. Post hæc verò minas amplissima ei dona
re munera proposuit, & primam, inter honoratos
Iouis sacerdotes, dignitatē obtulit. Quirinus verò
Maximo respondens: An ignoras, inquit, summum
apud nos sacerdotium esse, se ipsum Deo vero &
vno sacrificium offerre. Ideoque si tu me maiori-
bus supplicijs afficere pergis, tum maiore sacerdo-
ij honore decorabis.

Quirinus
cōprehē-
ditur.

Mittitur in
carcerem.

Marcellus
custos car-
ceris credi-
t.

Mittitur vir
sanctus in
Pannoniā.

Ddd 2 Apud

RINI
ere nō possent,
nt vt eorū sal-
a lularibus ex-
tyres eis Cor-
um indicārūt,
i eos iam ante
ultralibus tin-
is acquiescen-
s circiter sex-
arib' expiant.
artio ad idolis
stantia recu-
Sed mox pro-
m, Iouis Præ-
staturam gen-
& ecce idolum
ne verò magni
nt, & viri am-
i. Gentiles au-
rociter macta-
liquerūt. Por-
tia capitis eos
ortam excep-
ina sorore
ille ferē eura

EPISCOPI
i optima fide
diuersis peric-
risti Ecclesie
n præcipue in
etate sacerdo-
is legibus
parare

Apud Seisciam verum Deum cōfessus sum. Ipsum colui semper, ipsum corde teneo. Neque tibi persuadeas velim, vllis vel minis vel supplicijs ab eo me separandū. Ad quā Amantius: Misere me aetatis tuæ, quā tu mentis quodam furore contra naturæ leges crudeli supplicio obijcis. Sed respice, quæso, vitamque tuam deorum sacrificio redime, v. cana illa scælis ætatis prudentia cum gaudio & honore perfruaris. Cui rursus Quirinus: Ego à Deo meo didici, vt temporalem huius vitæ terminū despiciam, si cupiā ad illam vitam, quæ nulla mortis intercissione clauditur, pervenire. Tū Preses: quædoquidem nullis verbis animi tui dūritiæ molliendam cerno, eris mortis tuæ exēplo omnibus Christianis terrori: prorsus vt deinceps vitæ illos tēdebit. Hæc cum dixisset post alia atq; alia illata supplicia, iussit virum sanctū molarī lapide collo eius appeso in vndas demergi. Cumq; de ponte in fluvium præcipitatus fuisset diutissimè supernatans, spectantes fideles præclarā oratione hortatus est, ne quæ ea supplicia terrerent: neve suo exemplo fracti à confessione deficerent. Hæc aliq; verbis sanè loculentis identidem repetēs tandem submersus spiritum Creatori tradidit. Cuius corpus non longè ab eodē, quo demersus fuerat, loco inventū, honorificè à fidelibus in Scarabateni basilica sepultum est.

Facta autem Barbarorum in partes Pannoniæ incursione, populus Christianus de Scarabensi vrbe Romam fugiens sublatum sancti martyris corpus secum asportavit, & via Appia tertio ab vrbe miliario, in loco qui ad Catacūbas dicitur, Sebastiani martyris sepultura celebri, condidit, extructaque nomini eius Ecclesia gloriosum certamen dignis laudibus profecutus est.

Vitam

Ligato ad
collur. Sa-
xo in flumē
deijcitur.

Corpus eius
Romā vtrā
fertur.

Vitam S. Bonifacii Archiepiscopi Moguntini & Martyris Iunij 5.
 inueniet lector 14. Maij, vbi per errorem colloata est.

VITA S. CLAVDII ARCHIEPISCOPI
 Bisuntini. ex ea qua est apud Surium fide bona. In-
 terfuit Synodo Epauensi, cui & subscripsit. Migravit
 ex hac vita anno 4. Childeberti 3. Regis Francorum.

Beatus Claudius illustri Salinensium sive Pala-
 tinorum Principum ortus familia, ad annum
 ætatis suæ vsque septimū in domo parentum
 summa cura ac studio nutritus est. Indè liberalium
 artium disciplinis ad motus præclaro dociliq̃ue in-
 genio insignem eruditionem affectus est, qua lu-
 bricos adolescentiæ annos tam egregiè moderatus
 est, vt nihil in eo puerile, nihil à summa prudentia
 & grauitate alienum cerneretur. Inerat ei sermo
 facile sapientiæ mirè conditus, prorsus vt omnium
 in se studia & affectus prouocaret.

Crescente verò prudētis & sanctitatis eius opi-
 natione cum iam vigesimum ætatis attigisset annum,
 concepra militia seculari in Bisuntinæ ecclesiæ Ca-
 nonicorum collegium sese recepit: vbi in sanctis
 operibus & sacra doctrina breui temporis spacio
 adeò clarus euasit, vt in tota Burgundionum ditio-
 ne parem sibi non haberet, quemadmodum ex edi-
 tis ab illo lucubrationibus, quæ hodiè etiam nū in
 Aurensi monasterio asseruantur, facile perspici po-
 test. Quotidiè, demptis Dominicis & solenni-
 bus diebus, ieiunabat. Crebrò noctes orādo, legen-
 do, meditando peruigil exigebat. Castitatis verò
 propositū & mētis & corporis præcipuo quodam
 studio cōseruabat. Deniq; tanto virtutum splendore
 lucebat, vt cuncti eum propter sanctitatis studium
 tanq̃ cuiem quendam cælestem sine fine mirarētur.

Iunij 6.

Familia
cuius.Fit Canon-
cus.

Ddd 3

Inte-

Divinitus
designatur
Episcopus.

Interim duodecimo à suscepti canonicatus eius anno, Bisuntinus Antistes aduersa correptus valetudine decedisset: & ecclesia suo orbata pastore in luctu & lachrymis versatur. Cumque de eligendo pastore omnes solliciti dies noctesque precibus iungerent, ecce vox cælitus demissa iubet eos, ommissis lachrymis, beatum Claudium creare antistitem. Ea voce cuncti mirifice exhilarati virum sanctum confestim aduocant (recesserat enim ad parentes ut eam dignitatem, quam sibi imminere prævidebat, subterfugeret) & precibus lachrymisque cogunt, ut orbam pastore ecclesiam regendam tuendamque suscipiat. Victus his precibus, simulque ne diuinę resistere voluntati videretur, electioni consentit, quam Summus Pontifex ratam habuit confirmavitque: anno à Christo nato sexcentesimo vigesimo sexto. Factus autem Archiepiscopus eandem, quam prius animi humilitatem ac modestiam in omnibus seruauit: placideque se ad omnes, quæ occurrere poterant, molestias viriliter ferendas composuit: annisque admodum septem cum summa sanctitatis laude eam dignitate administravit.

Eo temporis spatio exacto, diuino cum amore magis ac magis perurgente, omnes mundi opes & pompas adeo fastidire cœpit ut episcopatu se abdicauerit: quò posset Christi spiritu suauius per-

Relicto episcopatu fit monachus.

scipi. Cumque varia cum animo suo, de loco, ubi Deo famulari posset, consilia agitare, ab Angelo sit admonitus, ut in S. Eugendi monasterio Bisuntinæ diocesi finitimo, S. Benedicti institutū complecteretur. Ed igitur se contulit vir sanctus, ubi tam præclaro perfectionis & sanctitatis lumine omnibus præluxit, ut iniuriosus eius monasterij tunc Abbas, vir sanè eximia tum sanctitate tum prudentia mo-

ia monasterium ei regendum obtulerit. Quod qui-
dem vir sanctus cum recufaret modestissime, &
omni via ac modo honores declinaret, post annos
Fuit Abbas licet iniu-
tus.
vixit quinque Abbatibus cum magna me-
mororum copia ad Dominum migranti succedere
vel ignitus coactus fuit.

Porrò in ea prælatura constitutus breui non ad-
ios tantum sed ad externos sanctitatis sue radios dif-
fundere ccepit, prorsus vt & intra illa tecta parie-
Eius præla-
rũ regimen-
risque angelorum in humanis corporibus quidam
conuictus videretur: & multi omnium ætatum ac
ordinum homines, Claudij consuetudine exem-
plisque incitati ad monasticæ vitæ disciplinã con-
gerent.

Anno autem quarto Childeberti Regis Franco-
rum cum iam annis quinquaginta seruis Christi in
hoc monasterio multa cum laude præfuisset, deuen-
tæ plane ætate, leni quodam morbo correptus est.
Eius magno lachrymarum imbri perfusus cæleste
spiritum vltimum vitæ nostræ solatium recepit, at-
Moritur.
que ita defixis in cælum luminibus sanctissimam a-
niam reddidit Creatori. Corpus eius vsque in
præsens in illa S. Eugendi ecclesia cunctis aduen-
tibus incorruptum & integrum monstratur in-
numeris miraculis coruscans.

ITA S. NORTBERTI EPISCOPI

Magdeburgensis, & primi auctoris Ordinis Pra-
monstratensis. ex ea qua est ab Hugone in regimine
monasterij successore eius syncerissime conscripta.

Obijt diem anno Domini 1134. numeraturq; Sedis
Magdeburgensis decimo. quintus Episcopus.

Regnante Henrico maiore Casare Augusto, Pa. Iunij 6.
Schali verò Summo Põtifice Sedis Apostolicæ

Ddd 4 regi-

regimen administrate, anno restaurata salutis regni
 Norbertus illuſtri Francorum & Germanorum
 tus profapie, vir eximia & animi & corporis indole,
 le, summo Dei beneficio à miserabili errore certor-
 que aeternae vitae periculo, in quod caeca mente &
 iuuenili furore adoleſcens ruebat, ad rectum salutis
 iter reuocatus fuit. Natus fuit patre Heriberto, ma-
 tre verò Hadev vige in municipio Xactis, quod an-
 tiquitus Troia dicebatur, cumq; haud ita leuiter di-
 ſciplina à ſuis eductus fuisset, atq; ab ipſis incon-
 ſtabulis profanos admodum hauisset mores, adulta iu-
 uentute, in aulam Imperatoris conſeſſit: vbi domi-
 nisq; in honore habitus aetatem aliquandiu in omni-
 busq; in honore habitus aetatem aliquandiu in omni-
 ſeculi vanitate miserabiliter conſumpſit. Inde apud
 ſic iam plane imbutus moribus ad Fredericum Co-
 lonienſem Archiepiſcopum, vbi pari mentis veſania
 per omnia vitiorum genera impetu conſuetudinibus
 abreptus eſt, ſe conſtulit. Veruntamen cum a ſiſſimo
 peccatorum coeno ſepultus quodammodo iaceret,
 ab alto pectore ſuſpiria frequenter trahebat: praeter
 ſim quando liquido cernebat, quantum ſucata & in-
 ſidioſa voluptas à verò & ſolido gaudio diſtaret.
 Tandem verò ſumma animi aegritudine, quam ex
 iſtiuſmodi voluptatum nauſea contraxerat, affectus
 pedè ab aula retraxit, ac domi deſidens expectabat
 & quaſi tyrocinia quaedam futurae conuerſionis cer-
 tates apud ſe diſponebat: & quicquid paupertatis
 quicquid afflictionum, quicquid certaminum accideret
 poſſet inſatigabili praemeditatione leuabat. Ambu-
 tus itaque noua interioris virtutis gratia cum dies
 inſtaret quo ſacri ordines forent in eccleſia ex mo-
 re celebrandi, vir Dei pia exultatione repletus, lo-
 ſtinanter Fredericum Archiepiſcopum adiit, eiden-
 que ad pedes procidens, cum lachrymis & genuum
 pecca-

Parentes
 eius.

Eſt in honore
 ſeculi apud prin-
 cipem.

peccatorum suorum veniam postulans omnia sua
consilia & cogitationes de imitatione Christi expo-
suit. Deinde ne se à sacrorum Ordinum commu-
nitione repelleret rogauit. Antistes vehementi admi-
ratione commotus primo conticuit, cumq; vir Dei
vehementius instaret & precibus lachrymisq; vim
inferret, Fredericus agnita virtute dextera excelsa
eandem annuit, certus omnipotentem Deum præ-
clarum aliquid per eum moliri.

Interim adueniente die Ordinationi præstituto
inter alios Noribertus corporis ornatu elegantissi-
mus aduenit, cunctis spectaculo rei nouæ commo-
tus. Cumque custos sacrarij sacras ei vestes offerret,
ille, in cuius pectore Spiritus sanctus iam tẽplum
suum inchoauerat, astanci sibi famulo annuit, ve ve-
stem pelliceam igninam, quam ad huiusmodi opus
preparari iusserat, deponeret. Qua recepta, cun-
ctis ad spectaculum auidè confidentibus, indumen-
tum auro gemmisque fulgens, quo indutus erat,
reiecit: vesteque vilissima & loci illius hominibus
profus insolita sese alacer induit: ac sine præcin-
tu. Tunc ad sacrarij custodem manum conuertens,
oblati ornamentis ad sacros Ordines ritè suscipi-
endos se composuit. Sacris ergò omnibus initiatus
de pallio tenus philosophus foret, omni sibi ope-
ritendū putauit, vt illa exterioris humilitatis indi-
cia ad intimos animi recessus transferret. Cõtestim-
atur ad Sigebertense monasterium, quod tunc o-
patione sanctitatis celebre habebatur, sese contu-
lit, vbi diebus admodum quadraginta diuinum
stupen intenta supplicatione propitiare sibi non
desistit.

Andè domum reuersus sacro presbyterij numere
apud suos (erat enim maioris Ecclesiæ canonicus)

Ddd s sanctis.

Hæc est mu-
tatio dexte-
ræ excelsæ,

andelebica
monastio

Dedit ali-
quandiu in
Sigebergen-
si monaste-
rio.

sanctissime fungi coepit. Cum vero die quodam celebriori Decanus caeterique vigerent, vt sacra missa mysteria perageret, paruit ille: sed vbi lecto Euangelio ad oblationem pergendum erat, zelo quodam diuini feruoris mirabiliter accensus, ad ecclesiae vestibulum se conuertit, ibidemque adeo luculenter conuocata concione de breuitate vitae huius, iusque vanis & perituris gaudijs differuit, vt non pauci quos praecipit in omnem licentiam natura cupiditalque corruperat, eius sermone permoti ad meliorem frugem sese receperint. Post hac vero non destitit palam, priuatim, opportunè impotuntè, corruptos hominum mores & praecipue canonicorum corripere, hortarique omnes vt datum sibi tempus ad negotiationem salutis aeternae diligenter expenderent. Cum autem multas propterea insidias & persecuciones pateretur, iterum se ad Sigeborgense coenodium conferebat, aliquando vero ad canonicorum monasterium, cui Roda nomen est, sepius autem ad Lidulphum quendam mirae sanctitatis & abstinentiae virum eremique cultorem insignem: ad quos ideò diuertebat vt fessum spiritum & mundanae conuersationis puluere aspersum diuinis sermonibus purgaret recrearetque. Inde rursus ad intermissum praedicationis munus redibat. Et quia diuinae gloriae salutisque omnium mirè studiosus erat, ne quid impedimento esset quo minus liberè diuini verbi semina spargere, & vberes inde fructus colligere posset, primò quicquid beneficiorum & reddituum, quibus plurimum abundabat, in ecclesia consecutus fuerat, Archiepiscopo resignauit: paternamque hereditatem cum lauti summa suppellectili pauperibus benignè diuisit, nihilque sibi ex omnibus, praeter decem marcas argenti, & multam

Cum multo
feruore con
cionatur a
pud Sancti
ses.

Lidulphus
eremita.

Abdicat be
neficia eccle
siastica.

Venit om
nia sua.

am referuauit. Hoc tam exiguo viatico instructus
 exemplo Patriarchæ Abraham spoutaneam adijt pe-
 grinationem. Cumq; ad castrum quoddam Hoyū
 nomine peruenisset, ibi quidq; habuit pecuniarum,
 eum id in Christi domini gratiam pauperib. di-
 tribuit. Indè rectà, ad Gelasium Papam, qui pascha
 successerat, contendit: cui cū animi sui propositū
 magna animi submissione panderet, Pontifex viri
 ingenio & morib. delectatus eum secū reti-
 re voluit. At Nortbertus, ne id fieret, qualiter se-
 sum in aulis regū ac pompis pontificū lasciuien-
 do dissipasset, exposuit; orans atq; obsecrans, vt qđ
 liquū esset, in studio pœnitentiæ & salute proxi-
 mōrum curanda exigere cōcederet. Pōtifex igitur visa
 hominis cōstātia & animi ardore publico diploma
 euangelij munus ei cōfirmavit. Quo fretus, Nort-
 bertus nude pede, tunica lanea indutus, sine tecto,
 certo domicilio, in op' euāgelij tota mēte ac vir-
 re incubuit. Tāta. n. mēti eius in Deū inerat fiducia
 & charitas, vt nec frigoris asperitas, nec inedia nec
 corporis lassitudo ab eo, q; cœperat, illū reuocaret.
 Cum igitur latissima Euangelij lata vbiq; semi-
 neret tandem Valencenas delatus vnum ibidem e-
 p̄scopi Cameracensis ep̄scopi familia suā præ-
 rationis comitē inuenit. Is erat Hugo vir iam an-
 tiquo religionis studio incensus, qui sanè fidelē se-
 mini verbi ministrū exhibuit. Eo adiutore multo
 cētius in Euāgelij munere versari cœpit, prorsus
 nō tū mansuetos humilesq; & ad studiū pietatis
 spontē propēfos, sed feros quoslibet & barbaros
 homines aggredi nō dubitauerit: vt instar boni agri
 non tantū rectas & stuctuosas arbores, sed et-
 am deprauatas excoleret. Inprimis autem pacis
 conciliandæ fuit studiosissimus, tantaque soler-
 tia

Pontifex Ge-
 lasius ei fa-
 cit conuo-
 nandi pote-
 statem.

Venit Valen-
 cenas.

Hugo se ei
 adiungit.

Facis est studiofissimus.

gia in mortalium animis à discordia ad unitatem
 raducendis, vt vbiq; pedem poneret, homines
 illum vt patris & concordie angelum venerarent.
 Et sanè quos rationibus à veteris odij rixis reuocare
 non poterat, diuina virtute vel inuitos à terra pe-
 ste liberabat. Cùm aliquandò in villa Cobrois de
 pace & cõcordia ad populum verba habuisset, fuit
 à concione quidam ad eum delatus quem inuidia
 tabes miserè confecerat: qui tamen viro sancto
 primè monenti nullo modo aures præbere volebat,
 imò cùm acriori verborum stimulo premeretur,
 foras exiliens equum ascendit (miles eum erat) vt
 fuga se è conspectu viri sancti prori pereret. Sed cum
 ad motis equo calcaribus fugam tentaret, equus in
 ipso vestigio immobilis perstitit: prorsus vt omni-
 um cachinnis miser exciperetur. Northbertus in-
 terim precibus insistebat, ad quem reuersus sup-
 plex miles scelus suum agnouit, prostratusq; in ter-
 ram corpore veniam petijt.

Vide mira- culum.

Gelasius Pa- pa moritur & Calixtus succedit.

Hoc eodem anno, qui fuit seculi istius iudex Gela-
 sius Pontifex Maximus vita functus est, in cuius lo-
 cum Calixtus Viennensis antistes summo omnium
 Patrum consensu substitutus est: qui cognita Nort-
 erti probitate ac vitæ sanctimonia voluit eum ec-
 clesie B. Martini, quæ in suburbio Laudunensi sita
 est, cum potestate præesse. Quod munus obedientie
 tæ cùm subterfugere non posset, admisit quidem
 sed cùm degentes ibidem canonicos vita & mori-
 bus dissolutos ad seuiorem disciplinam reuoca-
 re non posset, noluit ibidem diutius oleam & opor-
 team perdere, neque tamen loco excessit sed priu-
 atis pietatis operibus strenuè sese die nocteque ex-
 cens, Pontificis voluntatè præstolabatur.

Inter cetera Bartholomæus Laudunensis antistes ho-
 micem

quibus quibuscumque modis poterat fouere, & quomodo
 hanc precibus facigare non destitit, ut aliquem
 manendi locum in Laudunensi episcopatu ex
 omnibus eligeret. Circumducebat eum quotidie,
 quae forte ecclesia, si qua solitudo, si qua terra
 vel inculta arrideret. Victus tandem ipsius &
 precibus, locum valde desertum & soli-
 tum, qui ab incolis antiquitus Praemonstratum
 abatur, delegit. Transacta igitur hyeme, vir
 Cameracum abiit, ut ibidem pro more, diuini
 semina iaceret. Ibi vero cum de iustitiae pul-
 chritudine & suauissimo Christi iugo differeret,
 eadem egregia indole iuuenis Euermodus, statim
 omnis, ei adhaesit, tamque arte intimo
 vinctulo ei colligatus est, propter admirabi-
 le studium, quod oculis intuebatur, ut non
 mortis violentia se ab eo separari passus sit. Per-
 uens deinde Niuellam, alium quendam pari pie-
 tate virtute iuuenem, Antonium inuenit, qui si-
 cut in eius disciplinam magno spiritus ardore
 accessit. Hi duo & tertius, quem prius receperat,
 bases & fundamentum fuere futurae multitudi-
 nis, quae paulatim subsecuta est. Ante vero quam
 illa discederet, proeacem daemone e puel-
 lula odonaria, quam misere valde exagitabat, e-
 inde Coloniam abiens, fuit honorifice admo-
 niato clero populoque vniuerso exceptus. Decre-
 uit ibidem vir sanctus fratribus suis aliquod pie-
 domicilium erigere, illudque sanctorum re-
 liquiarum, quarum scilicet Colonia diues est, quam de-
 lictum exornare. Hac de causa ipsum Archie-
 scopum adiit, qui ei benigne omnia concessit &
 reliquias potestatem fecit. Quae obrepta
 indi-

*Praemonstra-
tum sibi do-
ligit vir Dei*

*Quidam se
ci adiungit*

*Vir Dei ve-
nit Coloni-
am.*

*Vir Dei A.
ad hunc locum
ad hunc locum
ad hunc locum*

Inuenitur
corpus inte-
grum sanctę
virginis.

Item S. Ge-
reonis.

Monasteriū
Floressia.

Amplecti-
tur cum suis
regulam S.
Augustini.

indicto suis ieiunio, diuinam opem instanter im-
plorauit, vt præciosa virginum & martyrum cor-
pora, quę varijs in locis abdita nõ dubitabat, osten-
dere dignaretur: & ecce nocte vna, virgo quadam
ex numero vndecim millium, cuidam peruisione
& nomen & locū vbi iacebat, designauit, quod ma-
nẽ integrum inuentum est. Sequenti verò die, Not-
bertus diuinitus admonitus, in medio monasterii
S. Gereonis martyri sacro, vbi nullum alicuius sepul-
chri patebat vestigium, terram aperiri præcepit,
vbi corpus S. Gereonis nobilissimi martyris inue-
nitur, absque cerebro, repertum, honorificè de-
cum omni diligētia collocatur. Susceptum est in-
que corpus cum festiuo gaudio, & honore tanto
martyre digno, parsq; inde viro sancto data; quod
reliquum fuit magnificè à clero & populo repositum.
Assumptis, non diu post, reliquijs, collectisq;
fratrum collegio, quos Deo prædicationis verbo
generat, reditum maturauit. Cumq; iam nominata loca,
celebritate vbiq; clarus, Namurcum veniret, nobilitate
lis comitissa Ermenfendis, eum excipiens, villam
ei Floressiam obrulit, vt eam religioni cōsecraret,
& monasterio, diuino cultui accommodato enar-
naret. Accepit vir sanctus piã matronę voluntatem
egitq; vt debuit, gratias, ibidemq; altero reliquijs
rum vasculo relicto, Pręmonstratum festinauit
Adunatis igitur clericis fermè quadragesima
laicis quamplurimis, visum est viro sancto de
bilienda religione quã maximè ad Dei gloriam
animarumq; salutem cōsulere. Ad eam quippe
em communi tantum officio ac pietate ducti,
certis ac proprijs legibus vixerant. Ergò præ-
nibus, ieiunijs, & sacrificijs, in eam rem, quam
curatissimè adhibitis, placuit post alias atque

consultationes, nominatim in regulam beati Augustini iurare.

Interea pium hoc religionis institutum maiorem in modum crescere cepit, multiq[ue] certatim, ad militiam spiritalem, Nortberto nomina dederunt. Cumq[ue] locus ille planè incultus, arbutis, & paludibus, & cæteris incommodis occupatus, multo horrorem incuteret, suaq[ue] asperitate Dei famulos terreret, Nortbertus, intenta supplicatione, diuinam mentem consuluit, ut alium quendam ad id magis idoneum ostenderet: & ecce per visionem, eo in loco vbi nunc ecclesia sita est, Christus cruce pendens apparuit: ad quem, ex quatuor mundi partibus, innumerabilis peregrinorum multitudo confluere videbatur. Loco autem hoc modo ce litus ad ædificandum assignato, mox vir sanctus fundamenta iacere, & architectos operi necessarios præficere non distulit: ut dum ipse ad exteriora loca, animarum salutem daturus operam, exiret, illi sine intermissione operi, instaret. Sed quædam die ut demon, his tam foelicibus successibus insidias fratribus moliretur. Ipsa meridiana hora, cum quisq[ue] pro viribus labori incuberet, ecce armata phalanx (dæmonum hoc præstigium) in eos impetum facit. Illi verò non segniter resistendum se comparant, arreptisque, quæ offerrebat, armis, irruentes repellere conantur. Cumq[ue] diu multumq[ue] certatum esset, quidam fratres aliunde venientes, quorum am quippe illijs præstigijs minimè tenebantur, illos infatigabiliter correptos existimabant. At illi qui pugnabant; non aspiciunt, aiunt, quanta nobis vis ab inimicis exercetur. Iam panè in frustra concisi, summo cum dolore, morimur, & vos insaniam esse dicitis.

Tunc

Visio de P[er]m
monstrato.

Dæmon eos
infestat qui-
busdam præ-
stigijs.

Vide vin a-
que sacra-
& s. Crucis.

Simplicio-
ribus qui-
busdam illu-
dit demon.

et ab obli-
vione

Comes qui-
dam conu-
titur & sic
cognatus.

Tunc fratres scientes eos infestatione demonum illudi, aquam benedictam sparserunt; signoque crucis malignorum spirituum turbam in effulam famam compulerunt.

Sed quanquam hoc modo victi è pralio excedere cogentur, nequaquam tamen victoria spem abiecerunt: sed nonis semper insidijs, præcipue idiotas simplicioreque, aggressi sunt. Et quidem nonnullos, quos per carnis illecebras artius aliquando possederat, falsa tuæ illusionis sapientia ita repleverunt, ut qui prius literarum plane rudes, nelegere quidem nouerant, iam ex libris magna quadam dicerent: & quasi prophætico afflati spiritu, stupenda prædicerent. Et sanè eo usque progressa erat demonis arrogantia, ut in Angelum lucis mirè etiam mutatus, in publica concione, sermonem ad eos instituire non dubitaret. Et tamen miseri diuinitus se afflatos esse putabant, dæmonumque præstigijs diuinæ virtuti impie ascribebant. Hæc autem omnia, viro sancto absente & Euangelij operi intento, acciderunt: cuius aduentu & dæmonis fraudes dissipatae & oblecta ab eo corpora liberata sunt.

Inter hæc fama viri Dei, rerum gestarum gloria admodum celebris, longè lateque percrebruit, & ad aures Godefridi Comitis Westphaliæ peruenit. Is sanctitate viri permotus, relictis omnibus, in eum disciplinam se tradidit. Certamen ingens. Nonne frater cognatiq; oēs eius proposito se opponerebat, ac totis viribus reluctabantur. Sed cum ille, motus Norberti instructus, egregie pugnam sustineret, non modò vxoris vicit blanditias, sed fratrem etiam ad eum permouit, ut Leonino deposito furor, una cum illo religionis habitum susciperet.

Post hæc Norbertus, ut Pontificis diploma

monum il-
noque cru-
effulam fu-
lio excede-
ta spem ab-
cipue idio-
uide non-
us aliquam-
entia ita re-
udes, ne le-
na quadam
ritu, stupen-
essa erat de-
mirè erant
m ad eos in-
diuiniuse
igias diuine
omnia, viro
nto, accide-
des dissipare
arum gloria
crebruit, de
lig peruenit
nibus, in ef-
gens. Vnde
opponere
ille, motu
am sustine-
sed fratrum
o sito furor
eret.
diplomata
isti-

institutam à se religionem firmaret, Romam pro-
fectus est: vbi à Papa Honorio honorificè suscep-
tus quidquid iuste petijt, ab eo, liberaliter admodum
impetrauit. Inde verò Herbipolim iter habuit, quæ
ciuitas, pastore tunc temporis orbata, magno in lu-
ctu versabatur. Aduentu autem viri sancti non nihil
recreata petijt ab eo, vt missam celebraret, hostias
que Deo pro vtroq; orbate lumine salute offerret.
Paruit ille, & ecce mulier peracta oblatione acce-
dens, afflaturis eius, visum recepit. Post hæc vir
sanctus maioribus indies miraculis clarescens, ad
Antuerpiensem ecclesiam gubernandam euocatus
fuit, quæ propter pastoris sui negligentiam & mo-
riplane corruptes, per præceptis, in vitia ruebat &
per multos errorum aufractus, miserè deuiabat.
Qua occasione arrepta, seductor quidam & mira-
bilis hæreticus, Tachelinus nomine, in ea
congente, locum suæ imposturæ inuenit. Is cum
occasione in hominum cœtus sese insereret, ver-
bis venatis, clericorum vitam ac mores summam
inuidiam vocaret, eò dementiæ populum per-
tuit, vt lectiones eius biberent & reliquiarum loco
porrantes, reconderent. Præterea filias, in ma-
trimonia præsentia, sponsasq; maritis videntibus, cor-
ampebat, eosq; in fœlices dicebat, qui huic nefariæ
inunctioni misceri non meruissent. Hæc aut de-
stantanda hominis impostura, tam altas radices ege-
rat, vt ne post mortem quidẽ eius extirpari posset:
in subsidium sacerdotis, qui solus, in Ecclesia D.
Tachelini sacra versabatur, instituta esset. Tum ve-
terum clericorum euidenti necessitate compulsi, patri Noir-
to, eiusq; fratribus, summa Episcopi voluntate,
ecclesiam, cum quibusdam redditibus, tradi-
derunt:
Ecc
derunt:

Romæ vir
sanctus ho-
norificè à
Pontifice ex-
cipitur.

Cæcæ testi-
fuit sumen.

Venit Anto-
uerpian vic
Sanctus.

Tachelinus
hæreticus de-
mentat An-
toerpien-
ses.

testis est
antuerpian
ni quibus
testis est

*Ecclesia bea-
tae Marię ex-
truitur An-
serpia.*

derunt : confidentes , quodd Deus eorum meritis
mortifera pestis auferret salutem , & depulsi sig-
norantia tenebris , lumen veritatis repararet . Su-
scepta est ecclesia & clerici , eodem in oppido , ali-
am virgini Matri sacram aedificauit , quarum ver-
que , in hodiernum vsq; diem , Dei seruitio man-
cipata permanet . At Pater Norbertus assumptis fra-
tribus & pietate & eruditione prestantibus , mor-
tifero vulnere salutare medicamentum adhibere
cepit , breuique , Deo bene iuuante , pestem ita pro-
fliguit , vt homines viriusque sexus pluri mi-
lachrymisque , ob contractas animi sordes , delo-
mati , sacrosancta corporis & sanguinis Domini
mysteria , quę in cistis & foraminibus per decem
aut quindecim & eo amplius annos abdiderant , vi-
ro sancto tum demum proderent .

Cum aliquando noctem totam insomnem co-
tando tranlegisset , astixit retrò eum sathan , hor-
ribilis vrsi aspectu , dentibus & unguibus impo-
tum in eum faciens . Cumque primò sanè expa-
sceret , mox tamen cognitis persecutoris sui in-
fidijs , in fugam eum , virtute diuinorum verbo-
rum , compulit .

Per eos dies religione optimè iam ac firmè
constituta , vt sanctissimam Christi fidem laudè
propagaret , fratribus suis vltimùm vale dixit , &
tamque pecunię summam , quę in alimenta ceterum
viginti pauperum sufficeret , dono dedit : id quod
ob causam , quod aliquando fratribus successerit
quod se absente , quingentos pauperes , extrema
mis tempore , alendos sumpserunt . Eam offensam
notam culpamq; vt expiaret , posteriq; benefici-
exemplū relinqueret statuit , Assignata certa pec-
nię portione , prestatū numerum perpetuo ibidem
alendū

*liberalitas
fratrum
demonstra-
tionem in
pauperes.*

alendum. Hoc postremo virtutis exemplo suis relicto, iter ingressus est: ac primò Spiram delatus, inuenit Saxones & Clericos Parthenopolis ciuitatis, coram Lothario rege congregatos, vt Archiepiscopum Parthenopolitanis patre orbatis eligerent.

Nec longà fuit consultatione opus, cum protinus aduenienti Nortberto omnium suffragijs, volenti nolentique, ea dignitas obtrusa est. Cumq; vir sanctus, graui dignitatis sarcina onustus, ad sedem duceretur, conspecta procul ciuitate, ilicò detra-

ctis sibi calceis, nudis pedibus incedebat. Inde cum iam ad aulam ventum esset, & alij viri principes, magno vestium splendore fulgentes, ingrederentur, Nortbertus, vili amictus pallio, ab ostiario non agnitus, repulsam patitur. Dicebat enim: lam

ingens pauperum numerus intromissus est, non dect, vt te importunè ingeras & principem, ante alios, locù præoccupes. Hæc cum alij ponè sequentes, cernerent, magnis vocibus, ianitorem increpare coeperunt, & illum ipsum quem repellebat, antistitem esse clamabant. Tum ille confestim fugiens, latitabat, patre Nortberto eum reuocante & subridendo, dicente. Ne fugias, mi frater. Me-

lius enim me nosti & perspicaciori oculo intuearis, quàm illi, qui ad tam alta palatia me compellunt, ad quæ non debueram qui tam pauper & ab-

actus appareo, sublimari. In eo igitur honoris fastigio constitutus, mox minimum ad dissipata & à principibus, per fas perque nefas occupata ecclesie bona colligenda appulit quò haberet vnde puperum necessitates, pro viribus (sicut decet episcopum) subue-

neret. Hic quàm ingentem molestiarum cumulum deuorauerit, dictu est difficile, cum ij, qui prius im-

See 2 mensis

Creatur viz
Dei Made-
burgi Epi-
scopus.

Vide Sanctâ
viri humili-
tatem in iâ-
to honore.

mensis laudibus eum extulerant, tunc, propter facram auri famem, vituperijs & improprijis deijcerent. Sed nihil ronebant virum sanctum improborum calumnia: qui sua constantia non modo diestras ecclesie possessiones recuperavit, sed amotis etiam clericis, quorum vita, ab omni spe melioris frugis longè aberat, ordinis sui fratres in ecclesiam, cui præsidebat, introduxit: perpetuisque temporibus Dei cultum, ab ijsdem ibidem prosequendum, constituit. Fremebant interim Saxones, fremebant Parthenopolitani, ac diris odij & invidia stimulis concitati, nefaria de eius morte consilia captabant. Aderat dies, memoria ultimæ illius cœnz à Christo cum discipulis peractæ celeberrimus, quo homines contractas animi sordes per sacram confessionem eluere solent: eum ecce quidam, sub specie pœnitentis, pallio amictus, ad Episcopum inermitti postulat. Cumq; semel atq; iterum repulsam passus esset, tandem, cum alia populi multitudine, intruit. Sed mox ut conspectui amictus oblatas est iussus pedem ulterius non inferre, substitit. Tum advocatis ministris pallio, quo indutus erat, spoliatus est, sub quo cultellum, vtraque parte acutum, abdiderat, ut eo ipso viro sancto necem inferret. Quæsitus deinde cur sic armatus venisset, tremens stupeusq; utpotè nefandæ crudelitatis sibi confessus, ad pedes viri Dei se abiecit, seq; ad necem illi inferendam, à viris quibusdam primarijs, promissionibus inductum esse confessus est. At vir iustus, hilari facie & vultu sereno: Quid mirum, inquit, si hostis antiquus, per instrumentum suum, hæc in nos molitur, qui in hac sacratissima nocte, ipsam caput nostrum, Christum Iesum ijsdem insidijs ingredi non dubitavit. Alia verò quadam nocte,

Sicarius specie pœnitentis immittitur ad eandem virum Dei.

Clerici
na pro
pro e
ci rab
pulum
uit, v
tentun
tarent,
cebant
tem tar
calum
cum. vi
tur. Ia
dam ex
mabant
bus mis
pro mor
vt ab ali
tu, mor
idem, qui
neribus,
rore plen
gladium,
ctus quan
nem; cum
bus, viro s
tuit conc
miraculo
peruersis e
sensu que
strictos fui
nere permi
temque vlt
tione itaqu

Clericus quidam nefarius, ex insidijs, eum ad diuina properantem petiuit, sed errore deceptus, alium pro eo vulneribus concidit. Neque hic tamen inimici rabies conquieuit, sed nouo quodam furore, populum vniuersum adeo in virum sanctum concitauit, vt strictis gladijs, diuinis in templo rebus intentum peterent, seque non prius recessuros clamarent, quam pontificem suum, mortis, vt ipsi dicebant, reum vita ac dignitate spoliassent. Hic autem tantus populi furor, ex sparsa de viro sancto calumnia, originem traxerat: quod nimirum, cum vniuerso Ecclesie thesauro, fugam meditaretur. Iamque eò rabies eorum peruenerat, vt quidam ex eis, qui antistitem iam trucidatum existimabant, vnum ex eius cubicularijs foedis vulneribus miserè laniarent; cum ecce vir sanctus contempro mortis periculo, in mediam turbam prosiliit, vt ab alijs sibi charissimis, suæ potius vitæ interitu, mortem propulsaret. Cernens autem eum ille idem, qui ministrum eius, mortiferis concisum vulneribus, pene exanimem reliquerat, diabolico furore plenus, euaginatam eumque cruentam adhuc gladium, summis viribus in eum vibrauit, sed iustus quanquam sanè validus, nullam omninò læsionem; cunctis ad tantæ rei miraculum stupefcentibus, viro sancto inferre valuit. Neque tamen potuit concitatus semel furor tam præclaro etiam miraculo sopiri: sed paulò post, coactis iterum peruersis conuenticulis suis, sese delusos asserebat, sensusque arte magica ac tenebrarum caligine perstrictos fuisse dicebant, quod hominem illum vivere permisissent, qui honorem ipsorum, dignitatemque vrbis violare non metueret. Consultatione itaque nefaria habita, certa dies cædi eius

Seditio populi excitatur in virum Dei.

Illustre miraculum.

destinata est, & ne qua ratione, ab audaci facinore tardarentur, statutum est, vt singuli certam vini mensuram exhaurirent, quo mente magis effrenata sanguinem funderent. Estque præterea inter ipsos sancitum, vt quicumque decreto huic non obediret, domus eius, totaque suppellex direptioni subiaceret. Adfuit interea dies præfixus, cum subito ciuitas immensis clamoribus perstreperet. At sacer antistes, comperto nefario eorum conatu, quod fratres eius, ecclesia eiycere vellent, subridens, ait: Plantatio, quã plantauit pater celestis, eradicari non potest. Ipse tamen eorum furori cessit, & in suburbium ciuitatis, ad Abbatim S. Iohanni sacram concessit, inde Hallam ad quoddam episcopatum suum castrum: sed ab inimicis præoccupatum inuenit. Inde omni humano auxilio destitutus, totus ad opem diuinam, de more, confugit, qua tantum valuit, vt omnium voluntates repente immutatae fuerint: vt qui ad perimendum venerant, ex hostibus, in defensores prodirent. Et has quidem aliasque graues, sanè molestias, anno pontificatus sui tertio pertulit, quinque verò alios, quos in ea functione compleuit, maiori tranquillitate, ac fructu animarum vberissimo exegit. Cum enim & nominis eius fama, bonusque odor virtutum manaret, quotidie latius, vndique ad eum concursus fieri coepit: est: vt à viro tanto tantaque constantia, in rebus dubijs & afflictis & consilium & opem peterent. Quibus ille sanè benignè admodum cõsulebat. Bonos incredibili amore complectebatur, schismaticos & sanctæ Ecclesiæ perturbatores persequabatur, pauperes & orphanos viduasque, singulari patrocinio defendebat, ac larga manu sustentabat: denique cunctis se affabilem ac comem exhibebat.

Nous in e-
um tumul-
tos excita-
bat.

Inet

Inter
tificatus
fuerat,
ret. Q
armis, l
ribus fre
vt, si for
propulsa
ritatis gla
penetrare
ret, expe
uenerunt
bus & adu
negorio fo
polim reu
dine corre
tus confes
te salutis
Octauo Id
to, regni v
bus aliquo
horibus, ab
permanere:
nus, præ de
Crucis, in m
terò, post a
ta perpetua
castrum il
norficæ a
refur

Inter hæc fuit ab Innocentio, qui ad summi pon-
 tificatus honorem ac regimen legitime electus
 fuerat, euocatus, ut secum vna Romam perge-
 ret. Quidam enim Petrus Leo dictus, vi atque
 armis, sanctam sedem inuaserat, humanisque vi-
 ribus fretus, contra Innocentium sese munierat:
 ut, si forte vis inferretur, eam summa contentione
 propulsaret. Itaque ut sacrilegum illum, quem spi-
 ritualis gladius, quo iam sapissimè concussus fuerat
 penetrare non poterat, materialis tandem confice-
 ret, expeditione in Italiam facta, Romam per-
 uenerunt, Papamque Innocentium, inuitis hosti-
 bus & aduersarijs, in sancta sede collocarunt. Eo
 negotio foeliciter peracto, Nortbertus Partheno-
 polim reuersus est, vbi non diu post, graui agri-
 tudine correptus, eadem, post menses quatuor, pœ-
 nitus confectus, è vita migravit, anno Restaura-
 tæ salutis millesimo centesimo trigesimo quarto.
 Octauo Idus Iunij. Pontificatus Innocentij Quin-
 to, regni verò Lotharij nono. Corpus eius die-
 bus aliquot inhumatum, in maximis æstatis ca-
 loribus, ab omni corruptione ac foetore illatum
 permansit: ac tandem, cum multis suorum lachry-
 mis, prò desiderio eius, fufis, ante Altare Sanctæ
 Crucis, in medio monasterij sepultum fuit. Inde
 vero, post annos aliquot, ut tanti Patris memo-
 ria perpetuò ante oculos eorum versaretur in
 claustrum illud transfulerunt, vbi in tumulo ho-
 norificè adornato conquiescens, diem, certa
 resurrectionis & gloriæ spe expe-
 ctat nouissimum.

Petri Leo-
nis Antipa-
pæ nefarij
actus.

Innocentius
in sua sede
collocatur.

Foeliciter
vir sanctus
migravit à
corpore.

Eet + VITA

7. Iunij.

Paulus succe-
dit Alexan-
dro in Epi-
scopatu Bi-
zantino.

Eiicitur è
sua sede.

Paulus reci-
pit sedem
suam.

Constantio Constantini Magni filio regnante, cum Arriana persecutio acerrimè in Orthodoxæ fidei cultores desuperet, Alexandro Bizantinae urbis antistiti foelici morte sublato Orthodoxorum suffragijs susceptus est Paulus vir & doctrina & virtutibus per omnia clarus. Sed Constantius cum haud ita multo post Antiochia Constantinopolim rediisset, iratus electo, quod ex eius sententia non processisset, congregato Arrianorum conciliabulo condemnauit Paulum, & Eusebium Arrianae factionis hominem ex Nicomedia antistite urbis regia creat episcopum.

Interim Paulus sede sua eiectus cum Athanasio alijsque non paucis insigni virtute episcopis Romanam abiit; vt illac in matris ecclesiae ac ipsi Christo iniuriam apud vicarium eius Iulium iustitiam ac pietate vindicaret. Quod viro sancto nequam difficile fuit. Iulius enim mox cognita uersariorum fraude atque calumnia non modo Paulum sed & ipsum Athanasium ceterosque Catholicae fidei antistites suis sedibus restituit. Sed Constantius vt cognouit Paulum restitutum cum eorum d. Hermoginem exercitus sui Ducem qui eum ex ecclesia exturbaret. Et ille quidem cum uenisset Constantinopolim non seginter Imperatoris suam voluntatem exequi voluit: sed populus tantarum iniuriarum impatiens & illorum arreptis armis interemit: & domum eius flammis absumpsit. Cuius rei fama commotus

sanè C
pletus
rate exp
præcipi
re eius
illud oc
mam ex
Paulu
uenit, &
ponit: qu
is literis
dem mag
tus ea re
stauit ac
nem Mace
militari m
to tribus
ferabiliter
Cum au
de vero fid
stans Impe
tue tuebat
it, quibus
ret sedibus
tabac minas
quitate ac
perterritus
ret non pro
manter scri
sed hos foel
inde mox su
neem inter
tate procella
ticitavit. It

sanè Constantius, ipse indignatione ac furore repletus Bizantium venit, & Paulum quidem ciuitate expulit: ciuitatem verò multis ornamentis, & præcipuo quodam rei frumentariæ beneficio à patre eius vrbe collato spoliavit. Beneficium autem illud octoginta millia panum quotidianorū summam excedebat.

Paulus autem hoc modo pulsus iterum Romam venit, & Iulio Pontifici illatas denuò iniurias exponit: qui rursus & suis & Constantis Imperatoris literis eum munitū ad Sedem remisit. Fuit quidem magno ciuium gaudio exceptus, sed Constantius ea re grauiter offensus statim eum exilio multauit ac Macedoniū per vim intrusit. Impius autem Macedonius cum Philippo præfecto, collecta militari manu, ecclesiam inuasit, crudeli prius ferro tribus hominum millibus & quinquaginta miserabiliter deletis.

Cū autem triennio hoc modo suis pastoribus & vero fidei cultu ecclesiæ spoliata iacerent, Constantius Imperator, qui orthodoxæ fidei partes strenue tuebatur, literas ad Constantium fratrem dedit, quibus ut Athanasium & Paulum suis restitueret sedibus persuadere conabatur: ni faceret, intendebat minas, se vi & armis impetraturum, quod equitate ac iustitia consequi non poterat. His sanè perterritus Constantius Paulum quò minus redire non prohibuit; Athanasium verò literis perantiter scriptis ad Sedem occupatam inuitauit. Sed hos felices successus Magnētius impia tyrannide mox subuertit. Nam & Constantem Imperatorem interemit, & sopitas nonnihil Arrianae insanie procellas turbulenta tempestate vehementius excitauit. Itaque Athanasius rursus fuga sibi salutem

E e e 5 tom

Rursus expellitur.

Iterum redit & paulo post in exilium deportatur.

Paulus relegatur Cucu-
sum, & ibi
strangula-
tur.

tem quærere, & Paulus Armeniæ pietatis defensor
Cucusum relegatus iniquorum ibidem insidias de-
clinare coacti sunt. Quo in loco hic, impijs noctu
irruentibus, per laqueû martyrio cõsummatu est.

Interea Arriana hæresis liberè grassabatur do-
nec pietate Theodosij exterminata, vera fides lon-
go exilio repocata est. Quo tempore celeberrimû
illud Concilium œcumenicum Constantinopoli-
tanum sacratissimas sancti viri huius reliquias à
Cucuso maxima cum celebritate transferendas de-
creuit. Ibi tum videre licuit ingentem populû fre-
quentiam ad eam translationis solennitatem con-
fluentem: præsertim cùm tanti tamque eximij Pa-
tres qui Concilio præfuerant ipsi per se id munus
obirent: & eum honorem sanctissimi viri corpori
deferrent; quod reconditum fuit in ecclesia Mace-
donianis nuper ablata: quorû sæuitia sæpius pul-
sus & quater exilio multatus grauissima passus
fuerat.

Celeberrima reliqui-
arum eius
translatio.

VITA S. ROBERTI ABBATIS Cl-
stertiensis Ordinis in Anglia. ex ea que optima fide
apud Sarium extat. Migravit ex hac vita anno De-
mini 1159.

Iunij 7.

Robertus optima indole puer ex Eboracensium
prouinciâ oriundus literis & pietate ab in-
fantia imbutus, propter morum probitatem
adultæ iam ætate animarum curæ in ecclesia qua-
dam præfectus est. Sed cùm periculosum admo-
dum illud regimen sibi esse prudenter intelligeret,
eo protinus abdicato monasticę disciplinę in Wic-
tebiensi cœnobio sese tradidit. Per id tempus Ri-
chardus monasterij S. Mariæ Eboracensis locum
quendam à Turstino Archiepiscopo accepit, ut in
60 Cæ-

Monastico
se subdit in-
stituto.

Cisterciensium mores (qui præcipua quadã san-
 ctitatis opinione florebat) vitamque æmularetur.
 præstitit hoc egregie: prorsus ut nocte dieque in
 laboribus versaretur, & in summa vitæ asperita-
 te propter conscientie puritatem incredibili san-
 ctitudo exultaret. Ijs vitæ spiritualis delicijs captus
 libertus, eandem in localitatem summa Abbatis
 voluntate concessit: in qua annis admodum
 quinque exactis tantam sanctitatis apud omnes o-
 ratione consecutus est, ut nobilis quidam in Nort-
 umbrie regione amplissima possessione eum inui-
 derit, ut novum monasterium ibidem extrue-
 ret, suisque precibus mala cuncta profigaret. Pa-
 tris ille & Abbas loci illius constitutus tanta cura
 sollicitudine pro commisso sibi gregis salute in-
 solitabat, ut cælitus quandoque vocem audiret pre-
 cibus a Deo exauditas esse.

Creatus
Abbas.

Porro quàm grata ea sollicitudo, quã pro omni-
 bus salute gerebat, Deo fuerit, nõ erit abs re exem-
 plo declarare. Cum quandoque per novum castrum
 ire haberet, incidit in copiosam iuvenum turbam,
 inter quos vnus procaci vultu huc atque illuc dis-
 currabat, & quasi ad rem arduam extimulabatur. Ani-
 madvertens vir sanctus id esse dæmonis ludibrium,
 misit illum relicto officio se sequi. Confestim ille
 missis vultu Abbatis vestigia tanquã ad caudas e-
 rum alligatus, per lutum platearum, cunctis ad-
 rem valde ætonitis sequutus est. Vbi autem ex-
 irrem ad semitarum diuerticula ventum est, sta-
 vit vir Dei: Quisnam, inquit, tu es, & tibi cum illis
 quid rei erat? Ad quẽ ille: Quis ego sum non te la-
 & conatus meos probe nosti. Nuptie magna cum
 pompa in vico illo celebrantur: & ego eam in curam
 ventus eram, ut spiritus ab æmulis suis in convivio
 cæde-

Dæmonia
malignos
conatus im-
pedit.

caederetur, sicque ira & ebrietate occaecati in variis
se vulneribus conficerent. denique ut intra urbem
seditione concitata, multorum animæ, cruciatis
corporibus, in nostras manus peruenirent. lamque
mihi per suaferam de parta victoria gaudiū ingens
me principi meo allaturum: at nunc per te dissipato
cōsilio, vacuus & inanis abscedo. His auditis vir
Dei nequitiam eius execrans, præcepit ei in nomi-
ne Domini ut ad deserta se loca conferret, neque
deinceps hominibus illuderet. Ad eam iussione
nequam spiritus euanuit ingenti horrore relicto,
prorsus ut equi vix vllis habenis cohiberi possent.

Videt demo-
nem fratrum
culpam ex-
plētātem.

Nocte quadam vir sanctus vidit malignum ad
chori aditum consistere & fratrum actiones atten-
tè obseruare, si quid fortè in ijs depræhenderet
quod calumniari posset. At vir Dei instantius pro
fratrum suorum salute orare & singulos sui officij
monere cœpit, hostemque eadem indignatione re-
pletum expulit. Mox tamen reuersus reperit auer-
nem quædam inter nouitios animo ad illicita euan-
gantem, in dè clandestinam fugam meditantem.
Animaduertens igitur illum suæ sortis esse, fulcra
la apprehensum in fascellam suam coniecit, & ce-
leriter indè se proripuit. Cernens id vir Dei in-
xius pro salute illius preces multiplicauit, sed ille
ante auroram vagus & profugus, excusso suauis
go Christi, sequutus erat inimicum. Adiuuante
tem se hominibus sceleratis deditusq; latrocinijs
non diu post captus est & capite plexus mi-
serè per-
it.

Apostata
miserè per-
it.

Gedricus vir pietate & eruditione inclitatus, quædam
Roberto cōfidenti aures præbere solebat, vidit autem
mam eius niueo candore fulgentem, cum è corpore
re migraret, angelorum manibus ad cælos de-
laratus cum
Corpus abscissit.

Corpus verò in terris conditum multis admodum miraculis clarum, cuius apud Deum meriti esset, egregie declarauit.

VITA S. MEDARDI EPISCOPI NO-
niomensis. ex ea qua est per Fortunatum presbyterum. Migravit ex hac vita anno Domini 556.

Beatissimus Medardus egregie sanctitatis vir, **Junij 8.**
patre Nectardo, matre verò Protagia genitus **Patria eius.**
apud Salerniacum, hæreditariam prædeces-
sum suorum possessionem, natus atque altus est.
er itaque sanctus sub parentum tutela diligen-
ter educatus, studioque literarum adhibitus, breui
temporis spatio præ cæteris consodalibus suis sci-
entiarum limine eminentius claruit. Porro adhuc pue-
ri præcipuo quodam pauperum aléduum stu-
dium sibi necessarium detraheres, ac pauperibus
volè admodum largiretur. Et quanquam non
ea propter parentum indignationem incurre-
re, pius tamè puer cui pauperum cura assiduo sub
ore viuebat, nullo modo ab eo benefaciendi
reuoari poterat.

**Benignitas
eius in pau-
peres.**

Cum die quodam parens eius ex itinere fessus, e-
quos suos in prato viridi custodiendos cõmitte-
re fortuito hominè quendam ephippijs onustũ
transire videret, percunctari puer cõcepit, qua
causa tam graui onere onustus incederet: cum
via satis laboris ac molestiæ adferret. Cumque
iussu voce responderet, equum suum casu de-
cidisse, puer, qua erat benignitate, statim vnum ei
eius sui equis obtulit, ac hæstranti viatori pœ-
nito obruit. Eques tam insperato munere
claratus cum multis gratiarum actionibus la-
udatus cessit.

Post

Aquila eun-
a pluua tu-
etur.

Post eius discessum cum iam instructo prandio puer per quendam seruitorum ad mensam vocaretur, ille qui ad id missus venerat, eminens prospiciens, vidit puerum propter effusam imbrium vim latebras quarentem: & ecce aquila ex panis super eum alis volitans tam congruenter puerum cooperuit, ut cum circumquaque pluma illa grassaretur, puer tamen nullam eius iniuriam perciperet. Quo viso seruulus ingenii sane admiratione captus cocitus reuertitur, & parentibus totique familiae non sine multa stupefactione, aquile super puerum ex ordine pandit obumbrationem. Illi auditis mirabilibus ruunt certatim ad locum, si forte visu etiam probare possent, quod auditu didicerant. Vbi vero illo ventum est, intuentur diligentius & ipso suorum oculorum testimonio miraculum veraciter consentunt. Pater & mater praegaudio super filium illachrymantes Deo puerum commendant, ac non sine multa deuotione charissimae suae sobolis innocentiam retractant. Inter haec milites, quibus equorum cura incumberebat, recensitis equis, vnum deesse reperiunt: quem a puero indagantes, blandè ac leniter paruulum demulcent, instanter ab eo requirentes, si quam per eum damni huius adiuuare possent recuperationem. Cumque a familiae de causa & priuatim & publice argueretur, appropinquans patri rem ei ex ordine pandit. Miratur pater filij benignitatem, & licet damni aliquantum sibi non ignoraret imminere, tamen deoptima pueri indole sibi gratulatus est plurimum. Interim Christus Dominus qui nulla re magis, quam benignè faciendi disciplina delectatur, ipso eodem momento, magnum subito dignatus est declarare miraculum. Nam cum denuo equorum suorum

Equus dicitur
nihilus resti-
tuitur.

scitè recenserent numerum diuina sic operate ma-
festate, totam eorū integritatem ex improviso re-
periunt. Mirantur astantes, familia cuncta lætatur.
Pater cū matre filium q̄ familiariter amplexatur,
& vt in altiora se subrigat, lachrymabiliter cohortan-
tatur. Fili, aiunt, omnia nostra tua sunt: Tuo, aiūt,
& nostro, vt tibi visum fuerit, in Dei gratia vterq̄
patrimonio: vt nos tecū consortes perēnis vitę ha-
beas in præmio. Nō diffidebāt enim se eius oratiōe
inluari quē tātis à Deo virtutib⁹ illustrari videbāt.

Accidit postmodū, vt inter indigenas de termi-
nis nō modica oriretur altercatio. Cumq̄; post lon-
gam contentionem ad dirimenda agriculturę suę
processissent cōfinia, contigit & puerum Medardū
esse. Vbi verò ventum est ad locū, cūm diuersi di-
uisa sentirēt, puer cernens lapidem terrę fixū, qui
eorum terminos distinguebat, super eum pedem
iiecit, dicēs: Hic est terminus & huius cōtentionis
iames certissimus. Et ecce ad leuissimū eius conta-
ctum lapis ille itā subsidit, velut cera à facie cāden-
tis ferri liq̄scit. Apparet equidē figura plātę pedis
in eadē caute aded subtiliter expressa, vt nullo
artificum expressius exsculpi possit. Ita cōtentione
lata Dñm, qui magna operatur in minimis, glo-
rificares, redierunt in sua. Extat idē lapis in hodie-
risq̄; diē, magnaq̄; apud oēs veneratiōis habetur.
Perspicientes autem boni parētes bonę sobolis
indolem, Episcopo eum, qui tunc Viromandēsi
erat ecclesię, cōmendauerunt, qui eum beneuo-
lenter admodū educauit. Decursis autē magna cū
iustitatis laude inferiorū graduū ordinib⁹, tādē
dotali coactus est ad officiū. Postquam verò
in suū so-
licitē

Vestigium
dis eius in
saxo perdu-
rat.

Fic sacra
des.

mundo

**Creatur Vi-
romandensis
Episcopus.**

mundo non dedignatus est declarare. Interea Viromandensis antistes magno sui relicto desiderio ad superos migravit: & Medardus licet inuitus ad ecclesiastica gubernacula admotus est. Quod verò inuitus suscepit, foeliciter & intèrè administravit. Plurimos siquidem de ipsis mortis faucibus ad vitam & verbo & exemplo reuocauit. Verum cum vniuersa fere Gallia ante deuastata esset, quàm ad eam Sedem promoueretur, & adhuc infinitis subiecta miseris, intolerabilibus Vandalorum, Hunnorum, Hungarorum & aliarum gentium irruptiones lamentareretur: prorsus ut præ nimia desolatione ad internecionem vsque indigenæ omnes poenè denegassent; vir sanctus Viromandensem Sedem, satis vsus cõsilio, Nouiomum transtulit. Dum autem hæc sunt Eleutherius Tornacensis Antistes (qui à puero intima familiaritate Medardo coniunctus fuerat) vite munere sanctè perfunctus ad caelos migravit, & Medardus regis ac procerum ac plebis denique totius voluntate, eiusdem ecclesiæ curam suscipere cogitur. Igitur cum importunis populi clamoribus volens nolensque ad eam pariter dignitatem traheretur, paruit vir sanctus & duas illas ecclesias, vtrique tamen Cathedrali suo honore permanentes, vnã fecit. Ibi verò quot & quantas a fera & barbara planè gente & idolorum superstitioni nefariè addictæ, passus sit iniurias, nullis verbis explicari potest. Vicit tamen viri sancti constantia impios eorum conatus, quibus non raro supplicium eum expetebant. Vicit, inquam, & duriora adamante infidelium corda pietatis studio ita molliuit, ut ferocem illam Flandrensiū gentem suæ Nouiomensis ecclesiæ associasse gauderet: quas totis quindecim annis, licet aliquo itinere

**Episcopat-
Nouiomen-
instituitur.**

**Suscipit eam
ecclesi-
Tornacensis.**

interi-
formar-
Huius
te trans-
ptus mig-
tarius R-
mortem
bus & a-
tus eius
lchryma-
lumeris
Suessioni-
ad feretru-
te qua mir-
recepit.
Cum ve-
quidã v-
mctus, pe-
ne multa
Confessoris
mnia diffi-
mpedum
te lætitud-
ma memb-
loris colum-
mcto grati-
mulo deso-
al caelos eu-
Peractis a-
lotarius vi-
morare vo-
geberto fili-
gnii opere
gento ac tie-

inernallo remota essent, ad diuinum cultum informare non destitit.

Huius autem temporis spatio in omni sanctitate transacto grauissima corporis infirmitate correptus migravit ad Dominum. Ijs forte diebus Clotarius Rex decumbentem inuulerat, atque ut se post mortem Sueffionem transferri pateretur, & precibus & auctoritate peruenit. Itaque ut primum obitus eius certior factus est, per medias plorantium lachrymas cum Episcopis irrumperens rex suis iumentis corpus sanctissimum sustulit, & ad vrben. Sueffionicam traustulit. In via vero coecus quidam ad feretrum accessit eiusque contactu, fidei virtute qua mirabiliter incensus erat, oculorum lumen recepit.

Obitus eius.
ex Clotarius suis iumentis contactus gestat.

Cum vero ad locum sepulture peruentum esset, quida vastis cathenarum loris brachia surasque demectus, per medias sese properasium turmas non sine multa difficultate iniecit. Cui mox ut sancti Confessoris concessum est tangere operimentum, omnia dissiluire repagula cathenarum, diruptisque impedum vinculis, cum multa gratiarum actione letabundus exultabat. Postquam vero sacratissima membra tumulo clausa fuere dua niuei cantharis columbae caelitibus demissa alarum applausu sancto gratulari visa sunt: & ecce alia quaedam de tumulo descendens pari candore cum duabus illis ad celos euolauit.

Peractis autem beatissimi athletae inferijs Rex Clotarius viri sancti corpus nouae ecclesiae fabrica honorare voluit, sed morte praeventus id negotij Geberto filio suo commisit; qui ecclesiam, sancti operis visendam, construxit & auro atque argento ac necessarijs in officio ecclesiastico ornamento

FFF

mento

mentorū varietatibus exornauit egregiè, ac postremò censu redditibusque regijs excellenter ditauit: & quod multo præclarior est viros pietate & eruditione præstantes vndequique euocauit: qui die nocteq; diuinis ibidem Deo laudes exoluerēt. Ibi verò per beatissimi Põtificis Medardi meritum gloriosa fulgent miracula: ibi varijs detenti infirmitatibus grata consequuntur remedia: ibi peccatores graui conscientie pondere pressi subleuamini sentiunt & Christi gratiam abundanter obtinent: quam nobis idem Dominus sancti Confessoris sui intercessione quoque largiri dignetur.

MARTYRIVM SS. PRIMI ET FÆLICIANI. ex eo quod est apud Surium. Passi sunt anno

Domini 303. Marcell. Pap. 7. Dioclet. & Max. 20.

Turij 9.

Primus & Fælicianus ciues Romani, ac Christianæ religionis cultores eximijs, eam maxime ob rem compræhensi & in vincula missi

sunt: quòd idola negarent se responsa dare posse,

nisi prius hi duo athletæ dijs sacrificarent. Sed cum

illi Christi bonitate egregiè confisi non modo vincula

sed mille mortis genera impio demoniorum

cultui præponerent, lætique carceris squalorem

vincti subirent, nocte concubia Angelus Domini

fractis cathenarum vinculis illas abire cõcessit.

Post dies verò aliquot iterum compræhensi, Imperatorib⁹

Diocletiano & Maximiano oblati sunt,

qui eos ad phanū Hereulis deduci iusserunt, vt ibi

ra idolo offerrent. At illi, spreto eorum imperio,

constanter amentiam redarguerunt impietatemq;

detestati sunt. Igitur carnifices cum eernerent be-

tos martyres in cõfessione Christi immobiles, motum

in desiderio habere, virgis eos crudeliter ca-

Angel⁹ eos
è carcere
liberat.

Constantia
atrocitas
virgis.

Rursus in
carcerē mīe-
tuntur.

Felicianus
plumbatis
verberatus.

Atrocissi-
mè cruci-
atur.

derunt: sed eo supplicio virtutē illis constantiam
que maiorem addiderunt. Quod cum ex militū re-
latu Imperatores audirent, irati vehementer, tradi-
derunt eos Promoto Numentanę ciuitatis p̄sidi,
qui eos ferro vinctos, tertio decimo milliaro, via
Numentana, in carcerē misit: vbi sancti martyres
precibus & hymnis Dei bonitatem nunquam cele-
brare cessarunt. Post multum verò temporis, in fo-
ro ad tribunal producti dijs sacrificare iussi sunt.
Cumque eadem constantia, qua prius tam immane
scelus execrarentur, alter ab altero separatus est, vt
quos facilius ad impietatem impelleret. Et pri-
mo quidē Feliciano minę pariter ac blanditię ad-
hibet, quas ille cum irideret plumbatis immani-
ter ceptus est. Cęsum deinde Pręses interrogat: vel-
le potius dijs immolare & iucundos cum gloria
se eligere: quàm nouis iterum Supplicijs mace-
ri. Cui Sanctus: Quos tu mihi dies iucundos com-
moras? Octoginta iam ætatis annos habeo &
viginta plus minus Christi cognitione illustratus,
flamma cum animi mei voluptate deseruio: &
mihi caduca & vana huius mudi oblectamēta
quę p̄p̄da persuadebis? Ego verò Christo Deo meo
primo ter Maximo, ad extremum vsque vitę spi-
ritum adherere decreui, qui me tuis è manibus li-
berabit. Hęc & his similia dicentem Pręses, ad sti-
pit ligari & manibus pedibusque acutos elauos
p̄p̄cepit. At ille confixus in Christi laudibus
mansit immobilis, totoque triduo varijs tortus
Supplicijs, Deo sine fine gratias agebat, cęlestique
venera refectus, tyrāni inuidiam mirabiliter su-
perat. Eares Pręsidem habebat pessimè. Itaque
cepit vt flagellis cęsum è ligno deponerent, &
solatio destitutum in custodia seruari.

Primus fustibus immantiter caditur.
Psalm. 65.

Vide tyrannidem.

Leones in martyres immisi fuerunt.
Item vrsi.

Eo amoto confessum Primum adduci iussit, cui falso persuadere conatus est, Felicianum, abiurato Christi cultu, dijs immolasse. At Primus ab Angelo iam antè de Feliciani constantia edoctus, constanter Præsidem mendacij redarguit, dixitque fratrem suum in vinculis pro Christi nomine conestum, haud secus atq; in paradyso letari. Tunc Præses fustibus eum validissimè cædi, & latera lampadibus exuri iussit. At ille in eculeu leuatus & lampadibus vstus pallebat. Igne nos examinasti, sicut examinatur argentum. Post hæc, Domine, dicebat, benedico te, Iesu Christe, Rex meus, quia in te cõfessus nihil sentio eorum, quæ mihi à Sathanz ministris inferuntur. Præses his auditis in furorem conuersus, iussit eum de eculeo deponi, simulq; bullis plumbum in os eius infundi. Hæc autem supplicia, præsentè Feliciano, ei inferebat, vt is, horrore eorũ victus, à cõfessione resiliret. At Primus plumbum, instar aquæ frigidæ exhaustit, dixitq; Præsi: Ecce non est à me separatus quem tu dicebas dijs vestris immolasse. En adunati sumus in gloriam redemptionis, ne vlla nos tenebrarũ caligo circumueniat.

Tunc Præses, ceu furijs quibusdam agitatus, iussit eos in amphitheatrum deduci, simulq; duos leones ingentes, quorum rugitus omnes eius vrbis ciues exterruit, immitti. Sed leones, cum impetu currentes, mox vt ad martyres venere, ad pedes illorum se volutantes, mirè illis blandiri & gratulari viderunt. Voluit igitur Præses, vt illis reuocatis, vrsi ferocissimi dimitterentur, sed illi quoque omni ferocitatis oblitæ, ad eorum se vestigia prouoluebant. Tum verò martyres: En Præses inique, inquit, se, & vos agnoscit creatorem suum, & vos cœcitate mentis percussis, non agnoscitis eum, qui vos ad imaginem

nem &
Tum ver
tos in ca
plius qu
sto cum
Cerne
permulto
sum acce
quam læ
llorum c
neque au
ro noctu
Numentar
hymnis &
tes honorif
necia in p
torem aliq
torificam
locimo ab
P A S S I O
virginis A
sistomi.
Eata v
B morte
nus ex
merit, sed p
æ illorum
nuciatu, to
nus perferen
tis coronar
ad iudice
prudenter
ret vultu ip

nem & similitudinem suam creare dignatus est ?
Tum verò populus inter se fremitus dare & infinitos in caelum clamores tollere cepit : & viri amplius quingenti fidem ex animo amplecti & Christo cum omnibus suis nomina dederunt.

Multi *see.*
dant.

Cernens verò Praeses se illos superare non posse, permultosq; eorum constantia permotos, ad Christum accedere, capitis in eos sententiam protulit : quam laeti martyres exceperunt. Corpora autem illorum canibus projecta sunt : sed neque canes, neque aues, neque musca quidem ea attigere. Porro noctu à Christianis fidelibus rapti, & ad Arcus Numentanos in tra arenarium deportata sunt. Vbi hymnis & psalmis per dies triginta fideles vacantes honorifice ea sepelierunt. Magna verò illic beneficentia in praesentem vsque diem exuberant. Annis autem aliquot euolutis, cessante persecutione, honorificam eis basilicam ibi construxerunt quarto decimo ab vrbe Roma milliario.

Caduntur
capite mar-
tyres.

PASSIO ET MORS S. PELAGIAE
virginis Antiochena. ex praclaris Encomijs S. Chrysostomi.

Beata virgo Pelagia tanta cum voluptate ad mortem cucurrit, vt neque carnificum manus expectarit, neque in iudicium ingressa meret, sed proprij animi studio & summa alacritate illorum sauitiam anteuertit. Parata erat ad cruciatus, tormentaque, & omne suppliciorum genus perferendum : sed metuebat tamen ne virginis coronam perderet. Cum enim capta à militibus, ad iudicem duceretur, illa se consilium mutasprudenter simulauit : atque vt eius rei fidem faceret vultu ipso hilaritate praese ferebat. Figmen-

Iunij 9.

Mira alacritate properat ad mortem.

Eff 3

to igi-

to igitur illo milites capti & puellæ hilaritate decepti, humaniùs in illam se gerere cœperunt. Quæ cum ab ipsis petijisset, vt tandiu liceret abesse, quoad ornatum sponsæ conuenientem sibi indueret, eundi potestatem milites ei concesserunt, quippe qui ea re non solum illi virgini gratum facturi essent, sed futurum etiam cogitabat, vt à iudice ipso magis laudarentur, si puellam veste ornata dixissent. Illa verò consilij sui compos facta, statim se veste induit, quæ verè decora est. Cum enim animi fortitudine & resurrectionis spe multa se corroborasset, ad ipsius rectoris vestigium cucurrit, & illinc seipsam præcipitem dedit.

Virgo sancta se præcipitio interfecit.

O puellam genere quidem & sexu foeminam, animo autem ipso marem. O virginem duobus nominibus extollendam, quod in virginum grege, & martyrum choro numerata sis. O puellam ita continentem, vt neque ad spectu quidem ipso fruendi facultatem intemperato iudici præbueris. Huius igitur puellæ temperantiæ & nos imitemur & contra voluptates ipsas victoriæ trophæa erigamus.

MARTYRIVM SS. GETVLII, CEREA-
lis, Amantij & Primitiui ex eo quod est apud Sardiniam.
Passi sunt anno Christi 138. Sixti Papa 8. Hadriani
Imp. 19.

Junij 10.

Getulius diuinæ legis peritissimus, Hadriani Imperatoris temporibus, in Sabinorum regione, haud procul ab vrbe Roma degens, studio religionis Christianæ propagandæ miraculo flagrabat. Itaque permultos quotidie, tum ex Italia, tum Græcia conuocabat, quos ad omnem pietatem diligenter instituebat: & alimentis rebusq;

Getulii humanitas in Christianos

omnibus ad vitam necessarijs sustentabat. Eius rei fama cum ad aures Hadriani peruenisset, missa confestim Cereale Vicario eum comprehendi iussit. At Cerealis ingressus cubiculum, ubi Getulius magna cum audientium voluptate & profectu de rebus diuinis diserebat: Audistine, inquit, quae a principibus edicta sint proposita? Cui Getulius? plane principum iussis parere necesse est? Tu ipse, quare, edicito, cui obtemperare aequius sit? Mortaline homini & mox in putredinem abituro, an vero praepotentis Dei filio? Tum Cerealis: Velim, inquit, edoceas quo signo nosse liceat, cum verum Dei filium esse, quem vos tantis laudibus extollitis. Respondit Getulius. Certè non potest non fides adhiberi ei qui mortuos solo verbo suscitauit, caecos illuminauit, leprosos mundauit, siccis plantis mare inambulauit, ventis & tempestatibus imperauit, daemones ex obsessis corporibus profligauit: & postremò diuinam virtutem omnibus in rebus declarauit. Cerealis his auditis animo in Christi fidem propendere coepit. Getulius verò, ut eius incredulitatem poenitus expugnaret, Amantium tribunum fratrem suum aduocauit, qui Hadriani consuetu laticabat. Porro Cerealis tantam ex Amantij conspectu voluptatem hausit, ut Imperatoris edictum plane oblitus, sermonem cum eo conferre vehementer cuperet. At Getulius vehementius eum repellere coepit, ut nefario daemionum cultu infecto, Christi fidem amplecteretur. Similiter & Amantius vrgeri non destitit, ne oblatam caelestis coronam negligeret.

Tum verò Cerealis pijs eorum hortatibus inflammatus, paratum se ostendit, etiam pro Christi gloria sanguinem fundere. Getulius verò ea re

Amantius
tribunus fra-
ter Getulij

Cerealis vi-
carius Ha-
driani con-
uertitur.

824 MARTYR. SS. GETULII, CEREALIS, &c.
mirificè exhilaratus, triduanū omnibus ieiunium
indixit, vt toto illo tempore, intenta supplicatio-
ne, diuinam mentem confulerent, quo ordine Ce-
realis in numerum fidelium referendus esset. Vna
igitur nocte in vigilijs & precibus exacta, dilap-
sæ cælitus voce, admoniti sunt, vt Sixtū Romanæ vr-
bis Episcopum vocarent, qui eum cælesti lauacro
expiaret. Porro Cerealis cum sacro latice tingen-
dus esset, videns Spiritum sanctum è caelo descen-
dentem, ignarus quid esset, exclamauit: Ecce vi-
deo lumen quoddam ipso Sole illustrius in mede-
labi.

Cerealis ba-
ptizatur.

Eodem tempore officarij Cerealem quærentes,
intellexerunt cum, relicto idolorum cultu, Chri-
stianis sacris initiatum esse. Qua re vehementer
offensi, Hadriano detulerunt, qui protinus Licinio
viro consulari in mandatis dedit, vt sacrificare re-
cuscantem ignibus cremaret. Igitur Licinius vrbe
Sabinorum ingressus, Cerealem, Getulium, Amari-
tium & Primitium, diuinis rebus intentos inue-
nit, quos statim vinculis constrictos, in carcerem
abduci iussit. Inde in ciuitate Tyburtina suo obla-
tos tribunali, atrociter cædi iussit, cæcosque iterum
carcere concludi: vbi diebus septem & viginti in
precibus & gratiarum actione mirabili alacritate
perdurarunt.

Sancti mar-
tyres in car-
cerem mit-
tuntur.

Post hæc Hadrianus certaminum illorum certis-
or factus, furore percitus flammis eos exuri iussit.
Ducti igitur sancti martyres ad flumen Tyberim
tertiodecimo ab vrbe Roma milliario, manibus
pedibusque arctissimè ligatis, in rogam iniec-
ti sunt. Porro Getulius in medijs flammis illæsus
perflens, alios luculentis verbis ad constantiam
hortabatur, & solutis vinculis, Christi gratiam,
summis

Flammis obij-
ciuntur.

summi
hos om
sam ma
pora be
rio præ
post eun
pari vir
mensis,
sumis pig

VITA
Scotia

M
studiner
natus rex
dum & E
lorum ic
gem Spen
motus, e
monem, v
ne liberis
tham Imp
Margareta
cum, prim
tis specim
propria v
matrimop
di sunt, ag
& desyder
incumben
In loco,
thianæ T
eamque va

summis laudibus extollebat. Qui tandem, post alios omnes, fustibus crudeliter verberatus, gloriosam martyrum palmam adeptus est. Quorum corpora beata Symphorosa Getulij coniunx in arena prædij sui honorificè sepeliuit. Quæ non longè post eundem ipsum martyrem cum septem filijs, pari virtute ac constantia secuta est: nam 27. eiusdem mensis, gloriosè, de hoste triumphata, cum charissimis pignoribus caelos conscendit.

Symphorosa cum septem filijs necatur.

VITA S. MARGARETAE REGINAE
Scotia, ex ea, quæ est apud Surium.

Mortuo Edmundo rege cum primis strenuo, qui ab Anglis, propter insuperabilem fortitudinem, ferrei lateris cognomen acceperat, Cantus rex, Angliæ conquæstor, filios eius Edmundo & Eduardum, propter fœdus cum patre illorum ictum, præ pudore feriri non valens, ad regem Sueuorum ferendos transmisit: qui pietate motus, eos ulterius ad regem Hungarorum Salomonem, vitæ reservandos misit. Edmundo verò sine liberis decedente, Eduardus frater eius Agatham Imperatoris filiam duxit, ex qua sanctam Margaretam, postea Scotiæ reginâ progenuit. Quæ cum, primæua adhuc florente ætate, insigne pietatis specimen de se præberet, suorum magis quam propria voluntate, Regi Scotorum Malcolino in matrimonium collocatur. Vbi licet ea quæ mundi sunt, agere compelleretur, attamen mundi rebus & desyderijs post positis, pietatis operibus sedulo incumbat.

10. Iunij.

Parentes S. Margaretæ.

Nabit Malcolino regi Scotiæ.

In loco, vbi nuptiæ eius fuerant celebratæ, sanctissimæ Trinitati nobilem ecclesiam construxit: eamque varijs magni præcij ornamentis decoravit.

Bff 5 Liberos

Liberos suos cum omni diligentia nutrire & honestis moribus institui voluit: eosque frequenter ad Dei timorem hortabatur & praecipua fidei nostrae capita docebat.

Rege cum magno comitatu aliquò proficiscente comites & satellites eius tanta seueritate coerebat, ut nemo vel leuem alicui iniuriam inferre praesumeret. Porro ne qua peccati macula in illa resideret, crebro suum admonebat confessarium, ut quicquid in ipsius dictis vel factis reprehensione dignum inueniret id secreto indicare non dubitaret. Quod cum illerarius & remissus, quam ipsa vellet, faceret, importunam se illi ingerebat, somnolentum illum & suae salutis incuriosum ac negligentem vocitans.

Cum autem in gente illa Scotorum multa contra vniuersalis Ecclesiae consuetudinem illicita fieri videret, varia adhibuit consilia, ut ad veritatis viam errantes reduceret. Solebant Scoti, neglecta Dominici diei reuerentia, quemadmodum alijs diebus, laboribus insistere. Quod illa summa impietatis esse, & ratione & auctoritate perucit. Illicita etiam nouercarum coniugia, similiter & uxorem fratris defuncti superstitem ducere, quae ibi antea fiebant, nimis execranda ostendit, & a fidelibus, velut ipsam mortem deuitanda. Multa quoque alia contra morem Ecclesiae inoleuerant, quae pia regina de regni finibus extirpauit.

Quando prodibat in publicum, miserorum, orphanorum, viduarum greges, quae si ad matrem piissimam confluebant. Interdum quicquid erat regis proprium, egenis erogandum abstulit. Neque enim sua dumtaxat, sed seipsam quoque, si licuisset, pauperibus libenter impendisset: atque interim omnibus pauper-

Scoti non colebant diem Dominicum.

Illicita Scotorum coniugia.

Liberalitas in pauperes

pauperibus suis, erat ipsa pauperior. Illi enim non habentes, habere cupiebant; illa vero, ea quæ habebat dispergebat. Neq; modò pauperibus indigenis, verum etiam omnium pæne nationum, suam munificentiam impendit, innumerabilesq; captiuos, dato præcio, libertati restituit, quos de gente Anglorum hostilis Scotorum vis in seruitutem abduxerat. Occultos etiam exploratores per prouinciâs misit, vt qui duriore premerentur seruitute, eius liberalitate redimi possent.

Christi seruos & à mundi strepitu separatos summa ueneratione prosequatur, corû alloquio gaudebat plurimum: Diuinis laudibus & precib. in Ecclesia persolui solitis, summa cû attentiōe, semper intererat. Quib. finitis, in cubiculū rediens, sex pauperum pedes lauabat: eosq; pecunijs alijsq; reb. necessarijs iuuabat. Deinde parumper sopori indulgebat. Mane factò surgēs, nouem infantulos orphanos, omni auxilio destitutos, prima diei hora, ad se introductos, cibus molliorib. flexisq; reb. reficiebat. Præter hæc, trecentos pauperes in aulâ consuetudo erat introduci, & clausis ostijs, rex ab vnâ, regina vero ab altera parte, Christo, in pauperib. seruebat, cibosq; specialiter præparatos offerebant. Quo factò regina ad ecclesiâ se conferens, prolaxis precib. & lachrymis atq; gemitibus, se ipsam Deo sacrificium immolabat. Antè refectiōem, 24. pauperes, magna cum humilitate eis ministrando, reficiebat. Deinde tenui cibo potuq; se ipsam potius refocillabat, quàm reficiebat. Quadraginta ante Pascha & natalem Christi dies, incredibili abstinentia se afflicto semper, sed propter nimium ieiunij rigorem, vsq; ad finem vitæ suæ, acerrimos passa est stomachi dolores; nec tamen ægra corporis valetudo virtut-

*in hoc loco
Nota eximia
am regis &
reginae pie-
tatem.*

*in hoc loco
Nota eximia
am regis &
reginae pie-
tatem.*

virtutem operis debilitare potuit. Sacris lectionibus & precibus, die noctuque intenta, animum ad caelestia erigebat.

Confitenti ei aures praebebat Turgotus secundus Dunelmiae Prior. Illo ergo ad se accersito, vitam suam cum profuso lachrymarum imbre detegere coepit. Cumque de necessarijs sermonem pertexuisset, se suosque liberos ei commendauit, ut eorum curam gereret; & cum quemlibet eorum ad culmen terrenae dignitatis euectum conspiceret, illum strenue officij sui admoneret: ne propter mundi prosperitatem, aeternae vitae foelicitatem, sua negligentia, amitteret.

Dimidio post haec anno, ingrauescente morbi molestia raro è lecto surgere potuit: quarto autem ante obitum suum die, cum rex Malcolinus in expeditione esset, tristior solito effecta assidentibus ait: fortè hodie tantum mali regno Scotorum accidit, quantum vix multis retrò temporibus. Post dies aliquot, nunciorum relatione, eodem die, quo regina dixerat, regem cum filio Eduardo fuisse occisum cognouerunt: quem illa, ceu futurorum praescia, multum prohibuerat, ne quoquam tunc cum exercitu progredieretur. Et quanquam multis esset angustijs oppressa, in altissimo tamen diuinæ prouidentiae consilio conquiescens, Christo Domino gratias agebat: quod eam, in hac potius vita, quam in futura, ab omni peccati macula, multiplici afflictione mundare dignaretur.

Cum verò mortis circumuenta doloribus iam iam anima è corporis erga stulo vocaretur, Christi Iesu nomine suauiter inuocato, ad caelos migravit, foelicitatis eorum particeps effecta, quorum virtutis est exempla secuta. Facies, quae tota in morte pallue-

Malcolini
regis caedes.

Foeliciter
migrat ad
Dominum.

pallue-
est, vt
parere
Trinita-
norific

VIT
ta q
Eruc
plurim

B
Ea
tu
ela

gis relig
honora
ingruer
aliquod
Porro q
marum
vel super
eami mar
lymis, &
guitudin
is Proph
fore qui
rusalem.
lij, carna
peram da
derent.

Porro
sanctifin
u forma p
leph nom

palluerat, ita post obitum rubeo, candore per fulz
est, ve dormienti magis quam mortuæ similis ap-
pareret. Corpus eius fuit in ecclesia Sanctissimæ
Trinitatis, quam ipsa construxerat, ante altare ho-
norificè tumulatum.

VITA S. BARNABAE APOSTOLI, EX
ea qua est per Alexandrum. Castigata tamen ad
Eruditissimi Cesaris Baronij Chronologiam, qui
plurima à diuersis de hoc Apostolo scripta refutat.

Beatissimus hic vir Barnabas de tribu Leui or-
tus, auctorum & proauorum stemmate valde
clarus fuit. Qui vt diuitiarum, ita multo ma-
gis religionis opinione: apud omnes, celebres ac
honorati fuere. Cum autem bellorum tempestas
ingrueret, ad Cypriorum regionem migrarunt, ne
aliquod religionis suæ detrimentum paterentur.
Porro quod diuitiarum & possessionum amplissi-
marum gloria excelleret, non hoc ex cupiditatis
vel superbiæ radice, quasi vitium, pullulabat, sed
eam maximè ob rem facultates multas, Hieroso-
lymis, & agrum propè urbem, ædificiorum ma-
gnitudine valde illustrem possidebant: quod Esai-
as Propheta ita scriptum reliquisset: Beatos illos
sore qui semen in Sion habent & domum in Hie-
rusalem. Cuius Prophetiæ sensum, Hebræorum si-
lii, carnali sensu interpretantes, diligentissimè o-
peram dabant, vt aliquid Hierosolymis possi-
derent.

Porro parentes eius in Cypro cum degerent, ex
sanctissimo matrimonio, hunc Barnabam, elegan-
ti forma puerum procrearunt. Cui mox nato, Io-
seph nomen imposuerunt, vt simul cum nomina
veteris

ii. Iunii.
Barnabas Leg
uitica stix-
pe ojus.

In Cypro
natus.
Barnabas pri-
mo Ioseph
dictus
veteris

Traditur Ga-
malieli in-
stituendus.

veteris illius Patriarchæ vitam moresque tanto ar-
dentiùs æmularetur. Cùm verò atate iam adulta,
literarum studijs idoneus esset, parentes eum Hie-
rosolymam perduxerut; & Gamalieli, qui cog-
nitione rerum diuinarum admodum celebris habebatur,
legem ac Prophetas edocendum tradiderunt. Habuit autem studiorum suorum sodales
Paulum & Stephanum, viros, quorum memoria in
omni æternitate, apud omnes viget. Barnabas verò
tum virtute, tum eruditione, mirificè quotidie proficiebat;
prorsus vt tenaci memoria leges & reliqua diuina scripta tam
excellenter comprehendere, vt literarum monumentis non
admodum indigeret. Quam ob rem apud omnes nomen eius in
magna existimatione & gloria erat.

Fit Christi
Discipulus.

Accidit autem vt, tempore illo, Dominus Iesus
Christus Hierosolymam veniret, & paralyticum
in probatica piscina sanaret, aliaq; sanè quamplurima
admirandæ virtutis signa & prodigia in templo ederet.
Quæ Barnabas cùm attentè consideraret, sanè obstupuit ac
statim ad Christi pedes se abijciens, eius benedictionem
precatus est. Cui Christus sacratissimis manibus benigne,
quod petebat, impartiens, eum diuini sui congressus
participem fecit. Qua Christi charitate magis magisque
inflammatus, quamprimùm adijt domum Mariæ matris
eius, quamprimum adijt domum Mariæ matris eius, qui
postea Marci nomen obtinuit. Ad illam igitur vt
peruenit cuncta quæ à Christo patrata viderat
miraculâ, enarrare coepit; addiditque multis, illum
ipsum, qui venturus erat, Messiam videri.

Hæc cùm audisset mulier illa, relictis omnibus,
concito gradu ad Iesum, in templum perrexit; eiusque
se pedibus prosternens, vt ancillæ suæ domum

domum subire dignaretur humillimè rogavit. E-
 ius petitioni Christus Dominus assensus est: quem
 mulier illa incredibili gaudio delibuta, in coenacu-
 lum suum accepit. Ex illo igitur die, quoties Do-
 minus Hierosolymam venisset, illic una cum di-
 scipulis versabatur, quibuscum & Pascha illic fe-
 cit & mysteriorum sacramenta eosdem discipulos
 suos edocuit. Porro Barnabas ex illo die Christo
 adherens in Galilaam Hierosolymis revertentem
 secutus est. Cum autem indies credentium nume-
 rus excreveret & multi ad eum confluerent, desi-
 gnavit septuaginta illos discipulos, quorum dux
 & antesignanus erat Barnabas. Fuit autem hoc no-
 men viro sancto impositum propter sanctitatis præ-
 stantiam, qua omnibus consolationi fuit: ut quem-
 admodum Iacobus & Iohannes propter virtutem
 filij conitruui, ita & Barnabas virtutis suæ causa, fi-
 lius consolationis appellatus sit.

Cum autem Dominum docentem audisset, ut
 quicunque nunquam deficientem in cælis thesau-
 rum inuenire vellet, venderet quæ possideret, face-
 retque sibi sacculos qui non veterascunt, Barnabas
 nihil moratus præciosissima cuncta à parentibus si-
 relicta vendidit, & egentibus distribuit: vnico
 agro in alimētum sibi reseruato. Postquam
 vero à morte & resurrectione Domini, vberiori spi-
 ritus sancti gratia afflatus fuisset, illum etiam agrum
 vendidit: præciūq; ad pedes discipulorū deposuit,
 exemplo suo, oēs ad eandē virtutem allexit. Post
 hoc fidei Christianæ propagandæ cupidissim⁹, vbiq; mi-
 nobili pietatis splendore, horrendas impietatis tene-
 bras fugabat. Ardebat autē incredibili cupiditate lu-
 cidus Saulū, & nō raro eū illo disputationē institu-
 it: sed Saul' accurata legis institutione subnixus,

Hospitium Christi in Hierosalem

Septuaginta discipuli.

Lucia

Barnabas omnia suauēdit & dat. pauperibus

Disputat cō Saulo, iudæ

Barna-

Barnabam tanquam in fraudem impulsam iridebat, & in Christum maledicta iaciens, fabri filium, idiotam & agrestem hominem appellabat, quem ut & morte violenta sublatum deridebat. Verum cum expleto in Stephanum furore, Damascum pergeret, ut Christi Ecclesiam interhectione deleteret, cecidit a Christo in terram prostratus, tandem errorem agnouit, mentisque aciem ad caeli celsitudinem erexit. Cum vero Hierosolymam reuersus esset, dabat operam, ut Christi discipulis adhereret, quem tamen omnes, hominis sauitiam formidantes, fugiebant. At magnus Barnabas illi occurrens auditis ijs, quae in via illi acciderant, manum apprehensum duxit ad Apostolos eius; ait: Quid pastorem fugitis, lupum existimantes? Cur bellatorem optimum, ut proditorem execramini. Hunc sibi Dominus pro pastore elegit; Tunc Paulus suspirans narrauit quomodo sibi Dominus in via prostratus, tanquam abortiuo apparuisset & singulari benigntate ab ipsis mortis sempiternae faucibus ad vitam reuocasset.

Barnabas
Paulum ad
Apostolos
ducit.

Barnabas
Antiochia
mittitur.

Paulum An-
tiochiam
ducit.

His auditis Apostoli obstupere & lachrymis pre gaudio profusus in oscula & amplexus eius ruerunt; iterumque eum Damascum Euangelizandi gratia destinarunt: Barnaba vero Antiochiam miserunt ut adunatum ibidem Christi gregem fidelium pastor regendum susciperet. Postea ad Aegypti urbem Alexandriam venit: vbi, sparso diuini verbi semine, omnes deinde vrbes peragrauit, quoad iterum Hierosolymam veniret. Cumque florentem Ecclesiam Antiochenam statum percepisset, rursus eo contendit: atque ut omnibus tandem bonis eam mirificè exornaret Tarsum abiit, ut Paulum secum in opus Euangelij Antiochiam perduceret. Ibi vero

cum annum integrum incredibili cum fructu ex-
gissent, fideles, primùm Christianos appellarunt.
Igitur cum eam ecclesiam bonis omnibus mirificè
efflorentem reddidissent, rursus Hierosolymam,
quartodecimo à nece Christi anno, ascenderunt.
Completo autem ministerio dextrisque ab Apосто-
lis datis & acceptis, vt ipsi gentium salutem procu-
randam suscipere, descenderunt Antiochiam,
Marco in ministrum assumpto. Inde impulsu Spi-
ritus sancti Cyprum venerunt, totamque insulam
peragrantes Salamina Paphum vsque Euangelium
predicarunt.

Inde multis iam ad Christum conuersis, disce-
pulis venerunt Pamphyliam. Ibi tùm Marcus
videret Apostolos in hoc mundo inglorios de-
gere, & infinitis mortis periculis expositos intre-
de certamina quæuis subire, ipse turpi formidi-
e victus ad pericula subeunda claudicare coepit:
vultus vt relictis Apostolis Hierosolymam ad
matrem suam rediret. Sed cum paulò post eosdem
arijs mortis periculis & verberibus constanter
operatis robustiores & multis honoribus claros
videret, inconstantia suæ poenitudine ductus sup-
plex Barnabam cum lachrymis adijt, orans vt
superioris errati venia concessa, iterum in beatam
viam admitti posset. Quibus permotus Barna-
ba benignè eum suscepit, hortatusque, vt omisso
vltimo, animum ad constantiam firmaret, eum se se-
cussit. Interea Paulus omnes vrbes cum Barna-
ba peragrarè: & maiora quæque ad Christi glo-
riam moliri constituit. Tunc Barnabas vt Marcum,
sociis illius locum admitteret, rogauit. At Pau-
lus contra, Marcum rogabat vt hominem periculo-
sum & mortis timidum & fragili adhuc fide præ-
cipuum

Marcus ab
eis recedit

Assumitur
iterum à Bar-
naba.

Ggg : ditum

Paulus & Barnabas à se inuicem separantur propter Marcum.

ditum domi residere permitteret. Hinc inter eos pia quædam animarum dissensio oborta est: profusus ut alter ab altero seperaretur: diuina providentia vtiliter id permittente, quæ Marcum populorū & gentium multarum pastorem ac magistrum destinabat. Neque enim iracundiæ aut furoris impulsu à se inuicem separati sunt, sed magno pietatis zelo: cum Paulus accuratam censuram Apostolicæ professioni congruentem requireret; Barnabas vero ad humanitatem propensior, aliquid humanæ imbecillitati tribuendum putaret.

Vide Baron. Tom. 1. Annal. vbi docet falsum esse Barnabam Romæ Euangelium omnium primum prædicasse.

Igitur Barnabas assumpto Marco Cyprum profectus est, ac visitatis confirmatisque quæ ibi erant ecclesijs in Italiam nauigauit, & in Liguria Euangelium prædicauit, nobilissimamque Mediolanensium ecclesiam erexit ac longè lateq; Christi fidem foeliciter propagauit. Postremò Salaminam petiit vbi cum incredibili ardore Iudæorum perfidiam in Synagoga expugnaret, quidam e Syria Iudæi legis Mosaicæ scientia tumidi venerunt, qui maledicta in eum iacentes turbam concitarunt ut hominem (quemadmodum ipsi dicebant) perfidum & Deo ipsi contrarium supplicio traderent: meritaque de eius blasphemia pœnas expeterent. At Barnabas cum à Christo admonitus vltimum sibi certamen instare non ignoraret, conuocatis fratribus postremam ad eos orationem instituit, luculentè sanè multa de spe vitæ æternæ & fluxa huius mundi gloria differens, hortans vnumquemque ut in percepta Christi gratia & fide perseveraret. Hæc aliaque cum suis dixisset, diuina mysteria, insigni cum pietate peregit, populo interim vberissimo letitia & crebris singultibus dolorem, quem ex imminenti, ut prædixerat, recessu conceperat, attestante

Missam celebrat.

Post hæc Synagogam ingressus igne diuini amoris mirabiliter incensus, iterum Iudæis Christum prædicauit. At illi furore perciti, coniectis in eum manibus, in obscuram quendam Synagogæ illius cellam vsque ad multam noctem custodierunt. Tandem educentes multis eum cruciatibus affecerunt, ac postremò lapidibus obutum flammis exurendum tradiderunt. At sacræ reliquiæ ab igne planè illæ sæ permanserunt, ac postridiè Martini vigilantia ex impiorum ludibrijs subductæ in pelunca quadam, stadijs ferè quinque ab vrbe distante, sepultæ sunt; vbi postmodum infinitis admodum miraculis eius sanctitas coruscavit: adeò, multo tempore ab eius morte, propter multitudinem beneficiorum gratiam, quæ omnibus aspectaque alijs calamitatibus oppressis ibidem conueniebantur, Regionem illam sanitatis locum appellarent.

Cum autem causam copiosâ illius gratiæ incongnorarent, qua demùm ratione id ipsum cunctis innotuerit non erit alienum explicare. Ea temeritate qua Zeno Isaurus imperium tenebat, Petrus Fullo dolo acriter in ecclesiam grassabatur, & Antiochenæ vrbs sedem inuaserat: eoque audaciæ impietatis homo nefarius proruperat, vt spretis imperum decretis, postquàm innumerabilibus maius Orientis ecclesias affecisset, etiam Salaminæ Episcopatum sibi subdere contenderet. Ei præerat Anthemius vir cunctis virtutibus præcipue ornatus & vitæ innocentia admodum clarus: sed in hæreticorum versutijs cognoscendum superandisque panè nullus. Is igitur cum animum cogitatione fluctuaret, incertus num Ecclesiæ defensione Constantinopolim pro-

A Iudæis in Cipro interfectus.

Marcus eius corpus sepelitur.

Sanctus locus.

Petrus Fullo persecutor Ecclesiæ.

Anthemius Salaminæ Episcopus.

Ggg 2. scisci

S. Barnabas
apparet An-
th: mio Epi-
scopo.

Iterum ei
apparet.

Itemq; ter-
tio.

ficisci deberet, vidit secundum quietem virum quem
dam diuina specie præditum, & multo luminis splen-
dore conruentem: qui blandè placidèque cur-
tanta tristitia absorptus iaceret, quæ suæ; nihilque
ab aduersarijs mali passurum promisit. Anthemius
hac visione perterritus corpus è strato corripuit ac
humili stratus multis cum lachrymis Deum preca-
tus est, vt secundo & tertio, si ea consolatio diuina
foret, ostendere dignaretur. Interea Episcopus, vt
precibus attentius vacaret, ab omni hominum con-
gressu remotus degebat: & ecce nocte insequenti
idem qui prius sacro decorus habitu apparuit, e-
umque monuit vt prompto animo Constantinopoli
pergeret. At Episcopus peractis Deo graui-
multum anxius, tertiam visionem præstolabatur:
& ecce tertia nocte idem astitit vultu graui, & ad-
seueritatem composito, increpans eum vt sine me-
ra iter Constantinopolim susciperet nihil ab ad-
uersarijs mali passurus. Tum Anthemius: Quæso,
inquit, Domine quis es tu, qui mecum loqueris.
Tum ille: Ego sum Barnabas Christi Iesu discipu-
lus. Huius rei signum hoc habebis. Egredere extra
urbem Occidentem versus stadijs quinq; in campe-
tionem quæ Sanitatis locus appellatur, & sub ar-
bore Siliqua effodias, speluncam ibidem atque ar-
cam inuenturus: in qua corpus meum integrum & v-
Matthæi Euangelium manu mea propria scriptum
recondita iacent. Et quia aduersarij tui sursum & poli hono-
deorsum omnia miscentes, Antiochiæ sedem Apo-
stolicam esse contendunt: tu contra ius tuum opo-
ponas, sedem quoq; tuam Apostolicam esse compo-
pè qui Apostolum habeas in patria tua. His dictis
Barnabas discessit.

Anthemius verò, clerò populoque vniuerso
comuo-

conuocato eoque in modum supplicationis cele-
 berrimè instructo, ad locum abiit, quo paulùm ef-
 foso, speluncam lapidibus obstructam inuenit.
 Quibus sublatis apparuit arca illa: quæ detecta, ve-
 terandas sanctissimi Apostoli reliquias suauissi-
 mum odorem spirantes inuenerunt, codice Euan-
 gelij super pectus eius decenter imposito. Tùm E-
 piscopus incredibili gaudio exultans, sine inoro-
 Constantinopolim abiit, & coacto Concilio Pa-
 triarcham Fullonem illum ad dirimendam litem
 conuocauit. Adfuit ille superbia tumidus faci-
 emque sibi victoriam promittens sublatis super-
 bilis Anthemium despexit. At ille paulùm mora-
 Deo grauis Salaminam quoq; sedem non minùs Apostoli-
 colabatur tam quàm Antiochenam esse dixit: utpotè quæ A-
 rui, & ad Antiochi Barnabæ sanctarum laudum præconijs ce-
 ve sine mo- berrimi integris reliquijs diues adhuc esset. Hoc
 nihil ab ad- Anthemius opposuisset, aduersarij responso
 us: Quæso, tam iusto percussu conticuere: Imperator verò
 n loqueris, mo vt eius rei certior factus est, ingenti admira-
 su discip- one permotus, Cypri antistitem ad se accersiri
 edere extra- lit, pleniusque ab eo edoctus valdè gauisus est,
 s, in eam re- sed tam illustri miraculo Deus Imperij sui tem-
 , & subar- ra illustrare dignatus esset. Itaque Antiochinæ
 m atque ar- bis episcopum illinc expulit & Salaminâ sedem
 ntegrum & lega libertate donauit. Porrò Euangelium illud
 ia scripsum abus ab Anthemio impetrauit & Constanti-
 sursum & poli honorificè asseruari præcepit. Barnabæ
 sedem Apo- d in Cypro templum insigni opere construxit,
 s cum op- sacrum cæti Apostoli corpus multo maiore cum
 u esse qui- tore illic requiesceret.

S. Barnabæ
 reliquie re-
 periuntur.

Anthemius
 fullonem
 confutat.

Zeno Impe-
 rat extruxit
 templum S.
 Barnabæ.

Ggg 3 VITA

VITA S. PARISII BONONIENSIS, EX-
cerpta ex libris Iacobi de Voragine à doctissimo viro
Carolo Sigonio.

12. Iunii.
Parisij pa-
tria.

Fit Mona-
chus Camal-
dulensis.

Præfuit
monialibus

Valde gran-
dæus dece-
dit.

BEatus Parisius Bononiæ natus circa annum sa-
lutis 1150. magna à primis annis singularis
& insolitæ cuiusdam in illa ætate probitatis
& sanctitatis argumenta dedit. Postquam verò sese
corroboravit, eodem illo religionis studio se er-
arsit, ut seculo relicto, Camaldulensibus adscribi
se cœnobitis voluerit. Ibi verò cum per annos sa-
liquot ita vixisset, ut non dubium omnibus sum-
mæ temperantiæ, eximiæ castitatis, omnisque de-
mum monasticæ moderationis opinionem attulisset,
visus est cœnobij præfectis idoneus qui sacer-
dotis officio, quem Capellanum appellant, mona-
chas S. Christianæ Tarusij gubernaret. Quam curam
libenter ille obedientiæ Christianæ causa suscepit,
ac munus illud plurimos annos maxima cum sui
laude administravit, vita assiduè in ieiunijs vigi-
lijs, diuinis preceationibus, corporis afflictionibus
& manuum operibus sine vlla omninò hominum
obreccatione, aut virginum ipsarum querela, ut-
ducta.

Quin etiam in eo officio iam effœtis corporis
viribus, ut qui annos circiter centum sexdecim
geret, expiravit, cum annus salutis ageretur 1160.
tertio Idus Iunias, Cæterum cum & viuens & mor-
tuus aliquot miraculis editis hominum in se ocu-
los conuertisset, Albertus Episcopus Tarusinus
homo grauissimus faciendum sibi putavit, ve vi-
tam eius, certis adhibitis de more Ecclesiæ testi-
bus, exploraret: atque constanter eorum testi-
monio cognitum est, superiorem omnem longit-

Diuinitus
secur eius
curatur.

Timotheus
gremia

Onuphrij
forma terri-
bilis pro-
pter vitæ a-
speritatem.

nihilque, præter vnā palmam quæ tenuem ei vi-
ctum suppeditabat, inueniret, cœpit acerbissimis
iecoris doloribus conflictari: prorsus vt iam iam
mortis aculeo se configendum putaret. Cumque
abiecta spe vitæ prostratus iaceret, subito vir
quidam insigni ornatu decorus astitit, qui ma-
nus suæ contactu languorem depulit & integras
sanè corporis vires restituit dicens: Ecce iam
sanitati restitutus es: vide ne deinceps aliqua te
peccati contagione macules, sed quod reliquum
est vitæ, id strenuè in Dei seruitio expendas. Hæc
mihi Timotheus (hoc namque viro illi sanctissi-
mo nomen erat) cùm narraret, ego quasi facibus
quibusdam accensus eandem cum illo societatem
vitæ expetij: sed illo dehortante ac dicente maio-
res dæmonum insultus esse, quam à me superari
vt possint mœstus acquieui: eiusque munitus be-
nedictione eandem solitudinem lauius peragrarè
cœpi.

Cumque septemdecim dierum iter in magnis
angustijs & frequenti mortis periculo confecis-
sem, vidi procul virum venientem aspectu val-
de terribilem, hirsutum pilis, eisque toto corpore
instar feræ tectum. Erat veste nudatus, lumbos
herbarum folia velabant. Aspectus eius tantum
mihi terrorem incusserat, vt homicidam eum exi-
stimarem; quare concito gradu montis cacumen
conscendi, illo interim anhelò spiritu subsequen-
te, & clamante, vt eius me conspectui sisterem
& sermones conferrem. Parui tandem, ac cog-
nita protinus viri sanctitate, humi ad eius pe-
des me abieci enixè contendens vt vitæ suæ ratio-
nem ac seriem panderet. Confedimus pariter,
ac pi-

ac primū debitis Deo laudibus persolutis, sic ex-
 orsus est: Quid est quod me serue Dei & Sancto-
 rum amice ita fugeres? Homo sum, nec quicquam
 à me humani alienū puto. Sexagesimus iam annus Sexaginta
 annis nul-
 lum vidit
 hominem.
 agitur, ex quo in hac vasta eremo me Deo conse-
 craui, quo tempore hominem omninò nullum, te
 solo excepto, videre merui. Cū enim antea in
 cenobio in vrbe Hermopoli Thebarum degerem,
 & multa de admiranda sanctitate Eliæ & Præcur-
 soris Christi eorumque vita planè cælesti, quam in
 eremo Angelicæ puritati conformem duxerāt, au-
 ditione perciperem, idem institutum vehementer
 emulari cœpi: actandem Christi gratia adiutus è
 cenobio in hanc solitudinem Angelo duce cōmi-
 graui. Hæc ego cū audirè gausus plurimūm ro-
 gaui vt si quos confictus cum aduersario subiisset,
 narraret. Tum ille ingemiscens: Mi pater, inquit,
 labores quos primo ingressu sustinui nullis verbis
 explicari possunt. Sed cū maxima corū mole op-
 pressus diuino auxilio me planè destitutum puta-
 rem, tūm plerunque splendor diuinæ bonitatis in
 horrendis tenebris emicabat, qui pulsa desperatio-
 nis caligine, incredibilem animo tranquillitatem
 inferebat. Cū autem extrema inedia exhaustus
 nihil haberem quo languentem naturam roborar-
 em, Angelus Domini quotidianum mihi alimen-
 tum suppeditabat: prorsus vt tanta Dei bonitate
 mihi sic consolatus, nullas deinde afflictiones for-
 midarem. Iam enim re ipsa cognoueram Christi
 seruis nihil omninò, nō modò quæ ad necessitatem,
 sed & quæ ad voluptatem faciunt, vnquam deesse,
 exultabam itaque die nocteque in tantæ Dei erga
 nos clementiæ consideratione, & in vasta hac so-
 litudine tanquam munitissimo propugnaculo se-
 curus

Hæc aliæque suavisima sanè consolationis verba vir sanctus cùm dixisset : Ecce, inquit, Paphnuti Pater, hodie & corporis huius ergastulo à Domino vocor : adestatim insitæ pietatis & admirandæ religionis documenta præbens placidissimè corporeis vinculis solutus, in cælum Angelorum comitatus obsequio, quæ suavisissimo cantu eum prosequébatur, immigravit.

MARTYRIVM S. AQVILINÆ VIRGINIS.
ex ea que est apud Metaphrasten.

Iunii 13.

Aquilinæ
patria & pa-
rentes.

Volusianus
erudelis Pa-
lestinæ Præ-
sæus.

Aquilina
fœminas
piè prouo-
cat ad fidè.

IN vrbe Palestinæ regionis, quæ Biblos dicebatur, inter alios insigni pietate viros, qui ab ipsi Apostolis Christi cognitione imbuti fuerant, Entelmus sacro matrimonij vinculo alligatus, Aquilinam genuit, puellam egregijs sanè Christianæ virtutis trophæis inclytam. Cùm enim Volusianus, Diocletiani Imperatoris anno septimo, prouinciæ Palestinæ administrationem accepisset, homo nefarius, vt terreni Imperatoris oculis placeret, eiusque animum grato obsequio sibi deuinciret, inaudita quadam tyrânide omnes pietatis cultores persecutus est. Cùmque multi admirandæ animi fortitudine certamina maxima sustinerent, Aquilina nullo modo Christianæ pietati pro sua parte defuit; sed quotidie, quascunque poterat virgines & matronas, ad suum colloquium pertrahebat: eisque & Christianæ religionis præstantiam & impium idolorum cultum ardentè sanè exponebat. Hæc cùm fortè Nicodemus quidam audiret, statim ad Proconsulem detulit, Aquilinam, spreto Imperatorum edicto, Christianam religionem colere, & diabolica fraude multas virgines matro-

nasque

nasque à deorum cultu auertere.

Hac accusatione audita Proconsul Volusianus, Aquilina si-
suo eam tribunali sisti iussit. Annum tunc agebat <sup>sistur Volu-
siano.</sup>
virgo sanctissima duodecimum, eratque pulchri-
tudine eximia, & specie adeò liberali, ut Procon-
sul multis blanditijs eam frangere cuperet, ne ma-
gno animi sui dolore, tam teneram tamque præcla-
ram virginem carnificum manibus tradere cogere-
tur. At illa cum Proconsuli assisteret, eiusque blan-
ditias & amplissima promissa audiret, animo pla-
ne virili respondit: Nolo ut me misericordia pro-
sequaris: nam ea, quæ à te misericordia æstimatur,
maiori me damno afficiet: quare peto ut ferocem
te ostēdas & sæuitiam in me maximam exprimas;
quo cognoscas vires nostras Christi sanguine ro-
boratas, nullis supplicijs frangi posse.

Constantia
S. Aquilinae.

Hac cum Volusianus puellam dicentem audi-
uisset, iussit carnifices colaphis eam cadere, & in-
sultans, ait: Vide, Aquilina, num istæ tormentorum <sup>Colaphis
caditur.</sup>
primitiæ tibi suaves & iucundæ videantur. Ad hæc
Aquilina: Tu quidem, tyranne, non veritus es Dei
imaginem colaphis cœdare; sed nec tibi Deus in
die iudicij parcet. Proconsul ut conceptum animi
sui furorem exprimeret, iussit eam à duobus car-
nificibus distentam acriter verberari. At Christi
martyr in eo supplicio exultans, tyranni cruciatus
contemnebat. Volusianus autem aures eius ignitis
subulis perforari, ac cerebrum ipsum candenti fer-
ro exuri iussit. <sup>Candētibz
subulis per-
foratus.</sup>
Eo cruciatu virgo sancta aliquam-
diu fatigata, tandem concidit, & oppressis, præ
dolore, sensibus, instar mortuæ iacuit. Proconsul
itaque ratus eam vitali spiritu destitutam, cor-
pus eius canibus ac volucris proieci iussit. Cum
verò Aquilina totum diem tanquam exanimis in
via,

Ab Angelo
sanatur.

via, ludibrium vulgi, proiecta iacuisset, ecce nocte concubia, Angelus Domini eam erexit, & integra sanitate cum admirabili decore restituta, ad portam urbis perduxit: qua statim patefacta, Vade, inquit, ad Volusianum, eiusque insaniam constanter redargue.

Sententia
Volusiani
in eam.

Iuit illa, & Proconsulem his verbis affata est: Nondum, ô tyranne, Christi potentiam agnosces? Etsi enim cordis lumine à patre tuo diabolo priuatus es, at corporeis saltem oculis crede. Ego sum Aquilina, quæ hîc incolumis, vt vides, assisto. Proconsul ingêti stupore oppressus animum in omnes partes tacitûs versabat. Tandem ait: Pessima hæc Christianorum sectæ propugnatrix, quæ beneficij suis vim tormentorû superat, gloriose feriat. Hac

Expirat nec
dum cæsa à
cognifice.

lata sententia virgo Christi, præ gaudio exultans Creatori suo gratias egit. Vt autem ad locum certaminis ventum est, obtento orandi spatio, hora vna, ardenti spiritu Christi numen precata est: & ecce antè quàm cruentus carnifex gladium in virgineam eius ceruicem vibraret, placidissimè animam efflauit. Carnifex tamen vt sententiam Proconsulis exequeretur, sacrum eius caput præcidit, ex quo pro sanguine lac in terram defluxit. Christiani autem cùm præstò essent, eius reliquias gemmis præstantiores sustulerunt, & præciosis vnguentis ac linteis nouis inuolutas, in monumentum apud urbem Biblon sepelierunt.

VITA S. ANTONII OLISSIPONENSIS, professione Fræcisani. ex ea quæ extat apud Saurium. Migravit ex hac vita anno Domini 1231. Sequenti verò anno à Gregorio Nono Rom. Pont. recepit in numerum Sanctorum.

Olyf.

Olyssipone in regno Lusitaniæ templum est Iunij 13.

Virgini matri sacrum, in quo beati Vincen-
tij martyris sacrū corpus honorificè asser-
vatur. Ad eius templi partem occidentalem B. Anto-
nij parentes domicilium habuere ipsius templi fo-
ribus valdè propinquum. Ibi natus Antonius (qui
in sacro fonte Ferdinandi nomen accepit) ab ipsis
incunabilis multa morum probitate ac vitæ inte-
gritate admirabili, optimorum parentum studia,
sedulo æmulatus est. Pater eius vir nobilis Alphōsi
regis miles, Martinus nomine, honoratus fuit. Ma-
ter eius Maria non infimo genere nata, virtutum
splendore, generis quoque claritatem superavit.

Ut autem puer rationis capax factus est, à paren-
tibus in ea, quam diximus, ecclesia literis traditus
est imbuendus, simulque Christi ministris, cuius e-
rat futurus præco, ad omnem vitæ sanctitatem in-
formandus. Cùm verò accedentibus annis impro-
bos corporis motus spiritui acriter reluctantes sen-
tiret, ne impotenti eorū dominatu opprimeretur,
ad Augustinianorum monasteriū extra vrbs mu-
ros situm se contulit, ut ibidem apud viros specta-
te religionis, quos Canonicos Regulares vocant, æ-
tatem fragilem à peccati illecebris tueretur. Igitur
dulcissimo pietatis studio captus, spretis mūdi ob-
lectamentis, in eodem vitæ instituto, Deo se ibidem
consecrauit. Sed cùm biennio illo, quo apud eos
mansit, crebra amicorum visitatione, ab ardentio-
re celestium rerum meditatione, plurimūm retar-
daretur, locum delerere decreuit: ut apud exteros
Dño tranquillius & liberius vacare posset. Impetra-
ta igitur à superiori recedendi copia non vitæ insti-
tutū sed locū mutauit, ad monasteriū S. Crucis de
Comibrica zelo seuerioris disciplinæ cōmigrans,
Cūm

Parentes
eius.

Traditus
literis.

Fit Canoni-
cus Regula-
ris.

Reliquia
martyrum
Francisca-
norum.

Fit Franci-
scanus.

Nomen su-
um mutat.

Cupit apud
Saracenos
mori pro
Christo, sed
impeditur.

Ex Sicilia
venit Assi-
um ad Ca-
pitulum ge-
nerale.

Cum autem per id tempus sanctorum martyrum quinque Franciscanorum reliquias, dominus Petrus Infans serenissimi Lusitanie Regis filius primogenitus, Marochio adduxisset, & se illorum meritis à magnis periculis liberatum per omnes Hispanie provincias diuulgasset: Christi seruus Ferdinandus, multo cepit desiderio flagrare, in star illorum, pro Christo hauriendi martyrij calicem. Itaque cum die nocteque intèra supplicatione Deum rogaret, vt mèti ipsius adspirare dignaretur, quod & illius voluntati gratius & proximorum saluti vtilius esset, tandem summo Abbatis sui consensu ad D. Francisci institutum transmigravit. Et quia parentum suorum molestias vehemèter formidabat, simul cum habitu nomen mutauit, ac deinceps Antonium se dici voluit.

Interea cum ardens martyrij sitis magis magisque eum extimularet, à fratribus ad Saracenos proficiscendi copiam postulauit. Qua impetrata celeriter se in viam dedit, sed præpotens Deus, qui eum plurimorum saluti seruabat, conatus eius vi morbi, qui eum in itinere inuasit, repressit. Qua re compulsum, vt affectam grauiter valetudinem curaret, ad natale solum nauigare constituit: sed ventorum impulsu in Siciliam se delatum sensit.

Non longè tunc aberat dies, qui apud Assisium fratrum omnium conuentu celeberrimus haberetur. Id vbi Messanæ ex fratribus vir Dei rescivit, eò licet affecta valetudine profectus est. Eo autem conuentu soluto, cum ille, quem Ministrum dicunt, commissos sibi fratres ad loca sua remitteret, solus Antonius, vtpotè ignotus & pro homine nihili habitus, à nemine expetitus fuit. Itaque vir Dei Antonius Fratrem Gratianum (qui tunc Ministri officio in

cio in AEmilia fungebatur) adijt eumque supplex
rogavit vt ipsum in AEmiliam, disciplinis regula-
ribus illic erudiendum perduceret. Gratianus eius
petitioni libenter assensus est, secumque eum in
AEmiliam abduxit: vbi venia impetrata, ad eremū
Montis Pauli, quietē animi captare volēs, secessit.
Perstitit illic vir sanctus in precibus & vigilijs, tā-
taque inedia carnē maceravit, vt hora refectionis
ad fratres rediturus, nutante prae nimia imbecilli-
tate gressu seipsum interdum sustētare non posset.
Nec deerant illi crebrae dæmonum infestationes,
quas mirabili constantia, spei suae anchora in caele-
stibus solidissimē defixa, elidebat.

Degit sol-
taria.

Accidit interim vt fratres sacris Ordinibus ini-
tandi ad forū Liuij, quae est AEmiliae ciuitas, con-
fuerent: inter quos cum Antonius adesset, & Mini-
ster, instante collationis hora, singulos vrgeret, vt
salutis monita depromerent, & illi recusarent, ius-
sit tādē Antoniū, de cuius eruditione nihil com-
periti habebat, quicquid spiritus Dei suggereret, in
medium proferre. Et certē cū tantus ille esset, vt
memoria pro codicibus vteretur, & mystici elo-
quij gratia mirē afflueret, peritior tamen apud fra-
tres habebatur abluēdorum culinā vtensiliū, quā
scripturae sanctae mysteria explicādi. Verum enim-
verō cū ministri volūtati & omniū precibus pa-
tere cogeretur: primò quidē cum timore Dñi sim-
pliciter ad eos orsus est dicere, sed in oratiōis pro-
gressu tanto verborum splendore, tāta mysticarum
sententiārum altitudine vsus est, vt oēs in summam
admirationē adducerentur: nec affirmare dubita-
ret, eiusmodi sermonē se nunq̄ antehac audiuisse.
Non diu pōst huius rei fama ad aures Mini-
stri perlata, illius voluntate compulsus est rupto
diutur-

Cesat dñi
scientiam
suam.

Mittitur ad
concionan-
dum.

diuturno silentio in publicum prodire: & diuini
verbi fata vbique dispargere. Igitur ex eremi cul-
tore factus Dei præco, ad conciliandam proximo-
rum salutem strenuè se contulit: eam in concioni-
bus suis iustitiæ adhibēs æquitatem, vt siue magnis,
siue paruis loqueretur, veritatis iaculis indifferen-
ter omnes feriret. Qui iam ante passionis calicem
sufficienter concupierat nulli mortis discrimini pro
veritate cedebat: sed mirabili strenuitate etiã po-
tencium tyrannidi sese opponebat. Videbatur qua-
si alter quidam prodijssè Elias zelo Dei feruens,
qui ignitis sermonibus tepida auditorum accende-
bat corda. Personas quasdam sublimes reprehensi-
one dignas, tanta nonnunquam seueritate obiurga-
uit, vt plerique alij celebres concionatores ad in-
trepidam illius constantiam trepidarent, vultusq;
suos quodam pusillanimitatis rubore perfusi obte-
gerét. Circumibat per vicos, castra, vrbes, & agros,
& plurimos quotidie è facibus peccatorum ad sa-
lutares poenitentiæ fructus reuocabat. Arimini cum
multos nefaria hæresi correptos inueniret, conuo-
cata concione, versuta eorum dogmata luculenter
confutauit. In quibus Boniuillu hæresiarcham tri-
ginta annis errorum tenebris occæcatum ad sanita-
tem adduxit, effecitque vt ad mortem vsque Eccle-
siæ mandatis deuotus staret.

Zelus eius.

Boniuillum
hæreticum
conuertit.

Postea verò, priuato quodam negotio vrgente,
Ministro Ordinis Romam missus est: vbi ore tam
foecundo Scripturæ mysteria depromebat, vt Pon-
tifax Maximus eum arcam Testamenti appellaret.
Nec immeritò à Pontifice hoc illi tributum fuit. Ita
enim vtriusque instrumenti paginas memoriæ pla-
nè affixas habebat, vt instar Esdre potuerit, si sic res
postulasset, omnes scripturas diuinas in integrum
de sua

Arca Testa-
menti voca-
tur à Ponti-
fice.

tracenos
Christi
facil
spans, mu
etatem re
constan
terque con
is eum su

de sua memoria, etiam codicibus omnibus prorsus abolitis, restituere.

Multa vero insignia Ordinis sui monasteria scientiæ lumine illustravit. Cum enim per id tempus Ordo propter imperitiam apud plerisque in contemptu esset ipse, consentiente beatissimo Patre Francisco, primus omnium Bononiæ in Theologia facultate suis præfuit, & scripturas divinas è cathedra professus est. Cum in ciuitate Podiensis, Guardiæ, vt vocant, ministerio fungeretur, erat illic notarius quidam omninò lubricus, carni & munerotus addictus. Eum vir Dei obuium sibi magnæ volebat veneratione prosequi. Ille verò existimans in ludibrio peti, eamque venerationem in sui derisionem fieri, quodâ die sanè exacerbatus dixit Antonio: Profecto nisi diuinum tuum reuereris istud ludibrium quo me afficis ego ferro in te vindicarem. Quid ita me ridiculum facis? At vir beatus: Equum libens, inquit, Deo me martyrem obtulisset, sed ego ea gloria dignus non sum. Tu verò præclaræ martyrij corona ornatus cælos conscendes. Oroque, vt vbi ad martyrij agonem pertueneris, me quoque memor esse velis. Hoc audiens risit ille: sed non multo post tempore Podiensis autistes Hieronymum profecturus notarium illum itineris comitem habere meruit. Cumque episcopus ad Saracenos frequenter concionem haberet, & frigidius Christi fidem propugnaret, notarius, instar Vincentij, facibus amoris diuini accessus antistitem inuadens, multo cum feruore ipse Saracenorum impietatem redarguit, & Mahumetem Satanae filium constantè asseruit. Qua hominis libertate patereque constantia irritati Saraceni, per triduum eum supplicij exercuciant: ac postremò martyri

Primus p[ro]f[essor] in suo Ordine fuit.

Lubrico homini præstat reuerentiam tantam quam futuro martyri.

Verax eius propheta.

Hhh tyri

tyrij palma insignitum ad celos transmittunt.

Porro Antonius vt liberius animarum saluti incumberet, ab omni fratrum regimine absolutus in opus Evangelij totus destinatus est. Habuit autem in concionibus tantam auditorum frequentiam, vt ad patentes sese campos ex ecclesiarum ambitu transferre compulsus sit, quò ita demum salutaris doctrinae pluuia irrigaret siccandos. Confluebat ex vicinis pagis, castris, vrbibus innumera propè hominum multitudo. Surgebant intempesta nocte, & alij alios nitebantur anteuertere: & qui in multam lucem prius stertere consueuerant, absque vlla molestia vel rædio concionaturum vigiles expectabant. O quot ille tum odia inexpiabilia & implacabiles inimicitias ad pacem & concordiam reuocauit, quam multos diuturna captiuitate miseros liberati restituit, quot ille res, per vsuram & nefariam vim alijs ereptas, restituendas curauit. Coeperunt tum primùm homines cateruatim sese verberando & pia cantica deuotè depromendo procedere. Atque ea consuetudo à tanto auctore profecta, deinceps suis est aucta incrementis, ità vt in omnibus ferè Italiae locis accuratissimè hodieque obseruetur.

Fuit autem viri Dei id præcipuum semper, studium & conatus perpetuus, vt pestilentes hereticorum sectas internecione pænitus deleret. Tantam virtute fraudes & versutias eorum detegebat, tantisque viribus impios eorum conatus retundebat, vt passim ab omnibus indefessus hereticorum mollens diceretur. Nec fuit sine fructu labor viri Dei, plerisque hereticis cum ipsorum fautoribus ad veritatis agnitionem & obedientiam S. Matris Ecclesiae reuertentibus. Cum aliquando in partibus Tolosa-

**Frequenti-
ssimum habet
auditoriū
dum concio-
natus.**

**Fructus con-
cionæ eius.**

**Est mollens
hereticorum.**

nis in hæresiarum quendam insigniter perfidiosam incidisset, qui veritate corporis ac sanguinis Christi in Eucharistia pernegabat, multis eum rationibus & varijs scripturæ locis ira pressit, ut plane vitius veritati accedere cogeretur. Tandem verò post multa & varia, per quæ elabimitebatur, argumenta in hæc verba prorupit: Omissa verborum contentione ad res veniam: s. Tu si miraculo testatum facere potes, verum corpus Christi in Eucharistia contineri, omni pernicia abiurata, mox ceruices meas Catholice fidei iugo submittam. Tum hæreticus iumentum quoddam triduanam inedia inaceratum, in populi conspectum adduxit, & ex vna quidem parte pabulum ei proposuit, ex altera vero virum Dei cum sacrosancto illo pane consistere voluit, atque: Si iumentum, posthabito pabulo suo, properauerit ad adorandum illum Deum tuum, vestra fidei decretis tons accedam. Assensit vir sanctus & ingenti Catholicorum frequentia stipatus, hæreticorum etiam caterua nequissima concurrente, peracto Missæ sacrificio, cum corpore Domini foras egreditur. Tum imperato silentio, bruto animanti, cum fiducia ait: In virtute & nomine Creatoris tui, quem manibus indignus gesto, tibi præcipio, vt confestim huc accedas & eam, quam par est, illi reuerentiam exhibeas: vt hinc percipere intelligat hæreticorum peruersitas omnem creaturam suo creditori subditam esse, quem dignitas sacerdotalis in altari contrectat. Necdum Christi seruus dicendi sine fecerat: & ecce iumentum illud, neglecto pabulo, ad poplites vsq; submissis capite accessit, & coram illo viuifico corporis Christi Sacramento genu curuauit. Mox ingenti gaudio perfusi Catholici, benedicunt Deum, & hæresiarum,

Hhh

abiu-

Insigni miraculo, mulus adorat Eucharistiam.

abiurata coram omnibus perfidia, ex animo Catholicae fidei nomen dedit.

Cum Patavij degeret vir Dei, Olyssipone duo ciues inexpiabili odio laborantes, mutuo sibi necem machinabantur. Accidit autem vt alter alterius filium hora vespertina per summam crudelitatem iugulares, & intempeste noctis silentio, in horto paremum viri Dei facta fouea sepeliret. Mane facto cadis auctor & cadaver diligenter quaesitum est, ac tandem in horto Martini inuentum. Itaque pater viri sancti cum tota familia in vincula coniectus, tanquam cadis reus habitus est. Eius rei vt per spiritum Patavij certior factus est vir Dei, eadem nocte magno miraculo Olyssiponem perditus est: & proxima luce ad iudicem se conferens, petijt vt infontes e vinculis dimissos, domum abire pateretur. Illo omnibus modis recusante, petijt cadaver perempti pueri ad se adferri. Quo allato iussit defunctum edicere num parentes cadis illius rei essent. Res stupenda puer defunctus corpore se erigens respondit illos cadis eius profusos conscios non esse. Mansit toto illo die cum parentibus suis honorifice ab omni suspitione patrata cadis absolutus, & mane angelico ministerio Patavium rediit. Neq; hoc solo miraculo sed alijs sane plurimis admirandae virtutis insignibus claruit.

Defunctus loquitur.

In vltima vero aetate cum signis minime dubijs terminum vitae appropinquare cerneret, ab hominum turbis plane recessit, & arcta se solitudine conclusit, vt spiritum ab omni rerum terrenarum contagione repurgaret, & sic demum letus ad caelestia regna tenderet. Cum autem leni infirmitate correptus, eaque paulatim cresceute, tandem ad extrema festinaret, sublati sursum oculis Christum Iesum videre

Obitus viri sancti.

videre meruit, eiusque conspectu mirifice exhilaratus iunctis manibus psalmos, quos Pœnitentiales vocant, cum fratribus perlegit. Iamque quasi dimidia elapsa hora inter adstantium manus dormienti similis leniter exspiravit.

ILLVSTRE CERTAMEN VITI SANCTISSIMI pueri, Modesti & Crescentie. ex eo quod est apud Surium. Passi sunt anno Christi 303. Marcelli Pape 7. Diocletiani & Maxim. 20.

QVo tempore Valerianus Præses acerbissimam Iunij 19. in Christianos persecutionem mouebat, Vitus Hylæ nobilissimi viri filius, insigni religione & pietate adeo clarus exitit, ut ipsi demones publica voce admiranda ipsius merita faterentur. Nam & cœcis visum diuina gratia conferebat, & dæmonia, mirabili virtute, ex obsessis corporibus profigabat. Hęc Valerianus vt rescivit, patrem pueri accersit, eumque sedulo monuit, vt si filium saluum & incolumem veller, à Christi cultu abduceret. Pater minis Præsidis vehementer exterritus, & de filij sui capite sollicitus, nullum non motu lapidem, vt filium sibi vnicum ab imminenti mortis periculo eriperet. Fili dulcissime, dicebat, discede ab hac mentis tuæ stultitia, qua inani labore mortuum hominem venerando confictaris, ne princeps pro suæ potestatis furore sæuiat in te, ad tuam perniciem & augmentum doloris mei. At Vitus ætate quidem paruulus, sed mente canus: Utinam, dicebat, mi pater, veritatis lumen intra mentis tuæ penetralia admittere velles, profecto tu mortuum illum hominem, qui crucis supplicium propter scelera nostra voluntarie sustinuit, pari mecum veneratione prosequeris: à cuius charitate, quod te

Hylas nobilissimus, pater Viti.

Nicitur Vitum a Christo auertere

H h h 3 certis.

certissimum habere volo, nemo me vnquam quacunque afflictione poterit separare.

Sistitur ad tribunal.

Inter hæc Præses & Hylam & Vitum suo tribunali sisti iussit: Et Hylam quidem blandè iterum atque iterum monuit, vt videret quo imminentem suppliciorum atrocitatem à filio & sempiternam ignominiam à familia sua ad eum vsque diem illustrissima auerteret: Vitum verò minis horribilibus terrere conatus est, vt relicto Christi cultu dijs sacrificaret. At Vitus S. spiritu plenus intrepide ait Præsidi: Ego demonibus nõ assentior, neq; sculpi- libus vllã venerationem impèdo. Habeo enim Dei filium. Deum viuũ, cui fideliter seruit anima mea.

Baronius pro catho- mo (Lato- miji) resti- tuendũ pu- tat. in No- tat. hoc die.

Curat manũ aridam Præs- dis.

Præses pueri constantia ad iram prouocatus sustulit eum mactari, mactatumq; cathomo cedi iussit. Sed cum ministri manus in eum iniicere vellent, brachia eorũ, & manus quoque Præsidis protinus arefacta sunt. Tunc Valerianus: Hem, inquit, hic puer magicis nos artibus superat. At Vitus: Non magicis artibus, sed diuina vos vindicta persequente hæc fiunt. Ego enim seruus Christi Iesu sum, cuius virtute manus tua restit. i potest: & eleuatis ad celum oculis Deum precatus es, statimque sanam & incolumen eam recepit.

Tentatur va- riijs modis S. puer.

Valerianus admiratione defixus Hylam aduocauit, traditoque ei filio, mandauit vt secum domum illum abduceret: & ad mentem saniozem deorumque cultum renouaret. Patens igitur, recepto filio, magna cum læticia domum abiit: ac varijs illecebris piam pueri mentem emollire studuit. Tandem post cymbala & organa, post epulas & canentia, post varia puellarum blandimeta nequicquam adhibita, cubiculum tapetijs & inimitabilis pretij gemmis ornari, & omnibus delicijs instrui iussit: vt in

re in eo puer luxurians, paulatim in obliuionem
 rerum cælestium veniret. At Virtus flexis genibus si-
 ne intermissione Christi numen precabatur, ne à
 diabolo in fraudem pelleretur. Interim dum hæc
 fuit, incredibilis quædam odoris fragrantia totum
 illud cubiculum impleuit: adeo vt parens totaque
 familia accurrerent: & studiosè tanti odoris cau-
 sam explorare vellent. Sed cum Hylas introspec-
 ere vellet, ecce miser veròq; lumine orbat. Erant
 cum Vito angeli Dei, quos ille impuro mentis
 intuitu, cum vellet contèplari, protinus excæcatus
 est. Itaq; amissis luminibus miser, præ nimio dolo-
 re horrendè eiulari cœpit: prorsus vt ad eius cla-
 mores tota serè ciuitas cum ipso Præsidi cõsueret.
 Porro Valerianus vt vidit Hylam inter seruulorù
 manus luminibus orbatum, & ingèti stridore cla-
 uentem sollicitè perquisiuit, quinam id accidisset.
 Cui Hylas respondit, deos cum filio in cubiculo a-
 gere, radiatibus, instar stellarum, oculis, & aspectu
 lanè fulgureo, quorum splendorem intueri cum
 vellet, oculorum acie priuatum esse. Tum Valeria-
 nus collaudata deorum potentia, ad Iouis fanum
 eum deduxit: vbi multis precibus & votis diu fru-
 strà sudatum est: quò amissum lumen recuperaret.
 Sed cum acrioribus dolorù stimulis vrgeretur, do-
 num redijt & ad Viti pedes se abiecit. Tum Virtus:
 inquit, sanitatem cõsequi velis, necesse est vt re-
 nuntiato idolorù cultu, Christum verù cæli terræq;
 deum agnoscas. Ille doloris aculeo victus: Agno-
 scam, inquit, mi fili, tantum sanitatè restitue. Cui Vi-
 tus: Hæc cõfessio nequaquam ex fide procedit. Ve-
 nitamè vt cognoscat omnis populus Christi Do-
 mini virtutem, eius potentia visum consequeris.
 Huiusmodi dictis, manibus oculis patris admotis amissum
 lumen

Hhh 4

Hylas fit
cæcus.

Recipit la-
men Hylas
per filium.

lumen illi restituit. At ille qui iam erat dæmonis
vinculis miserè astrictus, nequaquam Christi gra-
tiam agnouit, sed beneficium à Deo sibi collatum
dæmoniorum virtuti impiè attribuit.

Modestus se
Vito adiun-
git.

Hanc tam immanem patris sui impietatem Vi-
tus cum execraretur, & pater interim animo vol-
peret, quibus potissimè supplicij filium suum ex-
carnificaret, fuit, angelo duce, ad locum quendam,
quem Alektorium vocant, deductus. Adiunxerat
se illi Modestus vir religione & pietate haud me-
diocri, qui Viti curam iam antè habuerat. Itaque
cum nauicula ad Silerum fluuiū appulsi essent, fel-
sa labore membra quieti tradiderunt. Ibi verò cum
se totos pietatis studio traderent & celestium re-
rum meditatione puritatem angelicam emularen-

Aquila eis
gibos adfert

tur, fuit illis aquilæ ministerio eibus porrectus, ta-
tusque ab hominibus eò quotidie cõsuetibus ho-
nor exhibitus, vt dæmonia, quæ ex obsessis corpori-
bus fugabantur, eorum virtutes longè lateq; dimul-
garent. Peruenit tandem fama eius ad Diocletia-
num, cuius filius ab impuro spiritu miserrimè ex-
agitabatur. Nec mora, Imperator, si quâ forè per
Vitam filio suo opem adhibere posset, per milites
suos eum adduci iussit. Adductus cum Modesto Vi-
tus, Diocletiani filium nõ sine multorum strage in-
fidelium qui impias in Christi numen voces iactabant,
à dæmone liberauit. Imperator & pueri virtute, &
formæ eius elegantia raptus, blandè comiterq; hor-
tari eum coepit, vt dijs sacrificaret, seq; ab omni sup-
pliciorum ignominia vindicaret, & opibus ac hono-
ribus circumfluens inter regni sui primates ostenda-
ret. Ad quæ Vitus: Ego verò, inquit, & regnū & di-
uitias & honores stolti facio: totusq; ex vno Chri-
sto Iesu Deo meo dependeo, qui stola immortalitatis
me induet.

Accitur S.
Vitus à Di-
ocletiano.

Blanditur ei
tyrannus.

Diocle-

Diocletianus hoc pueri responsum vehementer admirans, iussit eum vnà cum Modesto ferro octoginta pondo oneratum, terribiliter carcere concludi. Includi ac omni solatio destituti, votis precibusque, Christi opem implorârunt: & ecce repente ingenti terræmotu carceris fundamenta quassata sunt, & ferrea vincula, instar cineris, dissipata & voces angelorum cum suavi melodia audita, aliâque multa, quibus exterriti carceris custodes, paucis diebus cuncta Imperatori nunciarunt. At ille furor percitus, iussit Vitum in clibanum plumbo, resina & pice fermentem conijci. Mox autem adfuit Angelus Domini, qui excussa ignis flamma, puerum plânè illæsum & niueo candore nitentem eduxit.

Imperator ea re in furorem ac rabiem versus, ferocissimo eum leoni obiecit: què Vitus, edito Crucis signo, ita domauit, vt prouolutus ad pedes eius, plantas illius lamberet. Tum Vitus: Nondum, inquit, ô impijssime, agnosces creator è tuum, quem brutia animalia venerantur? Eo miraculo mille ferè homines permoti Christi fidem amplexati sunt. Diocletianus verò furijs totus agitatus, beatum Vitum cum Modesto & Crescentia, quæ Viti prædicatione in Christum crediderat, in catastra atrociter torqueri iussit: adeo vt dissipatis ossibus viscera apparent. Cum autem tam atroci supplicio cruciarentur, Vitus ingenti voce exclamauit: Deus in nomine tuo saluos nos fac, & in virtute tua libera nos. Stetit inque terra motus exitit, & terribiles fulgurum coruscationes, & crebra tonitrua omnes in effusam fugam compulerunt: & stragem ingentem cum ruina idolorum in populo ediderunt. Sancti verò martyres è supplicijs erepti, fuère angelico comitatu ad Silerum flumen perducti, vbi paulò post

Mittitur eum modesto in carcerem.

In Clibanum ardentem conijcitur S. Vitus.

In Clibanum ardentem conijcitur S. Vitus.

Signo crucis leonem domauit.

Multi credunt.

Torquentur SS. martyres atrocissime.

Migrant ad caelum.

Hhh 4 corpo-

corporeis soluti vinculis ad cælos migrarunt: & corpora eorum à fidelibus præciosis condita aromatibus honorificè in loco, qui Marianus dicitur, sepulta sunt.

De Viti translatione.

Porro anno Dominicæ Incarnationis 836. Indictione 14. Ludouici Imp. anno 23. VVarinus Abbas monasterij qui Corbeiensis, obtinuit à viro religioso Hildeuino Abbate monasterij S. Dionysij Parisiensis, beati pueri Viti Lucani sacratissimum corpus, (à temporibus enim Pipini regis Fræcorum vsq; ad illam diem, in eo loco, multis insigne miraculis, permanerat, postquam Folradus S. Dionysij Abbas, Roma in Franciam transtulit) illudq; magna cum celebritate ac honore Saxonie finibus inuexit, atq; idibus Iunij in Corbeiam nouam perueniens, spem salutemq; patriæ, totiusq; Saxonie specialem patronum, cum incredibili populorum gaudio, illic deposuit. Ab eo verò tempore, vt in Gestis Saxonis legitur, sub tanti defensione aduocati, res Saxonum ita crescere cœperunt, vt dilatata iam ipsa sua magnitudine laborent. Vnde non solum in Saxonie, sed in cunctis pæne Europæ finibus, eius nomini permultis constructis & consecratis templis, illius fidele patrociniû imploratur ab omnibus, quantique apud Deum sit, miraculis declaratur.

VITA S. LANDELINI ABBATIS CRISPINIENSIS, ex ea, quæ extat apud Surium, claruit anno Domini 660.

15. Iunij.

Landelinus claris Francorum natalibus in villa, quam Vallem vocant, ciuitate Cameracensi, Dagoberti inclyti regis temporibus ortus,

tus, Autberto antistiti, qui eum de sacro fonte suscepit, literis & pietate imbuendus traditus est. Cumque & insita naturæ bonitate, & optima præceptoris educatione, non mediocres in omni virtute progressus faceret, prorsus, ut relictis mundi vanitatibus, se totum Deo consecrare proponeret; quidam eius cognati venenatis sermonibus eum ab amore rerum cælestium planè abduxerunt; falsisque promissis eò impietatis optimæ indolis iuuenem impulerunt, ut relicto clanculum Autberto, nefandis se totum scelerebus traderet, ac tandem cædibus ac rapinis, prædonum instar, se tuamq; familia turpissimè inquinaret. Et ut liberius per omnia flagitiorum & cædium genera vagari posset, mutato nomine Maurosum se appellari voluit, scilicet ne nomen quandoque proderet eum, qui se in perditionis latebris totum abdidit.

Interea Autbertus Pontifex, quanquam incredibile in cæcitate affectus planè contabesceret, non tamen salutis eius spem prænitè abiecit: sed precibus varijsq; corporis afflictionibus, die nocteque diuinum numen fatigabat, ut errantem ouiculam tandem aliquando in viam reduceret. Nec desepxit Deus preces supplicantis. Cùm enim nocte quadam, insigni flagitio, diuitis cuiusdam domum cum socijs diripere statuisset, & quidam ex eius complicibus e vita excederet, Landelinus morte eius vehementer afflictus, membra sopori dedit: viditq; miserè illius animam (dictu mirabile) in Tartarum abduci. Cumque non sine ingenti tremore id adspiceret, adstitit ei Angelus Domini & voce terribili hoc modo Landelinum compellat: En præmia laboris tui Landeline: vide ut anima socij tui, ad inferorum æterna supplicia pertrahatur: simulque

Autbertus
Cameracen
sis Episco
pus.

Landelinus
seductus vi
uit flagitio
se.

Maurosum
se vocat.

Pervisum ab Angelo acriter admonetur, ut se corrigat.

conlydera, verum tibi prestabilis sic in barathrum astantis gehennae ira protrudi, an nobiscum potius gaudijs perfrui sempiternis. Missa igitur sacopora satanae, & amplectere Christi militiam. Excute iam iam a cernicibus tuis iugum diabolice servitutis, ut post brevis huius vitae curricula, possis aeternam regnare cum Christo. His alijsque multis Landelinus non mediocriter terrefactus relictis omnibus pedes Cameracum festinat, & S. Auberti pedibus se aduoluens, pro admissis criminibus poenitentiae multam sibi irrogari orat. Ille vero pius pater, gaudens poenitentem suscipit, & quem diu a se profugum seuerat, laetabundus sanctae matri Ecclesiae restituit.

Redit ad sanctitatem & agit poenitentiam.

Itaque Landelinus, sathanico vulnere sanato, in monasterium se recepit, vbi corpus ieiunijs ac vigilijs macerans debitum de sceleribus suis supplicium sumpsit: ac tandem diuturna poenitentia excoctus caelestis militiae chlamydem se induit. Eo autem diuiniae gratiae munere affectus, ut peregrinationis etiam labore se affigeret, Romam ad praedicatorum Apostolorum limina, accepta antistitis benedictione, abiit: vbi persolutis votis precibusque, celeriter in Gallias redijt: ac Diaconatus officium, virtutis & sanctitatis opinione prestans, ab Auberto accepit. Praestitit vero illi Deus tantum animi ardorem, ut communi pietatis officio minime contentus, crebro lachrymarum imbri se perfunderet, nec vlla omnino seuerioris disciplinae studia praetermitteret.

Romae visitat limina Apostolorum.

Fit Diaconus.

Fit presbyter.

Non multo post secundo Romam petijt, expetitque pro voto, quae illic facere constituerat, ad beatum Aubertum redijt, qui eum presbyterij honore insigniuit. Porro ad eum honoris gradum euectus,

euectus
gentes
autem
set cor
duobus
iam du
adorat
sua red
Hayna
ariuul
bacus v
ca dom
um, in p
sacris p
ornatur
tur. Hi
quod sic
ecrande
nonalte
ait mune
centia, p
tant.
His ic
dum qu
cessit, v
urgultis
bruxit. S
labora
na circun
remedi
cipione G
stantibus
nomen
illante. I

euectus, tantum sanctitate excreuit, vt omnibus in-
 gentem sui admirationem commoueret. Volens
 autem sibi cumulare labores, licet iam defesso es-
 set corpore, tertio se Romano comisit itineri, cum
 duobus discipulis, Adelino & Domitiano, qui ei
 iamdudum in verbi Dei predicatone adhaeserant:
 adoratisque Apostolorum liminibus, foeliciter ad
 sua redijt: impetrataque a beato antistite facultate
 Haynauum locum Sabi fluuio adiacentem adijt, qui *Sabis vulgo*
 in riuulo in hunc ipsum fluuium decurrente, Lau- *Sambra.*
 bacus vocatus, atque illic sibi & discipulis monasti-
 ca domicilia construxit. Aliud quoque monasteri- *Construit*
 um, in pago quem Alnam dicunt, edificauit, quod *monasteria*
 factis principis Apostolorum pignoribus egregie
 ornatum, praclaris eiusdem virtutibus communi-
 tur. His addidit tertium in in pago Templutensi,
 quod sicut & superiora principi Apostolorum con-
 ferendum curauit. Et haec quidem duo postrema
 monasteria egregie ditauit. Laubias vero regijs au- *Laubiense*
 dit muneribus, quae regum liberalitate & munifi- *monasteri-*
 centia, passim per Francorum regna ei collata fue- *um.*
 rant.
 His ita gestis, diuino, vt credimus, instinctu ad
 illum quendam locum Hon fluuio vicinum con-
 cessit, vbi in sylua quadam Ambliagis, ex tirpatis
 virgultis, oratorium Virgini Mariae sacrum con-
 struxit. Sed cum locum illum extrema aequae penu-
 ra laborantem fratribus inutilem cerneret, & om-
 nia circumquaque loca perlustrans, frustra huic ma-
 gis remedium quaereret, fufis ad Deum precibus, bis
 in oratione suo terram percussit, statimque fons cri-
 stianus aquis largiter manans erupit: quae res lo- *Fontem fons*
 quum nomen dedit, viro sancto illum Crispinium a p- *precibus*
 pellente. Interim & nominis & sanctitatis eius fa- *impetrat.*
 ctus, *Crispianum.*
 m4

fama vbiq̄ue diuulgata S. Martinus Papa prædicandi minus ei iniunxit, quò ad eò nauiter impleuit, vt magnus quotidie, ex diuersis partibus, ad eum concursus fieret. At ille cùm cerneret populi frequentiam diuinæ lucis radios multum impedire, quò minus mentis eius domicilium penetrarent, haud ita procul ab eo loco recedens, solitariū sibi habitaculum delegit. In loco autem vbi fons Crispini in flumen influit templum principi Apollolorum sacrum condidit. Ibi verò non multò post leni febricula correptus fratres aduocauit, & in cinere ac cilicio iacens, astantibus, quos vnde qua que ad Christum adduxerat charissimis filijs, animam bonorum operum floribus redimitam, Christo reddidit. Discipuli venerabile corpus multis cum lachrymis, quas desiderium eius prouocabat, eodem in monasterio honorifice condiderunt: vbi eius meritis & intercessionē multis ac stupendis miraculis clarum requiescit.

VITA S. ABRAHAE ABBATIS EX EA
 quæ est per Gregorium Turonensem Episcopum Clarum
 vult circa annum Domini 460.

15. Iunij.
 Abrahæ patria.

Mittitur in
 carcerem a
 paganis.

Abrahim super Euphratis fluij littus exortus, à puero pietatis operibus mirifice editus, adulta iam ætate Aegypti solitudines visitare constituit. Eò autem cùm tenderet, a paganis comprehensus & multis, pro Christo, verberibus affectus, in vincula missus fuit in quibus annis admodum quinque, exultans, tandem ab Angelo libertati restitutus est. Inde Occidentalem pagam, religionis ergò, lustrare volens, Artuernòs ad-

uenit ubi ad Basilicam S. Cyrilli monasterium col-
locavit. Erat autem tantæ virtutis, ut dæmones fu-
garet, cæcis visum, & alijs quibusvis morbis op-
pressis, sanitatem restitueret. Cùm autem festiui-
tas supradictæ basilicæ aduenisset, iussit Præposi-
tum, populo qui solennitati intererat, cibum po-
tumque ministrare & vasa vino plena in atrio, ex
more, componere. Monachus ea re offensus: Quid,
inquit, vix nobis quatuor vini amphoræ superfunt
& unde quæso tantam populi multitudinem refi-
cerem? At ille: Aperite, inquit, mihi penum. Quo
aperto, ingressus est, & mox eleuatis cum insita pie-
tate ad cælum manibus, ac infusus fletu luminibus:
Domine Deus, inquit, ne deficiat, quæso de hoc va-
sculo vinum, donec cunctis ministretur in abun-
dantia. Quo dicto vinum ad eum redundauit, ut po-
pulo ex eo abundè promeretur, neque tamen vel
tantillum die altero minutum, inueniretur. Ex
hoc sancti viri virtus in populis declarata est. O-
bjit autem in ipso monasterio plenus dierum ac
operum bonorum, ibidemque cùm honore sepul-
tus, requiescit: cuius laudes Sidonius tunc tempo-
ris antistes, eleganti Epitaphio prosecutus est. Ad
hunc autem beati Abrahamæ sepulchrum plerunque
frigoritici decubantes medicinæ cælestis præsidio
subleuantur.

Miraculis
claret.

Vinum præ-
cibus obti-
net.

MARTYRIVM SS. ET MAGNORVM
*Martyrum Quirici & Iulittæ, ex actis quæ Simeon
Metaphrastes fideliter conscripsit. Sumq; (teste Ba-
ronio) alia ab ijs quæ Gelasius Papa inter apocry-
pha numerat.*

Iulittæ

16. Iuhij.
Patria Qui-
rici & Iulit-
ae.

Iulitta se cō-
fert Seleuci-
am.

Inde Thar-
sum.

Cōprehen-
ditur.

Ceditur bo-
num acruis.

Iulitta admiranda sanè pietate matrona, nobi-
lissimo genere, Lycoania Icono ciuitate oriun-
da, postquam marito, cui breui temporis spatio
sanctissimo matrimonij vinculo copulata fuit, or-
bata est, totam amorem suum ad Christum transtu-
lit. Erat ei filius vnicus Quiricus trium admodum
annorum puer in quo, propter insitam naturæ bo-
nitate, magnam spem repositam habebat. Cum
autem furor Diocletiani, qui ea tempositate impe-
rium administrabat, acerbissimè in nomen Chri-
stianum sæuiret, locaque omnia pietatis opinione
præstantia popularetur, Iulitta, vt à charissimo si-
bi capite imminens discrimen auerteret, relictis
possessionibus sanè amplissimis, Seleuciam abiit.
Sed Imperatoris rabie loca omnia peruagante, cum
nec Seleuciae quidem diu agere liceret, indè Thar-
sum, non longo ab ea ciuitate interuallo distatam,
confugit.

Eam protinus Alexander præses, immani crude-
litate ponte insecutus est: & vix ciuitatem ingres-
sam comprehendit. Et quidem cum multis blan-
ditijs frustra eam à Christi fide auertere conatus es-
set, iubet ipsam infante ab eius vnico auulso, crudis
bonum neruis atrocissimè flagellari: puerum verò
oculis & promissis deliniri. At puer manibus po-
dibusque renitens & pro viribus repugnans, inimi-
ci oscula auersabatur, totoq; animi studio ad ma-
trem contendebat. Sed manibus præfidis mox in-
terceptus, iterim è laqueis venatoris, vnguibus fac-
ciem eius lacerans, pedibus verò latera pulsans, mo-
dis omnibus euadere conabatur. Tùm præses, homo
natura ad caedem propensus, apprehenso pede ex
alto tribunali subiectis gradibus lapideis eum allu-
sit, vnaque cum sacro capite totum athletæ cor-
pore

piscu
valde
fracta
uit.

Po
ventris
credibi
Tyran
adeo ti
plicijs
neque n
ollum t
nique, q
ne Chris

His v
re perie
milit, ca
uenti ex
membra
Christi s
ibus inu
ne intern
no capit

VITA I
Virginia
sem ei
1246.
Vtga
celeb
origi
leuitate
uas ambi

pulsculum aduersis petrarum aculeis miserando infans à ty-
valde spectaculo contriuit. Sic corporis con- ranno inter-
fracta compage victrix eius anima calos peti- ficitur.

Porro mater eius cum cerneret dulcissimum
ventris sui pignus gloriose triumpho coronatū, in-
credibili gaudio exultans his verborum insultibus
Tyrannum sauciabat: Noli putare, dicens, me esse
adeo timidi & pusilli animi, vt vincar à tuis sup-
plicijs? Non enim me terrebit carnis laniatio,
neque me membrorum conturbabit ruptura, non
illius fractiones, non ignis minæ, nec mortis de-
nique, quæ ea consequitur, me separabit à charita-
te Christi.

Fortissimū
animus S.
Iulittæ.

His verbis Iudex vehementer irritatus, & furo-
re percitus in ligno egregiam victricem suspendi
iussit, carnesque ferreis laniari pectinibus; ac bul-
lenti ex lebetè pice perfundi: & lacera matronæ
membra inauditis supplicijs torqueri. Ea verò
Christi spiritu roborata cum hisce tormentis om-
nibus inuicta animi fortitudine resisteret, seque si-
ne intermissione Christianam esse diceret postre-
mo capitis sententia præclarum certamen finiuit.

Valde eius
corpus lace-
ratur.

Gladio cædi
tur.

VITA LVTGARDIS SANCTISSIMAE
Virginis, ex ea, quæ est per Thomam Cantipraten-
sem eius contemporaneum. Obijt anno Domini
1246.

Vtgardis virgo ex illa quondam Tungrorum
celeberrima ciuitate patre ciue, matre nobili
originem trahens, cum & insita quadam natu-
rali leuitate & patris simul hortatu vehementer nu-
mias ambiret, mirumq; in modum ornatu vestium
delē

16. Iunij.
Patria Luf-
gardis.

delectaretur; mater, quæ tota pietatis studio dedita erat, modò minis modò blandimentis ab ea mundi vanitate eam auocare conabatur: hortabaturque assiduo, vt Christo potius quàm mortali sponso uirere in animum induceret. His alijsque pizmaris excitata stimulis anno ætatis suæ duodecimo, in monasterio Sancte Catharinæ, propè oppidum Sancti Trudonis in Hasbania sitò, diuino se seruitio mancipauit. Occulto namque diuini spiritus instinctu adedò monebatur, vt iam tum amatorie leuitatis pertæsa nihil suauius esse crederet, quàm mundi vanitate calcata, totum amorem ad Christum transferre. Interim non deerant grauissimæ dæmonum infestationes per impudicos iuuenum quorundam amores excitata, qui eam sibi sponsam expetebant, sed illa Christi amore iam ebriæ mortale coniugium planè respuebat.

Cumque assiduis precibus & ieiunijs ad celestium rerum amorem indies magis magisque se ipsam prouocaret, mirabiliter commiserationis affectu erga pauperes & ægros permoueri cepit, adedò vt nulla re magis, quàm miserorum calamitatibus affligeretur. Contulit autem illi Dominus gratiam curationum sanè admirandam: ita vt ad contactum saluæ vel manus eius affecta ægritudine membra sanarentur. Igitur vt tantarum gratiarum fulgor omnibus appareret, vno omnium consensu, eodem in monasterio, ad Priorissæ officium (neque enim Abbatissæ nomen consuetudo loci admittebat) electa est. Sed cum virgo humilitatis studiosissima, grauissima hac in re, iniuria se affectam putaret: diuino instinctu & hortatu etiam Iohannis Lyrani Eoediensis diocesis, viri eximia sanctitate præditi, abdi-

Tradit se
monasterio

Pius eius af-
fectus erga
pauperes.

Vt Priorissa

abdicato Priorisſæ officio, ad Aquirianum Cister-
tienſis ordinis monaſterium ſe tranſtulit.

Transfert ſe
ad Ordinem
Cifterticia-
ſem.

Ibi verò cum incredibili ſpiritus fervore die
noctæque Domino ſerviret & ardentibus pro om-
nium ſalute preces ſunderet, vidit nocte quadam
meditationi vehementius intenta, Virginem Ma-
riam vultu lugubri & quaſi graui luctu deforma-
tam. Cui compatiens in viſione Lutgardis cum
qua fuiſſet ab ea vnde tantus eſſet faciei ſqualor,
quæ alioqui plena eſſet omnis gratiæ, beatiffima
virgo reſpondit: Ecce ab hæreticis & pseudo-chri-
tianiſ rursus conſpuitur, rursus crucifigitur fi-
lius meus. Tu ergò aſſume tibi lamentum, &
perpetuo ſeptem annorum ieiunio imminentem
uniuſo orbi diuini numinis iram placare ſtu-
de. Graſſabatur eo tempore ſæuiſſima Albigen-
ſium hæreticorum peſtis. Itaque virgo ſacra, vt
pro ſuarum virium tenuitate peſtem proſtigaret,
iratum Chriſti numen ad miſericordiam inſle-
teret, toto ſeptennio tale ſibi ieiunium indi-
xit, vt pane & cereuiſia contenta totam ſe lamen-
taret: adeò, vt ſi aliquandò ſuperiorum vo-
luntate coacta teneret aliquid pulmenti ore hau-
ere, protinus nauſante ſtomachò illud reijce-

Vider beatiſſ
Virginem.

Aſſumit ſo-
pennæ ieiun-
nium.

Expleis autem ſeptem illis annis, rursus aliud
pro peccatorib. ieiunium iniunctum fuit, quod
mirabili charitate alijs ſeptem annis ſolo pane &
cereuiſia tranſegit. Porrò eo tempore ſacraſſimum
Chriſti corpus ſub ſpecie panis ſingulis Domini-
diebus percipiebat: quod cum Agnes Abba-
tiſſa, parùm cauto vſa conſilio, ei interdixiſſet,
Lutgardis æquo & tranquillo id quidem tulit
ſed admonerebat illam Chriſtū eam iniuriam

Aliud ſeptē-
næ ieiunium

ulturum. Nec defuit dicto fides. Nam Agnes paul-
post intolerabili morbo correpta non prius vel pe-
dibus insiltere, vel ecclesiam ingredi potuit, quam
agnita indiscretionis suae culpa Luitgardem pristi-
no more, caelesti parte frui permetteret.

Ab angelis
virgo susten-
tatur.

Ut autem quarundam monialium, quae minus
digne de illa sentiebant, temeraria iudicia compe-
scerentur illiusque meritum clarius innotesceret,
accidit, praecelaro sane miraculo, ut die quodam
Dominico ad altare pergens, cum praenimia corpo-
ris debilitate sub graui casu periclitaretur, angeli-
co fulciretur ministerio: prorsus ut sacrae virgines
viso splendore immenso, qui eam circumdabat, ti-
more percussae summa eam deinceps veneratione
prosequerentur. Quin & aliorum quorundam
sanctorum familiari colloquio Dominus eam in
vita consolari dignatus est. Ipsa vero mira solici-
tudine afflictos & amentatos consolabatur: adeo ut
nemo non eius sermonibus se refectum gauderet.

Exceatur
sacra virgo.

Moritur fo-
liciter.

Vndecimo ante obitum suum anno, in star Patriar-
charum Isaac & Iacob ambobus est orbatu lumini-
bus, pro quibus caelestis luminis splendoribus so-
lito clarius perfusa, tandem ad liberam auras super-
nae Hierusalem exultans & laetabunda euolauit.

VITA S. AVITI PRESBYTERI, EX EA
quae est apud Surium.

17. Iunij.

Patria S.
Auiti.

AVitus apud Aurelianos plebeio sanguine
tus matrem habuit ciuitate Viriduno oriun-
dam, quae ut inopiae & egestati suae subuen-
ret, Aureliam se conferre coacta est: vbi sacro ma-
trimonii vinculo cuidam Belsiculae sociata Avitum
egregia indole filium peperit. Is autem in ipso loco
ortu

ortu tanto cum lumine prodijt: vt obstetrices ab officio deterrita & miraculi stupore percussa, caelestem splendorem ausa non fuerit intueri.

Cum autem puer infantiae rudimenta superasset Fit Monachus. ad Mictianense monasterium deuotus aduolauit, ubi rito pietatis ac religionis studio, Deo seipsum consecrauit; vt cibo suo clam egeat impartito, ipse ieiunus permaneret: detractisque sibi vestibus aliorum nuditatem tegetet. Abbas igitur cum cerneret eum caelestibus rebus praeteris deditum, ne eius ieiunandi vigilandique assiduitas inuidiae pateret, cellulam ei longe ab alijs semoram construxit, vt ibidem tranquillo animo totus diuinarum rerum studio vacaret. Vt vero omnes manifestis iudicijs vitae eius integritatem cognouerunt, inuito prorsus cellarij munus demandarunt. Sed cum ab immixta familia, propter illam ministerij sarcinam crebris insidijs appeteretur, nocte quadam, depositus eant ad lectum Abbatis clauibus, relicto onere Secedit in locum desertum. ad Calauinae loca abditissima secessit: vbi constructa est vilibus virgultis cellula, multis diebus delituit: donec Maximino monasterij Abbate vitae munere magna cum laude perfuncto, a fratribus tandem repertus & in defuncti locum frustra reluctans Fit Abbas sui monasterij. constitutus est.

Tum vero ingrato sub fasce humilitas sublimata gemiscens rursus fugam meditatur. Vno igitur Rursus fugit in eremum. pueri comite contentus vastas Pictiaca syluae solitudines expetijt, vbi exigua ex corticum fragmentis domo congesta, longe à villarum culminibus clandestinum amplectitur exilium: & diu multumque ruricolis ignotis pomiferis dapibus, quas sylua ministrabat, se sustentat.

Per id tempus, vberimos glandium prouentus
 nemus omne suppeditavit: cumque duo subulci
 immensam ipsam vastitatem lustrarent, vnus iam
 olim mutus longo silentio fratrem per auia comi-
 tabatur. Itaque pastorali ritu inter cæruleæ noctis
 spatia accensis tedis vagantem pecudem illis
 frequentibus subito tedis ab immenso imbre ex-
 tinctis, pecus ab oculis euanuit, nec vllam spem
 recuperandi luminis eremi vastitas offerebat. In-
 terim formidantes gregi oculis maiori cura inui-
 gilant. Tandem viso procul igne, instar stel-
 læ radiantis Olympi, mutus eò properat. Vbi ad
 tugurium beati viri peruenit fixus in limine bal-
 butiensque protensa tēda nutibus rogat sibi ignem
 dari. At vir Dei in medijs densæ noctis tenebris
 cernens hominem tetra facie, deformi capillo,
 vilibus pannorum fragmentis semitectum non mi-
 hil perterritus quod putaret se aliquod immanis
 eremi monstrum videre, aut inter nocturnas tem-
 pestates dæmonem sibi apparere, mox ad oratio-
 nis præsidia suo more confugiens humi se proster-
 nit, & diu multumque Dominum cum lachrymis
 deprecans tandem surgit: ac Crucis signum contra
 hominem manu pingens sic affatur ignotum: Qui-
 nam sis tam subito meo illatus tugurio prolus-
 gnoro: sed per Christum omnipotentis Dei fili-
 um cruci suffixum te adiuro, vt cuius generis
 monstrum sis, vel quid in desertis his locis agas,
 mihi edicas. Mox ad imperantis vocem insonans
 lingua laxatur, voxque intra fauces renascitur:
 indicat homo quid necessario petiturus venerit,
 fateretur maiora se accepisse, quam perierit, quip-
 pè qui lumen solùm expetens, etiam vocem sine
 pretio referat. Deinde sentiens viri Dei virtutes,
 ad eius

Mutus lo-
 quitur à san-
 cto viro in-
 terrogatus.

ad eius se pedes abijcit, immensas gratias pio col-
lata sibi medicina agit.

Porro effrenis porcorum grex cum custode
longius abscesserat, nec iam scire potuit homo, v-
bi illum inter opaca sylvarum & noctis umbras
quereret. Mox nouo iubilo complet nemo, &
fratris nomen crebra voce compellat. Ille vt
nomen suum audit iactari per auras, obstupescit,
turbatusque animo miratur quis vel muto refor-
marit vocem, vel importunis clamoribus ipsum
auder appellare, vel prius incognitus eò aduenerit.
Hæc autem illo inter arborum umbras cogi-
tante, lumen obuium conspicitur, adueptantif-
que vultus exploratur. Postquam ergo prodente lu-
mine fratrem incolumen vidit, irruit in collum e-
ius eumque complexans gaudia lachrymis permis-
cet, sciscitatur de medico, virtutis vim illo nar-
rante cognoscit.

Sole orto ambo properant ad hominem Dei:
prostrati ingentes agunt gratias, grandem pro im-
petrata sanitate porcum offerunt sacerdoti. Sed
cum ille omnem sibi carnis esum penitus interdi-
xisset, noluit accipere, iubet suo gregi porcum re-
stitui, obsecrat, ne vel ipsum vel locum aut rem
gestam vlli reuelent. Sed celari diu non potuit,
quod cælestis virtus, ipso Domino iubente, pro-
ferebat. Mox in vicinos rei gestæ fama diffundi-
tur & Auius vbique celebratur. Vndique deuo-
tè confluunt populi, languentium ingens turba
eum attingere cupit. Morbus omnis depellitur,
anguores omnes curantur, tolluntur in cælum
voces Deum laudantium. Cumq; vir Dei immen-
sa populi multitudine pressus, nocturnis horis
occultiora loca exquirere vellet, tam populi
Iii 4 quam

Vir Dei petu-
petuo abii-
net à carni-
um esu.

Multi ad eum
morbi eò
fluunt & sa-
nuntur.

Monasteriū
construit.

quàm præsulū & precibus & auctoritate flexus monasterium eodem in loco sanè egregium construxit, in quo in hunc vsque diem præscorum patrum Pauli & Antonij instituta inconuulsa seruantur.

Signo crucis
æcœo reddit
lumen.

Per id tempus Aureliam proficiscebatur liberaturus miseros qui in ergastulis vinciti tenebantur. Venit autem ei obuiam immensa turba languentium; è quibus paruulus vnus à natiuitate cæcus Crucis signo per eum lumen recepit. Tantis autem & tam egregijs vbique fulsit miraculis, vt ijs iudicium superba potestas permota vinculos omnes, eo rogante, relaxarit. Fertur quoque

Excitat vita
functum.
Is S. Leobini
floruit
anno Christi
525.

vita functum vir sanctus precibus ad vitam reuocasse, quemadmodum Sanctus Leobinus Carnotensis antistes se ab ipso fratre, cui tantum beneficium collatum fuerat, didicisse testabatur.

Tandem multis admodum virtutibus clarus vir beatus certaminis sui finem obtinuit & spiritu ad cælos abeunte, corpus Aniano coniunctum fuit, quorum virtutibus vrbs Aurelianorum circumscripta seruat in medio. Porro Childebertus Rex, inclytus Francorum princeps postquam illustri de Hispaniæ victoria potitus sospes & triumphans in regnum redijt, insignem viro sancto ædem extruxit, vbi assiduis miraculis virtutum gesta clarescunt.

MARTYRIUM S. LEONTII ET SOCIORUM, ex ea, que est per Cyrum scribam. Exlat in Metaphrasæ.

18. Iunii,

QVo tempore Vespasianus Romanum tenebat Imperiū, Adrianus vir Senator ordinis, au-

Adrianus
Senator se-
quissimus.

mo crudeli & valde immani ab Imperatore pote-
statem petijt vt quoslibet Christiani nominis stu-
diosos supplicijs subijcere & pro sua libidine ex-
carnificare posset. Itaque ea potestate obtenta, cum
audisset in vrbe Tripoli virum Christianæ religio-
nis opinione præstantissimū Leontium nomine de-
gere, hilaritate non mediocri affectus suum eò tri-
bunum cum manu militum destinavit: vt eius san-
guine fauces suas avidè sitientes inebriaret. Cum
verò tribunus militū caterua stipatus vrbi appro-
pinquaret, repentina febre correptus triduo incre-
dibili ardore aestuavit: adeò vt miser humano au-
xilio destitutus deorum suorum opem sine inter-
missione implorare cogereetur. Nocte autem vna
extremis angustijs oppresso, ecce Angelus Domini
idololatræ astar, monet que vt si vellet optata salu-
te potiri, Leontij Deo supplex cum militibus suis
fieret: & ab eo sanitatem mirè dubiâ expeteret.
Hanc visionem vt audiuit Theodulus, vnus è mili-
tibus, plus cæteris obstupuit & ieiunio ac perui-
gilio se macerâs sollicitè visionis illius rationem co-
gnoscere studuit. Interim tribunus visioni parens
proinùs à febre liberatus, cælestique lumine illu-
stratus idolorum vanitatem execrari cepit.

Igitur recuperata valetudine festinè ad urbem
contenderunt, vt venienti Adriano Leontium vin-
culis alligatum sisterent. Accidit autem vt vir san-
ctus illis obuius fieret, comiterque saluans omnes,
quæsiuit quæ causa aduentus ac tanta festinationis
esset. Tum illi: Missi, inquiunt, ab Adriano huc ve-
nimus vt Leontium quædam virum primarium &
militaris virtutis gloria insignem, & deorū etiam
cultorem eximium, inquiramus: eumque, quo par-
est, honore Vespasiano Imperatori sistamus. Qui-
bus

bus Leontius: Quandoquidem, inquit, vos videam peregrinos & huius regionis ignaros, adeste, ego vobis Leontium exhibebo, non quidem vt vos existimatis deorum amicum sed Christi Iesu fidelem feruum. His auditis illi dubitare & secreta secum consilia inire cœperunt quid facto opus esset. Tandem singulari Leontij humanitate inuitati alacres eum secuti sunt.

Vt autem domum peruentum fuit, rebusque necessarijs corpora refecerunt, tribunus & Theodulus vrgere cœperunt vt quamprimùm Leontium eis indicaret: ne apud præsidem breui affuturum malam gratiam inirent. Tum Christi martyr hilari fronte: Ego, inquit, sum Leontius ille quem vos queritis: ego sum ille Christi miles: ego sum, quæ Adrianus per vos insequitur. Tribunus & Theodulus his auditis ingenti stupore percussi in facies se prostrauerunt, & sceleris sui veniam postulantes dixerunt: Serue Dei altissimi, libera nos ab idolorum fœditate, & nos tecum pariter Christo associa. Tum verò Leontius præ gaudio lachrymas fundens, humi stratus prolixa admodùm oratione Christi numen illis propitiavit: adeò vt stupendo planè miraculo nubes aque cœlitus dilapsa eos perfunderet & à veteris vitæ delictis mirabiliter expiaret.

Eo miraculo Græcorum multitudo permota tumultu ciere, Leontium magica arte imbutum clamare, minas iactare ac mortem denique intentare cœpit. Dum hæc fiunt & ciuitas ingenti seditione commota deorum iniuriam vindicare parat, Adrianus adueniens totus furore accensus tres Christi athletas in carcerem abduci: & manè primo diluculo Leontium verberibus contundi iussit. At ille cum

Leontius
prodit sese.

Tribunus &
Theodulus
credunt, &
baptizantur
mirabiliter.

Sancti Mar-
tyres mittū-
tur in carce-
rem.
Leontius ver-
beratur.

cum verberaretur, erectis in caelum oculis: Tunc, inquit, Adriane putas cruciatum mihi adferre, qui teipsum crucias?

Hanc inter supplicia vocem cum acspisset Praeses, cerneretque animi eius fortitudinem maiorem, quam ut leuibus adeo tormentis superari posset, iussit illum in carcerem recipi: & tribunum ac Theodulum carnificinae adhiberi. Et quidem tribunus e ligno suspensus vnco laceratus fuit: Theodulus vero in terram prostratus verberibus atrociter cesus: Qui in medijs tormentis nullam aliam praeter hanc vocem ediderunt: Salua nos Domine, quoniam defecit sanctus. Adrianus vero dum animos eorum in Christi confessione stabiles cerneret, capitis in eos sententiam tulit: quam sancti Martyres magno cum gaudio psalmi illius versiculum canentes: Tu es protector noster Domine, exceperunt.

Tribunus laceratur, & Theodulus caditur.

Capite pleo statur.

Post haec iterum adductus Leontius, a quatuor carnificibus humi stratus atrocissime cesus est. Inde in ligno suspensus hinc inde dire laceratus: prorsus ut latera & crura carnibus nudata horrendum astantibus spectaculum exhiberent. Adrianus cum tam inuicti animi fortitudinem, sat is mirari non posset e ligno solum deponi iussit, dicens: Videte quanta dii nostri hominem istum benevolentia prosequuntur, dum eleuatis ad caelum oculis numen eorum precatur. Ad haec Leontius: Preeceas tu cum dijs tuis hominum omnium infaelicissime. Ego enim Deum meum precor qui mihi robur ac vires largitur, quo tormenta tua sustinere possim.

S. Leontius dire tosqurtur.

Adrianus & martyris constantia inflamatus, iussit eum deuoluto in terra capite e pedibus suspēdi, & in-

Vide supplitij geimmane.

& ingenti saxo cervici alligato vehementer cruciari. At Sanctus generoso & forti animo cruciatus perferens intentis cælo luminibus Deum precabatur ut eadem virtute & constantia cum tribuno & Theodulo victoriam de hoste obtinere posset. Porro Adrianus cum omnes furoris sui conatus ab iniuncto athleta irrideri cerneret, iterum illum in carcerem abripi mandavit, ubi Angelica visitatione martyr consolari meruit. Insequenti vero luce denud productus primò ingentibus promissis à Prefide oppugnatus est, ut dijs aliquem honorem tribueret. Cumque illis Adriani sermonibus per summum contemptum ne aures quidem præbere vellet, diceretque ne totius quidem mundi opes & honores tanti esse ut vilia ex parte cum cælesti gloria conferendi essent: Præses incredibili furore agitated hanc in eum sententiam tulit: Leontium deorum contemptorè iubens è quatuor vectibus suspensum tam diu plagis verberibusque fatigari donec animam tradat.

Inter verbera reddit spiritum.

Cum igitur sanctus Martyr diutius caderetur, vulneribus ac plagis toto corpore coccisus tandem beatum Deo Creatori suo spiritum tradidit. Corpus eius in ipsius Tripolis portu sepultum omnibus Christi fidelibus in signe virtutis monumentum reliquit.

Hæc Commentaria beati Martyris Leontij Cypri scriba in tabulis plumbeis exarata apud sancti Martyris monumentum deposuit: ut ex ijs posterius gloriosi triumphii exemplum caperent.

Vitam SS. Geruasij & Protasij habet lector 28. Aprilis
Item Ursini & Vitalis.

VITA

VITA S. ROMVALDI ANACHORETAE

Camaldulensium monachorum patris. ex ea qua est à Petro Damiano conscripta.

Romualdus Rauennæ illustrissima Ducû stir- Junij 19.
 pe progenitus, quanquã in prima adolescen-
 tia mûdi vanitatibus supra modum deditus, S. Romual-
 di patria &
 genus.
 ab omni religionis cultu penitus alienus videretur, insita tamen naturæ quadam bonitate in pietatis studium acriter ferebatur: adeo vt frequenter cum inter sylvas & lustra ferarum venationi operam daret, incredibili quodam desiderio eremum incolendi accenderetur; nemorumque recessus ad melioris vitæ frugem eum inuitarent. Erat ei pater, Sergius nomine, homo secularibus negotijs totus implicatus, qui propter terrenarû rerum possessionem, exorta cum propinquo quodã suo contentione, turpiter se homicidij crimine contaminauerat: ac filium etiam Romualdum ad eiusdem sceleris consensum vehementer allexerat. At Romualdus quãquã tota mente immane facinus detestatus fuisset, tamen quia corpore presens fuerat, tantum ex admissio patris peccato dolorem concepit, vt ad Classense monasteriû beati Apollinaris, Romualdij
 homicidarum instar, quadraginta dierû iuctu scelus expiaturus, se receperit. Vbi cum se totum ex animo poenitentia laboribus daret, mens eius continuo sletibus emollita, suaue Christi iugum appetere cepit. Nec multò post monachorum pedibus prouolutus, precibus & lachrymis habitum monasticum extorsit: totoque triennio admirabili vita austeritate rebelles animi motus compescuit, vnaque secum laxioris disciplina fratres ad arduam perfectionis semitam cum verbo tum exeplo impellere conatus est. Sed cum illi seuerioris vitæ dispellere conatus est.
 se plâ

Sergius pater eius.

Romualdij
 poenitentia
 ob admif-
 sum à patre
 homicidiû.

Fit monachus.

Improbii
monachi ei
neccem mo-
liuntur.

Petrus Vr-
seolus Dux
Dulmatia
fit mona-
chus.

Multi se Ro-
mualdo in
disciplinā
tradunt. &
inter alios
Sergius pa-
ter eius.

disciplinam non modo despicerent, sed impia etiam consilia agerent, ut caelestis disciplinae cupidum interficerent, Romualdus ut illis tantae iniquitatis barathrum clauderet, ad Marinum quendam eremiticæ vitæ cultu in Venetiæ partibus admodum insignem commigravit.

Eodem verò tempore, Petrus cognomine Vrseolus Dulmatici ducatus gubernator, ductus poenitudine, quod iusto parùm titulo ad eum dignitatis gradum ascendisset, relictis diuitijs, spretaque dignitate in Gallias ad S. Michaelis coenobium confugit: ubi sub Guarino eximia sanctitate viro, diuino seruitio se mancipauit. Porro hoc vitæ institutum ex Marini & Romualdi consilio salubriter assumpserat, ut dignis poenitentiæ fructibus sceleris sui reatum, quo attritus erat, expiaret: atque ut melius omnes inimici insultus, quibus acriter semper recens ad Christum conuersi impugnari solent, sustinere posset, eosdem Marinum videlicet & Romualdum, itineris & habitationis suæ comites elegerat: qui tamen Petro in monasterio firmiter constituto, ad rigidiorè vitam, cui assueti fuerant, reuersi sunt, quibus etiam Petrus peracto vix anni spatio ad eiusdem solitudinis distractionem aggregatus est.

Interea Romualdus accenso mentis desiderio ad eò in virtutum omnium studio crescere coepit, ut cuncti se eius disciplinis submittere gauderent. Et inter alios ipse Sergius pater, filij sui exemplo per motus calcaris mundi pompis in eius disciplinam concessit: sed paulò post prauæ consuetudinis mole pressus in Aegyptum redire contriuit: At Romualdi diligentia ab ea fuga retractus, & ad sanctæ conuersationis statum reductus breui post ex hac vita ad meliorem migravit. Romualdus autem post

facile
conu-
monu-
eis ter-
malig-
lum pr-
conci-
ret. Con-
monast-
in quo
odium v-
fudibus
rem hoc
tus, alien-
cogitant-
piternos
mò exist-
missam fe-
Classense
regimè co-
uitate vit-
nam perti-
Thamno d-
miliaritat-
dam couer-
habitauera-
pauis aggr-
cano ferue-
de in se & i-
nibus ingen-
Interea C-
pietate sing-
ad honorem
Classensis co-

felicem patris obitum ad paludem Classensem se
 conulit, vbi vili cōstructo tugurio horrendas dæ-
 monum infestationes sustinuit: adeo vt nō raro ab
 eis terræ allisus multis plagis fœdatus fuerit. Sed
 malignus hostis cūm cerneret se contra Dei famu-
 lum præualere non posse, animos discipulorū eius
 concitauit, vt saltem alienæ salutis curam depone-
 ret. Construxerat vir sanctus in Saxenati territorio
 monasterium beato Michaeli Archangelo sacrum
 in quo non pauci prauis dæmonis instinctu adeo in
 odium viri sancti exarserunt, vt facta cōspiratione
 sudibus & phalangis eum expellerēt. Expulsus au-
 tem hoc modo Romualdus decreuerat suæ conten-
 tū, alienæ salutis curam planè postponere. Sed hæc
 cogitantem tantus terror repētè inuasit, vt ad sem-
 piternos phlegetontis ignes se abripiendum conti-
 nuò existimabat, nisi protinùs eam cogitationem
 missam fecisset. Itaq; iuniore Othone Imperatore
 Classensem Abbatiam ordinante, animarū ibidem
 regimè coactus accepit. Sed cūm fratrū mores pra-
 uitate vitæ corruptos sanctioris instituti discipli-
 nam pertinaciter respuere cerneret, illis relictis, cū
 Thamno & Bonifacio viris clarissimis intima fa-
 miliaritate regi iam antè cōiunctis, alijsq; quibus-
 dam cōuersis Theutonibus, ad Pereum, vbi dudum
 habitauerat, redijt: ibique his & alijs fratribus non
 paucis aggregatis & per cellas singulas constitutis,
 tanto seruore eremiticæ conuersationis rigorem
 & in se & in alijs instaurauit, vt illorum vita om-
 nibus ingentem admirationem commoueret.
 Interea Ottho Imperator in studium viri sancti
 pietate singulari incitatus monasterium in Pereo
 ad honorem S. Adelberti construxit, cui contigua
 Classensis cœnobij prædia contulit, & Abbatem ex
 Romu- in Perco.

Romualdus
 multas dæ-
 monum pæ-
 titur infe-
 stationes.

Expellitur
 vir sanctus à
 monasterio
 à se cōstru-
 to.

Præficitur
 ab Imp. Ot-
 thone Cas-
 sensis Abba-
 tis.

Rediit ad Pe-
 reum.

Ottho Imp-
 construit ei
 monasteriū
 in Perco.

Romualdi discipulis constituit, quibus tamen omnibus ipse Romualdus suprema potestate praesuit, fratresque caelestibus disciplinis ornatissimos reddidit. Post haec ad ciuitatem Parentium transfretauit, ubi annis admodum tribus in admiranda sanctitate exactis, eam quoque ciuitatem nouo monasterio beatam effecit & insigni virtutum omnium splendore illustrauit. Inde ad Camerinam prouinciam Comites, nuntios destinauit, qui audito Romualdi nomine, quod longè lateque sanctitatis opinione admodum celebre erat, ingenti repleti gaudio cuncta suae ditionis obrulere praedia, ut fratres sanctissimis eius disciplinis imbutos mitteret, qui eodem pietatis splendore terram illam illustrarent. Nec abnuuit vir sanctus, sed locum caelesti philosophiae congruum, qui antiquitus Vallis de Castro vocabatur, fratribus suis elegit: ubi constructo monasterio maximos animorum fructus fecit. Confluebant enim hinc inde ad illum homines, rebusque omnibus pauperibus benigne erogatis ad sanctae conuersationis ordinem spiritu feruido festinabant. Erat enim vir beatissimus flamma diuini amoris adeo aestuans, ut alios quocumque pergeret sanctae praedicationis facibus mirabiliter incenderet. Intituit quoque eodem in loco sacrarum virginum monasterium: & in Parulphi Comitis possessione aliud pietatis domicilium erexit, tantisque virtutum ornamentis ea decorauit, ut vtriusque sexus homines innumerabiles in eius disciplinam e medio honorum ac voluptatum decursu libenter immigraret. Tanta enim erat viri sanctitas, tanta humanitas, tanta benignitas, ut ab eius consuetudine auelli non possent. Ipse vero tanto quoque salutis omnium amore ardebat ut rebus a se praclare gestis nunquam

**Monasterium
Vallis de
Castro.**

**Monasterium
virginum.**

**Magnus viri
sancti feruor.**

contem

contentus, totum quasi mundum à rebus perituris ad æternitatis studia traducere conaretur.

Hinc quoque monasterium non longè à Massili-ano castrò construxit, atque in faucibus Calliensium, mōrium aliquamdiu vitam transegit, ac deindè in Petranum montem non longè à monasterio S. Vincentij situm cōmigravit: vnde tādē Syriæ montem habitaturus ascendit. Ibi verò quot dæmonum insidias, quot hominum insultus sustinuerit, quot contumelias Christi causa libenter pertulerit non est nostræ facultatis euoluere. Certe hoc in monte vir sanctus septem annos cōtinuos ab omni hominum consuetudine angusto domicilio seclusus, in summa austeritate vixit: prorsus vt Pythagorico quodam silentio sibi indicto mente ac cogitatione assidua in cælis degeret, & quasi mortalitatis erga-ulo planè solutus omnes corporis necessitates despiceret. Nam toto Quadragesonæ tempore nihil aliud neque in cibo, neque in potu, præter pugilum farinæ & succum quendam herbarum valde exiguum, admisit.

Silet: integro septennio simul & austerissime viuit.

Post quæ cum iam iter ad caelestem patriam sibi instigare præuideret, ad monasteriū in Valle de Castro à se constructum redijt: vbi in cellula arctissime conclusus vltimum vitæ terminum in silentio expectauit: ac tandem magno cum gaudio excepit. Vixit autem vir sanctissimus annis centum viginti, ex quibus viginti in seculi huius vanitate, tres in monasterio, nonaginta septem in solitudine ac eremitica vitæ proposito transegit, & collapsam in Italia eremiticam disciplinam restituit, ac mirifice propagauit.

kkk

KITA

VITA S. PAVLINI NOLANI EPISCO-
pi. ex Gregorio Turonensi, D. Gregorio Papa &
Vranio presbytero, qui viro sancto familiaris fuit.
Obijt anno Christi 431, iuxta fastos Onuphrij.

Iunij 23.

S. Paulini
patria.

Vendit sua
& dat pau-
peribus.

Fit Episco-
pus.

Sanctus Paulinus Nolanæ vrbis Antistes, Bur-
degalæ nobili familia ortus, Therasiâ pari no-
bilitate foeminâ sortitus est coniugem. Cum-
que magna diuitiarû gloria præstans splendide vi-
tam ageret, die quodam lectio illa Euangelica quæ
adolescèri præscribit vt omnia sua vèderet & pau-
peribus distribueret, si vellet thesaurû in cælo con-
sequi, ita animum eius perculit, vt statim venditis
omnibus quæ habebat, pauperibus erogaret. Exone-
ratus igitur à cunctis cupiditatibus gaudens & exul-
tans Christi vestigijs præclare institit, & cum cõiu-
ge quasi peregrinatus in aliâ regionem perrexit.

Porro cum esset ciuibus suis propter morû pro-
bitatem eximiè charus, fuit ab ijs magno studio re-
quisitus, ac tandem casu à mercatore loci illius in-
uèrus. Paulò verò post, sacerdote Nolanæ vrbis vi-
ta functo, Paulinus in locum antistitis subrogatur.
Erat enim vir cum diuinarum tum humanarum re-
rum cognitione egregiè instructus, & dicèdi facul-
tate pollebat plurimùm: adeò vt frequens de eius
virtutibus & præstantibus animi dotibus sermo in
populo fieret: & ipse præter hæc admirabili beni-
gnitatis studio omniû sibi animos deuinciebat: ad-
eò vt omnes diuitias & possessiones amplissimas
in pauperum inopia subleuâda expenderet, nihil
maiore diligentia ac studio curaret, quam vt suis
opibus suoque etiam sanguine, si ita opus fuisset,
calauitosis & pauperibus subueniret: quod hæc vi-
na re factè memorabilè egregiè testatus est.

Cum

Cum sauientium Vandalorum tempore Italia in
Campaniae partibus depopulata fuisset, multiq; in
Africa miseranda valde captiuitate abducti essent,
vir Dñi Paulinus cum iam omnes episcopatus sui
proventus in redimendis captiuis expēdisset, & vi-
dua quaedam lachrymabili voce filium suum vnicū
à regis genero captiuū teneri quæreretur, peteretq;
à viro sancto redemptionis præcium: ille mirabili
alacritate: Mulier, inquit, profectò auri argentiue
apud me relictum est nihil, sed memetipsum tolle,
seruum me iuris tui profiteri, atq; vt filium tuum
recipias me vice illius in seruitutem tradē. Quod
illa audiens ridiculum esse existimauit. Ac vir san-
ctus qua erat dicendi facultate præditus dubitanti
foeminae citius persuasit, vt antistitem pro filij sui
redemptione tradere non dubitaret.

Nota inft.
gnem tantū
viri charit-
tatem.

Adductum igitur ad regis generū mulier offerre
coepit, & summis infimisq; precibus rogare vt fili-
um sibi vnicū pro eo redderet. Ac barbarus quanq;
typho superbię tumid⁹ preces supplicatis foeminae
primò despiceret, venusto ñ hominis vultu motus
non nihil, ecquā artē nosset inquisiuit. Cui vir Dñi:
Artis quidē omnis planē rudis sum, sed in horti cul-
tura multū valeo. Hoc audito vir gentilis protinūs
filio viduę libertate cōcessa, eū recepit, & excolēdi
horti curam ei mādauit. Cumq; crebrò gener regis
animi cāsa hortū ingrederetur, coepit hortulan-
tū sermonibus mirū in modū delectari: prorsus vt
amicis familiaribus, desertis, alijsq; omnibus ne-
glectis, cū eo penē assiduò versaretur, & viri sancti
prudentiā sine fine miraretur. Post q̄ verò intima fa-
miliaritate Paulin⁹ ei cōiunēt⁹ esset, quodā die mo-
uit eū vt prudēter secū de Vandalorū regno despi-
ceret: nam regē breuī vitā cū morte permutaturū.

K k k

Hos

visio regis
Vandalorū.

Hoc ille continuo regi nunciavit, qui virū beatum suo offerri conspectui iussit. Cumq; rex subito eum cōspexisset, iniremit & accersito eius domino genero suo ait: Profecto vera sunt quae audisti. Nam hac ipsa nocte in somnio sedentes contra me in tribunalibus iudices vidi, inter quos & istū auctoritate nequaquam infimum: quorum iudicio flagellum, quod aliquando acceperam mihi tollebat. Sed percunctare quisnam sit. Neq; enim hunc tanti meriti virum popularem esse suspicor. Tunc regis gener Paulinum cuius conditionis vir esset dicere compulit. At vir sanctus quanquam primò adduci non posset vt statum suum proderet, magnis tamen coniractionibus constrictus episcopum se fuisse testatus est. Quo audito possessor eius valde pertimescens: Pete, inquit, a me quod vis, vt ad terram magno cum munere reuertaris. Cui Paulinus: Vnum est quod mihi impendere beneficiū potes, vt oēs ciuitatis meae captiuos relaxes. Qui protinus in Africana regione requisiti cū omnis frumento nauibus Paulino traditi sunt. Paucis verò post diebus Vandalorum rex occubuit, & flagellū quod ad suam perniciem dispēfante Deo pro fidelium disciplina tenerat, amisit. Sicq; factum est, vt omnipotentis Dei famulus qui se in voluntariā seruitutem traderat, cum multis à seruitute in libertatē rediret.

Ante mortē
videt SS.
Martinum
& Ianuariū.

Porro ante triduum quā de hoc mūdo ad caelestem patriam vocaretur corporeis oculis S. Martinum & Ianuariū Italicam martyrem videre meruit, qui caelesti tunc gloria fruebantur: eumque ad eandem sortē beatitudinis inuitabant. Cū autem sancta illa anima ē corpore migraret, cellula eius ingēti fuit terramotu quassata, adeo vt astantes exanimati metu humi laberentur. Quod sane mirum videri

videri
sus eis
Fuit e
in sup
cōuert
theças
rat p
palcere
xte? qu
grauit
Profect
sed etiā
vestibus
eius exe
defensio
Cum
ita nec
cūm est
nedicere
meritum
politanz
hoc mun
S. Paulini
rate fulge
Solue vin
diem tert
Quod san
corporis v

ILLVST
Illum M
tomio I
que iux
laminis

videri non debet si vnus angulus terramotu cōcul-
sus est, in cuius obitu totus pœnē orbis ingemuit.
Fuit enim miti admodū & suauī ingenio. etiā cūm
in superbia seculi versaretur. Cūm autē ad Christū
cōuersus est, aperuit horrea sua pauperib⁹, & apo-
thecas suas adueniētibus patefecit. Nam parū ei e-
rat proximos alere, nisi etiā vndiq; euocaret quos
pasceret atq; vestiret. Quātos iniquē oppressos ere-
xit? quātos captiuos redemit? quātos ere alieno
grauatos à creditoribus reddita pecunia liberauit?
Profectō tantū sui desiderū non modò Christianis
sed etiā Iudæis atq; Paganis reliquit, vt cūcti scissis
vestibus & planctū valde miserabili deformati ad
eius exequias conuenirēt. Ereptum sibi patronum,
defensorem, tutore vna omnes voce lamentabātur.
Cū igitur debitum Deo spiritum reddidisset,
ita nūuo candore vultus eius & omne corpus affe-
ctum est vt omnes inter singultus & lachrymas be-
nedicerent Deum. Post mortem verò hoc etiā ad-
meritum eius nobis innotuit: quòd Iohānes Nea-
politana vrbs antistes ante diem tertium quā de
hoc mundo ad Dominū migraret, retulit se vidisse
S. Paulinū angelica dignitate ornatū, sydereā clari-
tate fulgentem, verbisq; suauissimis sibi dicentem,
Solue vincula tædiorum tuorum, vt nobiscū post
diem tertiu eadem immortalitatis gloria fruaris.
Quod sanē in Ioanne, qui tunc integra adhuc erat
corporis valetudine, post diē tertiu completū est.

*Etiā Iudæi
& ethnici
plangunt
mortē eius.*

*Corpus de-
functi ni-
uuo candore
conspici-
uum.*

ILLVSTRE CERTAMEN DECEM MIL-
lium Martyrum, qui passi sunt sub Adriano & An-
tonino Imp. in monte Ararath prope Alexandriam,
qua iuxta Tigrim in Armenia sita est. de huius cer-
taminis veritate vide Baron. hoc die, in Notat.

K K K 3

Quo

Iunij 22.

Gadareni &
Euphraten-
ses rebelles
Imp. Hadri-
ano & An-
tonino.Achatij &
Heliadis ma-
ganimitasAngelus ap-
paret Acha-
tio.

Vo tempore Hadrianus & Antoninus rerum
potiebantur Gadareni & Euphrateses facta
conspiratione (incertū qua de causa) aperta
vi atq; armis imperiū oppugnare decreuerūt. Quo-
rum rebellionē Imperatores vt reprimerent, debi-
tasq; de tanto scelere poenas repeterēt collecto sex-
decim hominū millium exercitu cōtra sceleratam
holtiū conspirationē instructi rebus omnibus pro-
cesserūt. Sed visa incredibili rebellantiū multitudi-
ne (centū nāq; hominū millia ad configendū para-
rissima in acie stabāt) diffisi de suorū animis in effu-
sam fugā cū septē millibus conuersi sunt. Achatius
verò primicerius & Heliades exercitūs totius dux
ignauā aliorū derestiti, conuersi ad reliquā multi-
tudinem: Stare viri, dicebant, & venite, vt deorum
numina sacrificijs placemus, quōd gloriosum de hos-
tibus nostris triumphum referamus. Cumq; sacri-
ficio intenti hedū de more excoriarēt, maiori lon-
gē quā ceteri formidine subito oppressi, proiectis
armis, fuga similiter salutē quāsierunt. Accidit au-
tem vt ceteris hinc inde dispersis Achatio adole-
scens quidā admirabili splendore coruscās (is erat
Angelus Domini) obuius fieret, eumq; huiusmodi
fere verbis ab ea formidine simulq; turpi fuga re-
uocarer. Quid mirum, si tantus vos pavor inuasit,
qui spem & robur omne in simulachris collocatis:
sed audite me, & omisso simulachrorum cultu, De-
um, immortalem, qui cæli terraq; conditor est, in-
uocate, atq; spem vestrā in Christo Iesu, qui sacro-
sancto suo sanguine vos expiauit, defigite: & cla-
rissima continuō de hostibus victoria potiemini.

Hæc vbi dixit, Achatius de summa rei consulta-
turus suos in consiliū vocauit, qui vno pariter con-
sensu saluberrimis adolescētis monitis parendum
esse

esse dixerunt. Moxq; sublato ad celum clamore, salutare Iesu nomen inuocarunt: & impetu in hostiu copias facto omnes in effusam fugam compulerunt. Ea victoria exultates & summis laudibus Dei potentiam in celum tollentes Angelus Domini in montem Ararach quingentis quasi stadijs ab Alexandria distantem deduxit. Ibi vero alij septem angeli, humana rament specie recti, se illis adiunxerunt; & incredibili verborum suauitate singulare beneficiu, quo ab omnipotenti Deo affecti fuerant, eis explicarunt: deinde omnia quae ad aeternam animarum salutem spectant plenissime eos instruxerunt: postremo imminentem tyrannorum furorem praedixerunt: quem si pro Christi gloria forti inuictosq; animo sustineret fore, ut caelestem pro eo coronam breui perciperent. His dictis beati illi spiritus ex oculis & conspectu eorum sublati sunt. Ac illi ingenti consolatione perfusi lachrymas pra gaudio continere non poterant, simulque praeritae vitae peccata detestantes lachrymabili valde fletu numinis diuini misericordiam implorabant.

Postquam vero tertio iam die in hoc pietatis studio perseveraret, missi continuo ab Imperatoribus adfuerunt nuncij, qui gesta eorum explorarent. Ij vt laudes & cantica suauissima quibus Christum extollunt, audierunt eos, id quod res erat, Christianos factos esse contestates, festinater Imperatoribus nunciarunt exercitum, pro victoria de hostibus potita, Christi numen mire praedicare, & deos opprobrijs ac contumeliosis petere. Quo nuncio consternati sane Imperatores corinuis, diebus in luctu & squallore versati sunt, nulla non consilia agitates, quibus fortissimos Christi milites ab ea mente ac religione deducerent. Tandem placuit alios quinque reges, Saborem, Maximum,

Achatius cum suis copijs inuocat Iesum & victoria patitur.

Triduo in diuinis laudibus perseverant.

Quinq; Re-
guli marty-
res perse-
quuntur.

Vox cœlitus
missa Mar-
tyres cōfir-
mat.

Egregia
martyrum
cōstantia.

ximum, Adrianum, Maximinum & Tyberianum in
auxilium & cōsiliū vocare: qui protinūs coacto
ingenti exercitu praesto fuere, oblatiſq; prius idolo
ſuo ſacrificijs ad novos Chriſti milites perquiren-
dos perrexerūt. Sancti verò tota mente in cōſidera-
tione diuinæ benignitatis abſorpti orationi incū-
tebant: quos Achatius tanquā dux & anteſignanus
omniū, vt venientes dæmonis miniſtros cōſpicatus
eſt, luculētis verbis ad cōſtantiam hortabatur. Illis
autē ad quæuis ſupplicia pro Chriſti nomine exci-
pienda ſeſe offerentibus & diuinas laudes cōcinen-
tibus, vox huiusmodi ad eos cœlitus dilapſa eſt.
Noliſe furorem eorū expauere qui corpori ne-
cem adferre poſſunt. Ego enim rerū omniū Dñs
veſtri cura gero: ego vos protego, ego immortalis
vos gloria donabo. Hac voce adeo animi omniū
roborati ſunt, vt flexo poplite, irruentium gladios
nudis ceruicibus excipere vehemēter cuperent. At
milites accedētes regum eis mandatū expoſuere vt
ſine mora illorū ſe cōſpectibus ſiſterēt. Tum Acha-
tius pulcherrimā martyrum acie inſtructo ordine
deducēs regibus illa exhibuit: qui viſa eorū alacri-
tate & prōptiſſima pro Chriſto moriēdi voluntate
impiam lachrymarū vim profuderunt quaſi cœco
quodā mentis furore in peſtē & exitiū ruerent. Ne-
tamen quicquā intentatū relinquerent blādīſſimis
verbis ad idolorū ſacrificia eos inuitarunt. Quibus
illi vna voce omnes reſpōderunt: Abſit vt tāta nos
impietate contraminemus vt idolis omni ſenſu de-
ſtitutis thura offeramus: quin potiūs ſacrificiū vi-
uum & immaculatum Deo noſtro noſmetipſos of-
feremus, qui tanto nos indignos peccatores amore
proſecutus eſt vt ſanguinis ſui præcioſiſſimi effu-
ſione ſclerū noſtrorum maculas abluere voluerit.

Hadria-

Hadrianus cum tantam animorum virtutem sapi-
 tis mirari non posset, inquisiuit diligenter quæ res
 in eam mentem eos ita subito impulsisset: Cui Achæ-
 tius tanquam ex ore omnium luculentam sanè oratio-
 ne clarissima Dei beneficia ei exposuit, dixitque fi-
 eri non posse, ut vllis minis vel supplicijs ab amo-
 re Christi auellerentur. Tum verò Adrianus in ra-
 biem furoremque conuersus iussit eos lapidibus obi-
 ri: sed lapides in lapidantium ora conuersi cla-
 rissime testabantur sub omnipotentis Dei prote-
 ctione eos latitare. Post hæc Imperator flagella ex-
 pediri, & viritum eos cædi mandauit. Cumque hor-
 rendè in corpora eorum saeuirent, quidam Draco-
 narius nomine suppliciorum atrocitate motus: *Flagellatur.*
 fratres, inquit, iam oratione opus est, iam quæso
 virtutem nobis à Deo impetrate: nam quæ pati-
 mur tormenta sanè grauiora sunt. Cui Achætius per-
 seuerate fratres in confessione hac salutari, nã bre-
 uij post tempore amplissima in id sempiterna huius
 certaminis corona vos manet. Hoc cum dixisset, oc-
 culis ad cælum, cum admirabili pietate sublati
 Christi numen ardenti spiritu precatu est: & sta-
 tim ingens terræ motus omnium animos vehemen-
 ter exterruit: & flagellantium manus protinus are-
 factæ cæteris ingentem pauorem incusserunt. Ade-
 rat in regis Maximi exercitu magister quidam mi-
 litum Theodorus nomine qui mille militibus im-
 perabat: qui huius miraculi stupore percussus ex-
 clamauit: Domine Deus cæli & terre qui domina-
 ris vniuersæ creaturæ qui que pro nominis tui glo-
 ria decertantibus admirabili virtute subuenis, di-
 gnare nos quoque indignos peccatores in tantam bea-
 tam militum tuorum sortem recipere. Hac oratio-
 ne expleta, protinus sublato signo se vnã cum suis
 omni-

Lapidibus
 martyres pe-
 tuntur.

Flagellatur.

Achætius e-
 os confirmat.

Theodorus
 cum mille
 militibus
 credidit.

kkk s

omni-

omnibus ad castra martyrum transtulit.

Ea re incredibili furore exagitati reges, animos in omnes partes versabant, vt de tanta contumelia vindictam sumerent & dolorem suum aliquo modo lenirent. Iussere igitur sudas in cubi speciem figuratos per stadia viginti spargi vt martyres nudis plantis eos ambularent vtque ijs grauissimè sauciati alij super alios procumberent & luctu & clamore, quemadmodum putabant, omnia complerent, eoque spectaculo conceptum eorum dolorem diluerent. Sed accidit, vt ea tormentorum instrumenta continuò ab angelis vno in loco cumulerentur: & Christi militibus per ea stadia liber sine vlla offensione transitus præberetur.

Maximus igitur, (qui horum omnium cruciatuum primarius auctor erat) cernens omnes suos conatus in nihilum recidere frendens gemensque precepit, vt omnibus pœnis & supplicijs, quæ Christus pro humani generis redemptione libens sustinuit, excarnificarentur. Nec mora, ministri furore & amentia flagrantes virgarum nodis latera eorum dilacerant, & verberibus concidunt, & paulatim carpunt, vt non celeri morte doloribus acerbissimis finis imponeretur: deinde singulorum capitibus spineas coronas imponunt, iisdemque ferè cruciatibus ac ludibrijs, quæ Christus pro nobis pertulit, eos afficiunt. Illi verò omnem à corporibus suis dolorem, nomine Christi sapius inuocato, depellebant, & illi gratias agebant, quod sese tanto beneficio cumularent. Porrò Acharius cæteros vt supplicia libenter pro Christi gloria subirent, verbis sine intermissione exhortabatur, & interim hostium immanitatem impietatemque

modi hinc
et hinc

modi hinc
et hinc

modi hinc
et hinc

Varijs tormentis afficiuntur martyres.

modi hinc
et hinc

Acharius cæteros ad constantiam hortatur.

refu
phun
rus v
pere
qui ra
turba
bane
corp
xerunt
Christi
go ore
ficienti
terræ m
lgo ho
pultit.
nti ad c
pem in ta
petere, C
peritis ac
ronda fesi
in extren
mum sa
que rebus
Christi gr
uolè qui n
monia cru
zodem in
migraru
monate Ara
celebris
urus sanè
regie clare
reli

refutabat, & vultu oculisque clarissimum triumphum ex eorum crudelitate victor agebat. Numerus verò militum, qui eos omni suppliciorum genere oppugnabant, fertur fuisse triginta millium, qui tamen Christianorum militum constantia perturbati, multò grauiora animis supplicia perferabant. Tandem cum diu multumque hoc modo in corpora eorum sæuissent, singulis crucibus affixerunt, & in eos non modo sed in ipsum quoque Christum ludibria multa & blasphemias sacrilego ore iactabant. Cumque illi tum multò magnificentius Christi numini vota persoluerent, ingens terræ motus subito exortus & densa admodum caligo hostes exterruit atque in effusam fugam compulit. Martyres verò in medijs supplicijs constanter ad constantiam hortari se mutuo, diuinam operam in tali tantoque æternæ salutis discrimine expectare, Christi morte cruciatibusque memoria reuerentis ad eadem crucis supplicia fortiter perferenda sese incitare: ac postremò Christiani officij in extremo illo spiritu memores supplices pro omnium salute preces ad Deum fundere, ut quicunque rebus in aduersis operam eorum imploraret, Christi gratiam meritis ac precibus eorum abundè consequi mereretur. Postquam autem hoc modo omnia cruciamenta inuictò animo pertulissent, tandem in cælum mortalitatis vinculis expediti migrarunt. Corpora eorum fuere ab angelis in monte Ararath, qui tam præclaro eorum certamine celebris euasit, honorificè tumulata: vbi eorum virtus sanctitasque multis miraculorum signis egregiè clarescunt.

VITA

VITA S. EDILTRVDIS REGINAE

& Virginis, ex ea, quae est per venerabil. Bedam
 Histor. Ecclesiast. gens Anglorum Libr. 4. cap. 19.
 Floruit circa annum Domini 630.

23. Iunii,

Ediltrudis Annae regis Orientalium Anglo-
 rum filia, moribus & vitæ integritate sanè ad-
 mirabilis, primò principi cuidam viro Au-
 stralium Giruorum, nomine Tonbart, vinculo ma-
 trimonij sociata fuit: quo breui post tempore è vi-
 uis sublato, regi Egfrido sanctissimè copulata fuit.
 Cuius consortio cum annis admodum duodecim
 vteretur, perpetua tamen mansit virginitatis inte-
 gritate gloriosa: ac tandem magna ipsius regis vo-
 luntate regali diademate contempto in monaste-
 rio Ebbæ Abbatissæ vni regi Christo se consecra-
 uit.

Ediltrudis
 in coniugio
 permanet
 virgo.

Fit Abbatissæ.

Post annum verò fuit & ipsa in regione Elge vir-
 ginum monasterio præfecta, quas sanè sanctissimis
 vitæ caelestis, exemplis & monitis ad omnem sancti-
 tatem informavit: vnaque secum plurimas ad
 portum salutis æternæ foeliciter perduxit. Vixit
 in magna vitæ austeritate linearum vestium usque
 penitus sibi interdicto: diuinarum vero rerum me-
 ditationi ita dedita fuit ut à tempore matutinae sy-
 naxeos ad ortum usque diel incredibili spiritus fer-
 uore precibus & lachrymis intenta perseveraret.

Perpetua ab-
 stinentia c-
 ins.

Nunquam autem vel certè rarò admodum, idque
 non nisi corporis infirmitate virgente, bina refectio-
 ne in die vsa est. Multo verè ante, quam è corpore
 migraret, clarissima mente cognouit, quo genere
 mortis nimirum pestilenti contagione moritura,
 multas virgines secum è suo monasterio de mundo
 raperet & in caelestem regionem referret.

Post.

Postquam verò annis septem illud sacrarum virginum collegium rexisset, vita sanctissime perfundita in ligneo locello sepulta est. Successerat autem ei in Abbatissa ministerium Sexburga soror eius Canconberti regis Cantuariorum quondam coniunx: quæ post decem annorum decursum, quo corpus eius tumulo illatum fuerat, voluit ossa eius celebriori loco sepulturae honorare. Cumque aperto tumulo sacrum sanctissime virginis corpus in lucem prolatum esset, ita incorruptum apparuit ac si eodem plane die vitali spiritu destitutum esset. Neque corpus modò sed ipsa quoque linteamina quibus inuolutum erat ita ab omni putredine & corruptione aliena inuenta sunt, ut ipso die viderentur castis eius membris esse circumdata.

Post multos annos corpus defuncte incorruptum.

Porro quod maiorem admirationem habet, miracula ad quodque sanctitatis eius opinionem maximè auget, eorumque indumentorum tactu daemonia ab oblectis corporibus fugata sunt, & varij corporis languores pulsati: prorsus, ut multi certatim ad loculum eius confluerent qui optata sanitatis remedia post preces Deo oblatas reportabant.

Miracula ad vestes & loculum eius.

DE NATIVITATE S. IOANNIS BAPTISTAE ex R. P. Ludouico Granatensi.

¶ Vm Ecclesia in festis Sanctorum non dies quibus in hanc vitam ingressi sunt, sed quibus in alteram demigrarunt solenni ritu honorare solita sit, eoque natales eorum appellare, inquisitione dignum esse videtur, cur Ecclesia maiori solennitate diem hunc celebret, quo Iohannes in hanc vitam infinitis pauperum miseris curisque refectam editus, quam illum in quo per gloriosam mortem

24. Iunij.

Cur Ecclesia natiuitatem S. Iohannis celebret & aliorum sanctorum non item.

ad

ad immortalem & beatam vitam foeliciffimè e-
renatus. Ad quod responderetur, Ecclesiam in Iohannis festo non illud inspexisse, quod illi commo-
dius & gloriofius fuit sed quod vniuerso orbi salu-
tarius & iucundius erat. At Iohannis natiuitas
Christi natiuitatem, cuius ipse præcurfor erat,
mundo nuntiãuit: quo nuncio nihil mundo fausti-
us: que foelicius poterat nunciari. Hac igitur de
causa (vt B. Maximus ait) rectiffimè toto hodiè or-
be Christi Ecclesia Iohannis primordia lætiffima
festiuitate concelebrat, qui æterna mortalibus ad-
esse gaudia stupenti mundo testis fideliffimus re-
uelauit. Quid enim salutarius aut iucundius an-
nunciari mundo potuit, quàm quod is conspecto
saluatore dixit: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis pec-
cata mundi? Qua ergo deuotione eius festum cele-
brare par est, qui Agni cælestis aduentum (vt idem
Maximus ait) post sacram Virginem & primus ag-
nouit & solus ostendit? Hoc enim vno verbo
malorum omnium remedium & bonorum omni-
um cumulum mundo allatum esse testatus est.

*Præconia S.
Iohannis.*

*Malach. 3.
Matth. 11.*

Inter omnes autem præcurforis laudes non pos-
trema illa est, quod Prophetas, quod Angelos,
quod Euangelistas, quod ipsum Dominum meruit
habere laudatorem. Prophetæ illum appellant
Angelum; Angeli magnum coram Domino præ-
dicant. Christus Dominus maximum inter natos
mulierum testatur. Euangelistæ verò gesta eius
& mirabilem vitæ sanctitatem sacris literis com-
mendarunt. Et quidem prima præcurforis laus
est, quod à iustis parentibus sit prognatus. Adulter-
inæ namque plantationes non dabunt radices al-
tas, nec stabile fundamentum collocabunt. Ab
iniquo enim thoro semen exterminabitur. Foelic-
itaque

Itaque Iohannes parentum meritis sed foelicio-
suis.

*Nam genus & proavos (vt ait ille) & que non fe-
cimur ipsi*

Qui. 13. Met.

Vix ea nostra voco.

Secunda verò laus in qua beatissimus præcur-
sor eluxit numeratur illa quòd Iohannis nomen ei in-
ditum fuerit (quod gratiam significat, & diuinæ
gratiæ magnitudinem quæ in illum conferenda e-
rat, declarat) cum autem duplex gratiæ genus Theo-
logi definiant, alteram operantem, alteram coope-
rantem: hoc est, qua Deus nos ob immensam boni-
tatem suam ante omne meritum gratuito præuenit
(qualis est eorum gratia qui in vtero sanctifican-
tur) alteram, qua ab eo excitati & adiuti nos cum
illo & ille nobiscum operatur, Iohannes utroq; gra-
tiæ genere mirum in modum excelluit. Nam & ma-
gna atq; miranda illi dona ante omne meritum col-
lata sunt, & magna atque admiranda idem diuina
gratia adiutus, operatus est. Fuit enim Spiritu san-
cto in vtero matris repletus & in gratia confirma-
tus, ita vt lethaliter peccare non poterat: & nihil-
ominus innocentissimum corpus suum tanta aspe-
ritate maceravit, vt in tenera ætate quæ ad eremiti-
cæ vitæ labores perferendos imbecillior erat, soli-
tudinem petierit. Quo quid admirabilius quod pa-
ter, qui propter ætatis infirmitatem plurimum rerum
adminiculis fulciendus atq; sustentandus erat, de-
serti solitudinem atq; extremam rerum omnium
inopiam elegerit. Profecto homo, quem natura in-
ermem, nudum & rerum omnium inopem genuit, ani-
mal politicum & sociale à Deo creatum est, vt mul-
terum artibus & officijs, quod inopi natura deest,

*Ioannes grā
tia significat*

*Duplex gra-
tia.*

*Asperitas offi-
cii ipsius.*

suppleretur. At Iohannes puerulus teneris sub annis, omnibus corporis huius necessitatibus despectis, in vastam & remi solitudinem se abdidit: & admiranda vitæ asperitate sanctissimam carnem suam afflixit, Erat enim (vt ait Euangelista) vestitus camelorum pilis & zona pellicea circa lumbos eius, locustis, herbarum & radicibus quæ ignis vsu, nec vlla conditura egebant, melleque siluestri vitabat.

Locustæ & melle siluestre quid sit vide Baron. T. 6. l. 1.

Prædicatio eius admiranda.

Confessio peccatorum

Humilitas

Neque tamen solitudinis spiritu contentus ibi conqueuit, sed ab eremo, in qua à pueritia hominibus incognitus manserat imperio Domini tandem egressus multos filiorum Israel miro vitæ exemplo & doctrinæ tonitru conuertit. Vique adeo enim omnium in se oculos animosque rapuit, vt ad illum omnium ordinum homines certatim confluerent, adeo vt milites etiam Publicani & Pharisæi, hoc est, profigitissimum hominum genus, ad eum venirent confitentes peccata sua, & ab eo querentes, quid sibi factò opus esset, vt à ventura ira, & inextinguibili igne, quem Iohannes improbis minabatur, seruariantur: quam Dei iram diuinis præco non verbis solum, sed multo magis ipso corporis cultu & incredibili vitæ austeritate prædicabat. Hac enim docendi ratione dormientes, in peccatis homines excitauit, & ad salutis suæ curam agenda extimulauit. His etiam adde admirabilem veri concionatoris fortitudinem, qua sic noster Iohannes animatus erat, vt non modò Pharisæos, qui religionis nomine insignes habebantur, genimina viperarum appellaret, sed Herodem quoque regem, non per parabolas, vt olim Natham propheta, cum Dauid egit, sed aperta increpatione argueret dicens: Non licet tibi habere uxorem fratris tui.

Non

Non enim ad fulgorem purpure obstupescerat, neque sceptrum regiamque dignitatem verebatur. Non personam spectabat, sed culpam, quæ eum ex rege tyrannum & supplicio dignum fecerat. Ideoque tanquam mortis reum adeo constanter & liberè arguebat ut ne periculo quidem capitis deterreri poterit, quo minus adulterij crimen si acriter exprobraret. Quam eius constantiam Dominus in Evangelio commendat, it, cum ad populum dixit: Quid exiitis in desertum videre? Arundinem vento agitatum? Non est (ait Guericus Abbas) Ioannes arundo deserti, sed cedrus paradisi, sed columna cæli, gloria generis humani, miraculum mundi, virtute & merito ultra mensuram hominum, conlatione citra naturam angelorum.

Hoc autem postremo loco vel maxime in Iohanne consideratione dignum est, quod cum diuina bonitas tot tantisque virtutum charismatibus Iohannis animam ornauerit, lógè tamen dissimilem corporis eius curam gesserit. Quæ enim oratio explicare poterit, quibus virtutum ornamentis, quibus celestium donorum opibus animum eius ab ipsis materni vteri præcordijs ad extremum usque vitæ suam Spiritus sanctus excolendâ atque illustrandam curauerit? At corporis vitam quam vili præcio transmissit? Saltauit enim puella, cuius saltationi aut aliquo obsonio satisfieri poterat, attamen humani obsonij loco, sanctissimi viri caput ipsi donatum. Quis non iure miretur tantam rei indignitatem, cum audiat eum, qui vincula peccatorum soluat, vinculis peccatorum alligari, ut vincula venia, locus veniæ non relinquatur. Herodes facit adulterum, & Iohannes in carce em mittitur. Herodes cum sua adultera epulatur, & nefandis peccatorum

torum sordibus se contaminat; Iohannes vero sanctissimum corpus incredibili abstinentia macerat & omni contortione laborat, ut miserum regem ab animæ peste & interitu sempiterno liberet, & tamen saltatrici & adulteræ filia libidini per summum scelus permittitur.

**Prudentia
Iustorum.**

Sed hæc est vera illa iustorum prudentia ad quam Iohannes, teste angelo, incredulos traducturus erat: nimirum ut quid animæ nostræ dignitati, quid corporis vilitati debeamus agnoscere utriusque curam pro dignitate geramus. Quisquis igitur ad Iohannis foelicitatem & gloriam aspirat, is hoc mortalitatis corpore neglecto & in seruitutem spiritus redacto totum studium suum in anima sua cunctis virtutum & gratiarum opibus excolenda ponat.

BREVIS VITA S. SIMPLICII EPISCOPI Augustodunensis ex Gregorio Turonensi Floruit temporibus Constantij Imper. Interfuit, vna cum S. Seruatio Con. illo Agrippinensi celebrato populi consulatam Amantij & Albini anno Domini. 346.

**24. Iunij.
Simplicius
continenter
viuit cum v-
xore virgine**

Decedente Egemone beatus Simplicius nobilissimus nobilibus quam diuitibus ortus natus, nobilissime coniugi sociarus Augustodunensi præponitur Ecclesiæ. Accepto igitur pontificatus ordine, beata soror, quæ non libidine sed castitate viro sanctissimo coniuncta fuerat, primo quidem moleste ferebat, se à thoro pontificis submoueri, existimans virum sanctum alterius alicuius mulierculæ amoribus implicitum propriam despiciere coniugem. Cumque die quodam clanculum explorare vellet quid episcopus in cubiculo ager-

ret, inuenit eum post meridiem dormientem, & agnum immensæ claritatis in pectore eius quiescentem. Quo viso sanè perterrita velociter se à lectulo sancti remouit: nec adiecit vltra querere quid vir Deo plenus ageret in occultis quem diuina cælestiaq; assidua mente agitare cognoscebat.

Sed sæua dæmonis inuidia contra Dei sanctos mox probrosa excitat bella, verbisque subdolis infamare nititur: Quid plura? Die illo, quo Christiani festiuo gaudio Christi pro nobis in terris nati memoriam recolunt, ciues improbi dæmonis instinctu commoti ad beatam virginem rapido cursu contendunt aiuntque fieri non posse, vt vir & mulier eadem in domo vinculo matrimoniali sociati à corporis commixtione ablineant. Salomonis

enim sententiam esse: Neminem in sinu ignem sine combustione gellare posse. Itaque cum importunis clamoribus ciues insisterent eamque miris modis calumniarentur, virgo sanctissima illorum improbitate commota pontificem simili castitate pollentem aggreditur, replicatisque coram omni populo sermonibus quos audierat vocat puellam, (Arculam quæ tunc plenam, vt assolet, pro iniuria hyemis, carbonibus retinebat) expansoque pallio prunas ardentes suscipit, & serè horæ vnius spatio tenens sacerdotem euocat dicens: Accipemitiorem solito ignem, nequaquam tuis velaminibus nociturum, vt ostendant in nobis hæc flammæ extinctas esse flammæ luxuriæ. Suscipiente verò pontifice nihil nocimenti velamini ignis inculit: prorsus, vt tanto miraculo populus incredulus protinus fidei lumine illustraretur & intra septem dies plusquàm mille homines sacro latice tingentur.

Ex hoc potest puliscandalo animaduerti potest, Episcopis non licere uxorem habere.

Nota præclarum miraculum.

Dea Bere-
cynthia a-
nd Gall os.

Ferunt etiam in hac vrbe simulacrum fuisse Berecynthiæ. Hanc cum pro saluatione agrorum ac vinearum suarum misero gentilitatis more desererent adfuit Simplicius antistes haud procul aspiciens cantantes atque psallentes ante simulacrum, gemitumque pro stultitia plebis emittens ait: Illumina quæso Domine oculos huius populi vt cognoscat simulachri huius vanitatem: & facto signo crucis contra Berecynthiam protinus in terram ruit, ac defixa solo animalia, quæ plaustrum, quo vehebatur, trahebant, moueri non poterant. Stupet vulgus & deam læsam omnis caterua conclamat: immolantur victimæ, animalia verberantur, sed moueri non possunt. Tunc quadringenti de stulta illa multitudine aiunt ad inuicem. Si virtus vlla est deitatis, erigatur spontè iubeatque boues qui tellure sunt stabiliti, procedere. Certè si moueri nequit, manifestum est, nihil esse diuinitatis in ea. Tunc accedentes vnum de pecoribus immolant: cumque viderent deam nullatenus moueri posse, relicto gentilitatis errore inquisitoque antistite Christo ex animo nomina dederunt.

BEATI IVANIS PRIMI IN BOHEMIA
Eremita, vita curriculum. Ex annalibus Bohemorum per D. Nicolaum Salium Pragensem.

24. Iunij.
S. Iuan regum profapia ortus.

Ivan Gestimuli Dalmatiæ Regis ex Elizabetha filius Latine Iohannes dictus, salutatis parentibus in eremum Deo se credens profugit: & formidolosis sylvarum flexibus duce Angelo pererratis, in Bohemiam adhuc idolis deuotam, Neclane rerum summam in ea administrante, deuenit: idque circa annum Domini 857. Cumque in specu quadam tribus circiter miliaribus à Praga disiecta mole-

molestissimis dæmonum incurſibus biennio quate-
retur, feſſus tanta infectatione eorum, locum mu-
tans abibat. Ei ſic eanti Beatus Iohannes Baptiſta
obuiam factus percunctari ex eo cœpit, quoniam
ſe, & cuius rei gratia alioſum ferret. Ille quod
res erat, fateri, dæmonum immoderatis ſe &
continuis vexationibus adeò conſurbari, vā nec
conſiliter nec moram ferre queat. Hic Baptiſta
ſanctus, rudem teneramque Tyronis Chriſti mili-
tiam miſeratus, præſidio Crucis donatæ eam fir-
mat. Qua ille fretus, intrepide ad deſerta caſtra
fedire, & contra ouantes hoſtes clamoribuseum
inſeſſantes, quòd ibi ſe balneum habere dicerent,
inſeſto ſigno procedere. Cuius virtutem illi non
ferentes, quaquaueſum dilabuntur: ille victoriam
proſequitur, & vteris ad eos penetrare. Vnus ibi
tererrimus, appreſſo petreæ corpore, proteruius
hærebat dæmon, diriffimis vocibus, & immani
oris rictu, deuoraturō ſimilis frendens. In cuius
ille putentem hiatum crucem conijciens, adeò il-
lum hoc iactu perculit, vt perforata grandi petra fo-
ras erumpere coactus fuerit. Cernitur nunc quoq;
id altè ductum foramen, & profugi hoſtis puden-
dos conatus teſtatur. Sic coercitis dæmonum ef-
feratis auſibus, pacatius deinde 40. & duobus an-
norum circulis eremitam egit Iuan nulli mortali-
um annis 14. viſus lacte interim ceruæ diuina cura
ei tempeſtiuè fœcunda vbera exhibere iuſſæ, pa-
ſſus.

Quo tempore Barinoius Dux feras perſequens
ceruam hanc nutricem Iuanis & ſagittis traiecit &
veſtigij eius herens ad antrum viri Dei ignarus de-
currit, miratus ceruam iacentem tam copioſo lac-
te exuberare. Cum vir procerō corpore, veſte

Cedit dæmo-
num infecta-
tionibus.

Iohannes Bap-
ta ei apparet.

Dat ei cru-
cem.

Iuan 14. annis nulli
mortali-
um viſus in ere-
mo vixit &
ceruæ lacte
nutriuit.

B:rluoius
principum
Bohemoru
primis Chri
stianus.

Illius Lud-
mille passio
infr. in vita
s. venceslai
describitur.

promissa, impexo & intonso crine, supercilijs ocu-
los tegetibus, specu progressus seuerius cum Prin-
cipe exoptulacoe coepit, quod animal suum telis
appetierit. Consternatus Princeps non exspectata
talis viri facie, prodigio samq; belluam existimans,
vna cum comitum manu pedem retrò tultit. De in-
de animosior factus, imperat ei per Christum (quē
primus Bohemorum Principum fide agnouerat)
edicere quid hominis sit. Ille adiuratus nomen,
patriam, genus euentusque suos palam docet: quin
& in petram aulam qua exierat flagitantem hoc
Principem inducit, & Dei circa se administrati-
onem euuogat. Rogatusque enixius vt equo se in vr-
bem Tetinam deferri pateretur (ibi quippe Boriuo
ius vitam priuatam similem cum Ludmilla tenebat)
recusauit, & quod equitandi omnino ignarus esset,
& quod commodius consequenti tempore id se ob-
sequium Principi exhibere posse opinaretur. Mo-
nuit interim vt ceruam quam venator consecerat
egenis disperiretur. Verum Ludmilla videndi
tanti viri auida Boriuonum perurfit, vt mysta suo,
cum sex famulis & asino emissis, eum ad se de-
portarent. Cui aduentanti & illa & ille honoris er-
gò longe progressi aue detulerunt, & susceptum in-
tra limina dignis eorum nomine epulis honora-
runt. Sed ille perpetua ieiunij lege appetitum gu-
statumque suum definiens nihil ex eis libare, sed
dum comedere elegit: sed ad suam speciem anhe-
lans, finito cū ijs de rebus diuinis colloquio, quam-
primùm reuerti contendit. Reuersusque est Sacer-
dote Paulo & sex comitibus stipatus, omnib. regijs
aulis excessi sui antri praeferens horrorem. Ad eum
tridua post Paulus Mysta profectus lapsibus vitæ
veteris auditis, eum & expiauit, & re diuina ad ad-
spectum

spectu
Quo
lumpe
Iohann
num in
exspe
tantom
Quo in
D. Ioh
uentib
ram pro
mam D.

VITA
Episc
toniur
vita
xiffe y
mms t
forem
qui sub
pentor
buius ce

BEAT
ctia
bus
illud aut
in patria f
enim assid
tor quoda
vbi Christ
rende om

specum eius facta, sacro Christi corpore refecit. *Sacramentis*
 Quo ille summa animi & corporis demissione *Ecclesie s. I-*
 sumpto, traditaque presbytero cruce parua, quam D. *ua ante mot*
 Iohannis Baptista gratia, ad retundendos daemo- *te munitur.*
 num impetus, acceperat, tertia die post Synaxim,
 ex spelunca tenebricola caeli regiam adijt, corpore
 tantum ibi (nam ita fieri poposceat) deposito.
 Quo in loco Boriuoius monasterium sub nomine
 D. Iohannis Baptistae a se edificatum amplis pro-
 uentibus dotauit, duobusque sacerdotibus eius cu-
 ram pro tempore tradidit. Eo postea viri ad nor-
 mam D. Benedicti viuentes traducti sunt.

VITA S. PROSPERI AQUITANICI

Episcopi Regiensis, ex ea, que est per Iohannem An-
tonium Flammium Imolensem. Migravit ex hac
vita Anno Domini 466. Aduertat autem lector vi-
xisse iisdem temporibus in Gallijs alium eiusdem no-
minis Prosperum Episcopum Aurelianensem succes-
sorem S. Aniani, quem illum esse opinatur Baronius
qui subscriptus habetur Concilio Vasensi atque Car-
pentoracensi, cuius acta quidam per errorem cum
huius confundunt.

Beatus Prosper vir multiplicitate doctrina & san- 25. Iunij.
 ctitate insignis, ex qua vrbe quibusue parenti- *Prosper A-*
 bus ortus fuerit non satis compertum habetur. *quitandus.*
 Illud autem satis constat Aquitanum eum fuisse mira-
 que in patria futurae sanctitatis iecisse fundamenta. Cum
 enim assiduus ac diligens sacrae scripturae esset le-
 ctor quodam die ex illo loco diuinitus ei oblato,
 ubi Christus ait: Si vis perfectus esse, vade,
 vende omnia quae habes & da pauperibus & veni
 sequere.

Matth. 9.
Res suas pau-
peribus lat-
gatur.

sequere me permotus fuit, ut continuo rebus omni-
bus diuenditis & in pauperes distributis seruis e-
iam & ancillis libertate donatis, Romam se cont-
lerit; quò rerum terrenarum sarcina leuatus sibi
Christo vacare posset. Romanam sedem eo tempo-
re Leo primus vir egregia eruditione ac sanctitate
conspicuis administrabat, qui tantam ex vini san-
cti conspectu lætitiā hauit, quantam Petrus ex
Pauli aduentu hauisse legimus. Videbat enim inter
cetera, quæ lætitiā eius vehementer cumulabant,
magnum sibi tempore maxime opportuno adiuto-
rem à Deo missum, qui inualescentem quotidie ma-
gis magisque Nestorianam & Eutychanam here-
sim euertēret. Neq; enim summa de viro sancto con-
cepta fiducia sefellit.

S. Prosser
scribit con-
tra Pelagia-
nos.

Nam aduersus hæresis Pelagianæ reliquias ele-
gantissimus Catholicæ fidei defensor acerrime de-
certauit, & scriptor beati Augustini, quæ plerique
Pelagianæ hæresis fautores in vrbe Massiliensi ve-
lut maiorum sententijs aduersa calumniabantur,
egregia concertatione defendit. Exstat eius ad bea-
tum Augustinum iam senem epistola, qua breuiter
hæreticorum quærelas complectitur, atq; eiusdem
D. Augustini contra eoldem implorat auxilium:
quo tempore Hilarius Arelatensis eiusdem argu-
menti ad eundem Augustinum scripsit epistolam:
quibus responsurus Augustinus duos insigni eru-
ditione, quorum primum de Prædestinatione san-
ctorum, alterum de bono perseverantiæ conscripsit
libros. Sed & cum defuncto Augustino quidam
presbyteri non cessarent (conuenientib. nonnullis
Galliæ Episcopis) damnatis Pelagij sensibus inhæ-
rere, & apud imperios Diuum Augustinum simu-
lare quod in duobus prædictis libris multa cunctis
Christi

Christi fidelibus merito detestanda afferuisset; hi duo zelo fidei accensi Cælestinum Romanum tunc Pontificem adierunt, & querela apud eum deposita epistolam ab eo eruditissimam obtinuerunt, qua non tantum fides Catholica ex prædecessorū ipsius Cælestini Romanorum Pontificum decretis contra Pelagianos grauissimè defenditur, verum etiā ad eum prædicatur Augustinus, vt vel huic non immeritò hæc tunc præcipuus Ecclesiæ Doctõr habitus sit.

Cum autem beatus Prosper & Leonis Pontificis precibus & cælesti victus imperio Regiensis ecclesiæ cathedram ascendere debuit, ita se ad omnem virtutis perfectionem composuit, vt etiam ex ipso vultu admirabilis quidam pietatis splendor eluce- ret, qui populum in tantum eius amorem accende- bat, vt mœrorem omnem quem ex defuncti anti- stitis sui morte conceperat, protinus deponeret: ac miro cum desiderio eum exciperet, multisque no- tis egregiè cuiusdam volūtatis insitam in eum cha- ritatem demonstraret. Ipse verò summa vigilantia eorum saluti inuigilabat, ac crebris declamationi- bus, quibus nihil facundiùs aut efficacius dici pote- rat, illos ad rectam viuendi normam incitabat: quæ tamen si gratia & lepore admirabili obignatam illi facundiam condiebantur, & sanctæ scripturæ testi- monijs refertæ magnum apud populum pòdus hæ- bebant: maiorem tamen vim & auctoritatem pro- batissimi eius mores & vitæ sanctitas illis adfere- bat. Nihil enim dicebat, quod ipse viuus virtutum exemplis in se priùs non exprimeret. Erat illius pe- ctus flamma charitatis ardens, erat præsentia mitis, omnibus affabilis: seueritas verò in delinquentes ad eum temperata vt magis illos corripiens chari- tas quàm verborum asperitas moueret.

Fit Regiensis
Episcopus.

Docet ope-
re & sermone.

LII s

Quid

Cura viduarum & pupillorum.

Quid referam quanta pietate & cura pupillos & viduas prosequeretur. Non sexus, non ordo, non ætas erat in ciuitate quæ eius patrocinio non foueretur. Cumq; omnibus esset benignus, omnibus affabilis, omnibus viscera misericordiæ aperiret, suâ ipse carnem vigilijs, ieiunijs, oratione ac multiplici maceratione domabat. Magno etiam charitatis impulsu finitimarum urbium antistites crebro per epistolas horrabatur, ne dignitatis suæ, ne impositi sibi oneris obliuiscerentur. Quæ quidē omnia tanta faciebat modestia, tanta dexteritate, vt magnam sibi apud omnes non modò suos, sed etiam alienos gratiam & amorem conciliaret, vt non aliter ac omnium parentem illum diligerent ac venerarētur. Et quidem cū talis ac tātus præsul duos & viginti annos Sedem illam Regiensem administrasset, multisq; virtutibus adornasset, corporis viribus destitutus cū admirandâ in sicæ pietatis significatione ad celos migravit. Quantum verò sui desiderium reliquerit totius ciuitatis moeror ac luctus testatus est. Vbique suspiria, vbique gemitus audiebantur, nec vllus erat lachrymis modus. Ductæ sunt deinde solēni apparatu, ac totius populi omnium ætatum ac ordinum concursu, exequiæ: sepulcrusq; est extra urbem in templo, quod in honorem beati Apollinaris ipse consecrauerat.

Quam verò gratus Deo extiterit, & quem locū in angelicis choris adeptus sit, mira ad illius sepulcrum prodigia continuo subsecuta declarauerunt: ad quod nullus, quacūque detineretur ægritudine, frustra confugit. Claudi gressum impetrarūt, cœci visum: paralyticis cōfirmata sunt membra; ab obsessis corporibus dæmones fugati. Nemo verbis satis dignè cōsequi posset, quanto splendore diuinum

Miracula ad sepulcrum eius.

Ponti-

Pontificem suū Deus populis omnibus, ac in Ecclesia sua veluti cæleste quoddā iubar fulgere voluerit: vt se tanto foelicem Præsule a patrono Regiensis ciuitas merito dicere possit. Neque tantus ad illius sepulcrum honor ac veneratio temporis longinquitate consenuit, sed ad hoc vsque tempus perdurat ac viget, nec vllius ad id piè accedentis diuina gratia fidem ac spem irritam esse finit.

Verū quia extra vrbs muros erat sepultus & sentientibus Barbarorum bellis, quibus vexata diu fuerat Italia, frequentari ex more sepulcrum non poterat: Thomas vir vitæ ac morum sanctitate venerabilis, qui sancto Christi Antistiti in ea dignitate successerat, ne tanti Præsulis veneratio paulatim obsolesceret, simulque secundum quietem admonitus sacram ædem extruxit amplissimam: in quam sacræ transferrentur reliquiæ. Conuocatis igitur religiosorum omnium Collegijs & populo, qui frequens cōfluxit, sepulcrum vetus, in quo vsq; ad Luitprandi Longobardorū regis Christianissimi tempora quieuerat, apertum est: de quo tanta diuini odoris fragrantia effusa est, vt nulla ei aromata vel opobalsami riuuli, si per ædem fluere, comparari possent. Ita eductæ sacræ reliquiæ cum ingenti omnium plausu atque lætitia nouo sepulcro magno cum honore illatæ sunt. Vbi mira quæ plurima antedictis non dissimilia, meritis sancti Cōfessoris Deus cum omniū stupore operatus est.

Odor suauissimus è sepulcro S. Prosperi.

VITA S. ADELBERTI CONFESSORIS
& Lemite, discipuli S. Villibrordi Episcopi. ex ea
que est per Cænobitas Medelocenses.

Beatus Egbertus cælesti afflat^o desiderio, patria Iuniij 24.
& parentibus ac cognatis relictis, studio peregrina-

S. Egbertus
multos Chri-
sto lucratur

Adelbertus
Regis Dei-
zorū filius.

Villibrordus
presby-
ter.

Summe co-
lle humili-
tatem.

grinationis in Hyberniam secesserat: ubi cum pre-
claro virtutum profectu & haud obscura vitæ san-
ctimonia in multorum admirationem venisset, Deo
id agente, multos sui sectatores effecit. Inter eos au-
tem qui certatim ad eum consuebat, seque in eius
disciplinam tradebat, Adelbertus Regis Deirorum
filius arctioris vitæ instituta non segniter est com-
plexus. Porro vir Dñi Egbertus quotidiana sancti-
tatis capiens incrementa, cum pro paruo duceret
sue vnius saluti consulere, summopere plurimis
prodesse appetebat: atque in primis homines eth-
nicissimi erroribus implicatos ad Christianæ religi-
onis amplexum sanctæ prædicationis studio addu-
cere cupiebat. Audiens igitur Germaniæ populos
infidelitatis nexibus præ cæteris tenaciùs irrecitos
planè instituit ad eos commigrare; sed cum in hanc
cogitationem & curam totus incumberet, diuino
oraculo, ne eam ad effectum perduceret, retarda-
tus est. Itaque vir sanctus cum neque posset, neque
vellet diuinæ ordinationi reluctari, alios viros du-
odecim & meritis sanctitatis, & eruditionis effica-
cia tantæ rei idoneos, instar duodecim Apostolorum
delegit, quos ad Christi fidem Barbaris Frisonibus
prædicandam destinavit. Et quidem his omnibus
Villibrordus Apostolicæ gratiæ presbyter præfe-
ctus, inter alios hunc Adelbertum Leuitam discipu-
lum habebat: in quo tanta fuit morum comitas, ut
mirabili vitæ suauitate omnes ad sui imitationem
alliceret. Quicquid sermone faciendum ostendebat,
prius ipse factis declarabat: maximo se affectum
detrimento existimans, si non verba & institutiones
suas re ipsa & exemplis optimis confirmaret. In pri-
mis autem verè humilitatis studiosus fuit, asserens
eius industria & cautione cætera omnia cõseruari.

Quanta

Quanta autem in Deum & homines charitate flagrauerit hoc vnū magno satis argumento est: quòd libenter propter eos regale patrimonium dimiserit, & suauissima patriæ, parètur, ac cognatorum consuetudine relicta alacriter ad feras ac Barbaras nationes commigrauerit: vt eiusdem beatitudinis eas secum participes faceret.

Eiusmodi ergò eximius heros munitus & instructus apparatu, quoquoersum proficiscens lucrandis animabus operam dabat. Vt plurimùm tamen eo in loco hærebat, quem Egmundam vocat, ad cuius recessus ab importuna hominum frequentia veluti receptum quendam habere visus est: xbi inter complures, quos fama virtutis eius inuitarat, Eggo quidã ad eum venit, & breui tempore in eius se familiaritatem insinuans, accuratè illi adhæsit, adeò vt vir Dei non rarò eius hospitio vteretur, foelicitis compensatione eius meteret carnalia, cui spiritalia seminabat: vtque inter ipsos conflata charitas & benevolentia esset confirmatior, eius filium è sacro fonte suscepit, & vt par erat, etiam pleraque secreta sua cum illo vel maximè communicauit. Itaque die quodam inter cœnadum cum se mutuis ex more colloquijs oblectarent, vir sanctus amico suo aperuit, velle se patriam parentesque reuifere, vt posset etiã illis aliquid gratiæ spiritualis impartiri. At Eggo nimis molestè tanti viri absentiam ferens, cum lachrymis ex eo sciscitabatur ad quod tempus rediturus esset. Tum vir Deo plenus, eius piæ sollicitudinis misertus, fragmentum pomi, quod fortè manu tenebat in igne proijciens: Cum mihi, inquit, pomi grana in virgulta excreuerint, me, Deo benè propitio, tibi restitutū videbis. Deinde susceptam profectionem prosequens, emento mari,

Discurrens
in opere Eu
angelij re
cessum suū
in Egmunda
capit.

Prædicta
mixam.

mari, in patriam venit: vbi aliquamdiu moratus
 verbis & exemplis non paucos ad sui imitationem
 illexit. Interea ergo sponſionis viri Dei æſtimator
 auidiſſimus, eius reditum mirè ſtiebat; cùm ecce
 hoſpitiolo illo quodam tempore voracibus flâmis
 in fauillas redacto, vbi opportunum aduentauit
 tempus, ex eodem loco prodijt germen odoris Do-
 mini, & grana in ignem iacta rediuiuos protulere
 flores: nec tamen fructus afferendo tantam ſui ad-
 mirationem excitârunt, quantum attuli gaudij re-
 ditus optatus beatiffimi Patris Adelberti: qui, vt
 promiferat, in Friſiam reuerſus, tâto maiori omni-
 um ſtudio & benevolentia accipitur, quanto eius
 ſanctitas euidentiori miraculorũ atteſtatione quo-
 quouerſum ſeſe celebriùs diffudit.

Inſigne mi-
 raculum.

Vitæ rehidia-
 conus Trai-
 ectenſis.

Moritur.

Postremò vir beatus omni virtutũ exercitatione
 inſtructus ad eccleſiæ Traiectenſis Archidiaconatũ
 euectus eſt, quod mœnus cùm præclare aliquamdiu
 adminiſtraſſet tâdem poſt multorum Paganorum
 cõuerſionem multis miraculis clarus Chriſto ſan-
 ctiſſimã animam ſuã reddidit 7 Kal. Iulij, ſepultus
 Egmũdę in Kenemaria. Vbi ſub Theodorico primo
 Hollandiæ Comite corpus eius de tumulo lena:um
 eſt: cui Theodoricus Iunior paternæ deuotionis
 ſeruētiffimus emulatoꝝ conſtruxit monaſteriu Ord-
 inis S. Benedicti, cui Egmõd nomẽ indiſcit totius
 Hollandię in diœceſi Harlemẽſi facilè celeberrimũ.

MARTYRIVM SS. IOHANNIS ET PAULI.
 Item Gallicani viri clariffimi ex eo quod eſt à Te-
 rentiano conſcriptum. Quod & Ado Episcopus eo-
 dem ordme & modo in ſuo Martyrologio deſcriptũ
 habet. Quam hiftoriam etiam Baronius tanquam
 ſynceram approbat Tom. 3. Annalium.

Cum

Iunij 16.

Cum Gallicanus Romani exercitus dux Persarum gētem, quæ Syriam inuaserat, insigni victoria profligasset, eaq; de causa triumphalibus infulis sublimatus Augusto Constantino valde acceptus esset, Constantiam virginem sacratissimam filiam eius poposcit uxorem: idque eo tempore, quo Scythica gens quæ Thraciam occupauerat, infestis sanè armis imminebat. Et quia auctoritate ac potentia valebat plurimum Comites & Praefecti cum vniuerso populo Romano, ut honestissimo eius postulato fieret satis magna vi precum instabant. Constantinus verò Augustus, cum sciret filiam suam, ne morte quidem proposita, à virginitatis amore auellēdam, maximo animi dolore cruciabatur: incertus quo nam modo ab ijs se difficultatibus extricaret. At filia eius cælesti lumine mirabiliter iam ante illustrata, cum patris sollicitudinem studio sanctitatis conaretur excludere, dixit ad eum: Cum certa sim, mi pater, Deum cui nocte dieque deseruio, virginitatis meæ curam habiturum, quæso te ut hanc animi sollicitudinem, quæ te exeruciat, missam facias: teque me illi coniugem daturum promittas, ea conditione, ut si Scytharum gentem foelici Marte prostrauerit, me victor simul & Consul accipiat: porro huius sponsonis gratia duas filias virgines, quas ex amissa coniuge suscepit vsque ad nuptiarum diem apud me esse sinat: atque ipse Iohannem Praepositum & Paulum Primicerium meum apud se committer habeat, ut & ipse me per familiares meos penitus cognoscat, & ego vicissim per eius filias clarissimam morum illius vitæque instituti cognitionem accipiam. Placuit Gallicano virginis prudentissimæ oblata conditio: & protinus Gallicanus

Gallicanus
filiam Constantij uxorem poscit.Constantia
virgo sanctissima.Constantia
virgo sanctissima.

ni filie Constatiæ tradite & eunuchi similiter summa cum humanitate accepti sunt. Porro duæ illæ sorores, quarum altera ex ijs Attrica, altera Arthemina dicebatur, cum essent liberalibus studijs apprime eruditæ, facili negotio ad Christi cognitionem ac fidem ab Augusta adductæ sunt.

Gallicani de scythis victoria.

Interea Gallicanus Scythis bello feliciter profigatis, glorioso triumpho elatus domum reuertitur, & ante quam urbem Romam ingreditur, recta ad sacra Petri Apostoli limina pergit. Qua re Constantinus Imperator, totaque nobilium aula, quæ ad excipiendum eum debito cum honore parata stabat, vehementer admirari sunt: ipseque Constantinus Gallicanum toto mentis & corporis habitu supplicationi intentum accedens ait: Gallicane quidnam hoc rei nouæ est, quam ego in te conspicio: quod ad bellum pergens Capitolium & templa ingressus dæmonibus immolasti, & iam victor è bello rediens Christum adoras & Apostolorum limina supplex veneraris? Cui Gallicanus: Desine, inquit, admirari, ô Imperator: Nam Christum verum cæli terræque Dominum ex summa eius potentia cognoui. Cum enim cum Scythica gente conflicturus extremas essem in angustias redactus, ac pœnæ mole belli obrutus, & sacrificijs interim insistens frustra à Deo Marte opem implorare: profusus ut iam omnem in fuga salutem posuissem, Paulus & Iohannes Constantinæ filia vestra Augustæ famuli, verbis me horrati sunt, ut Deo cæli votum nuncuparem: me Christianum fore, si perditis in rebus victoriam ex hostibus reportarem. Fateor, simulatque votum hoc ore prolatum est, apparuit mihi iuuenis statura excelsa glorioso Crucis trophæo præcedens: qui me stricto gladio suis insistere

Gallicanus vover se Christianum fore & vincis Scythas.

vesti
euag
peru
inem
Ego p
ci: ar
omni
tribut
tum, h
in libe
vnicâ
leo, vt
deince
Imp
ens in a
uitq; qu
stium ad
ste intr
ter ea d
August
sirus qu
eolde
mibus d
in, paup
se adiu
accom
grinor
gnitatis
bat egre
tis studi
satis amic
tulis dec
potum qu
tem, lang
vesti

914 MART. SS. IOHANNIS ET PAULI, &c.
sanctæ seruitutis officia mira alacritate ac gaudio
exhibentem.

Potens in
miraculis.

His alijsque ceteris pietatis operibus clarus primus in Oltionensi vrbe ecclesiam extruxit, S. Laurentij monitis excitatus: qui clara luce apparens eum hortabatur vt ad multorum salutem ritè constituendam ecclesiam fabricaret: quæ vsque hodiè Laurentia nuncupatur. Interea ipse Gallicanus Christi gratia adedò multiplici illustratus est, vt etiam dæmones eius nomen perhorrescerent, eiusque conspectu ex obsessis corporibus continuo migrarent.

Gallicanus
abit in exi-
lium.

Gladio per-
cutitur.

Cùm autem decedenti Constantio Iulianus successisset vt sacrilegæ suæ cupiditati satisfaceret, lege cauit, ne quid in hoc mundo Christiani possiderent. Porrò Gallicanus in pago Oltionensi villas quatuor, non tam sibi quam pauperibus possidebat: quas mirabili Dei protectione contra impias Iuliani fraudes egregiè tutabatur: adedò vt ministri, quoties in eas impetum facere conabantur à maligno dæmone arrepti miserè torquerentur; atque quoddam grauius est lepræ etiam morbo subito deformati alijs timorem incuterent, ne simili ausu virum sanctum lacefferent. Iulianus verò ea Gallicani virtute impiè prouocatus, iussit eum aut idolis sacrificare, aut patriam cum exilio permutare. Nec recusauit vir sanctus graues exilij miseras tantæ impietati proponere, sed relictis omnibus Alexandriam petijt, ibidemque anno integro apud Christi Confessores magna cum sanctitatis opinione transacto, tandem in eremum secessit: vbi à Rauciano Comite templorum, ob fidei constantiam gladio percussus gloriosam martyrij palmam adeptus est. Cui statim basilicam construxerunt, quæ

quæ eius miraculis ac virtutibus clara, gratissimū omnibus calamitosis præbet accessum.

Hilarinus autem qui quōdam Gallicanum in vrbe Olliensi susceperat, cum frustra à fidei Christianæ persecutoribus sacrificare cogeretur, fustibus cæsus martyr effectus est: cuius corpus eadem in vrbe Christiani honorificè tumulârunt.

Hilarini martyriū.

Porrò Iulianus sacrilega cupiditate acriter inflammatus, vt avaritiæ suæ sitim expleret, omnibus Christianis per fas perque nefas facultates omnes & patrimonia auferabat: idque (prò scelus) magno pietatis prætextu: dicens Christi Euangelium illi suæ legi inprimis patrocinari: quò docet neminem posse Christi esse discipulum, qui nō prius omnibus, quas possidet, rebus ex animo renunciet.

Iuliani impietas.

Hac lege impiè stabilita, Paulum & Iohannē comprehendendi iussit, quòd indies ingentem pauperum numerum, collatis sibi ab Augusta diuitijs recreant, spretoque Regiæ ministerio contra nobilium morem vilissimis se officijs manciparent. Eos igitur seuerè monuit vt protinùs in aulam concederent, & solitum obsequium præstarent, ni facerent

Paulus & Iohannes comprehenduntur à Iuliano.

vt mala eos coacturum minatus est. At Christi martyres præcisè constanterque responderunt, se nunquam pedem in regiâ illaturos, sed omnem vitam in Christi obsequio & pauperum cura expensuram. Iulianus hoc responsum in maximum sui contemptum cedere existimans minacibus verbis inquit: Ecce decē dierum induciæ vobis conceduntur, quibus elapsis, nisi ad saniorem mentem redieritis, vobis nostris thura obtuleritis, tãquam hostes publicos poenis & supplicijs subiacebitis. Cui Sacti: nihil opus est eo tēporis spatio, ò Imperator, quin tuus iâ statim animi tui furorē in nos exprime,

M m m 2° quos

quos neque tempora neque supplicia à Christi amore ac perpetuo eius cultu auellere potuerunt.

Iohannis & Pauli egregia pietas.

Post hæc Juliano magna cum indignatione surge[n]te Iohannes & Paulus ad consueta pietatis opera magno studio se contulerunt. Conuocatis igitur vndique ad se Christianis assidua pietatis documenta dedere, & verbis diuino amore vehementer incensus cunctos obtestari sunt, ne se scelerati Imperatoris fraudibus in sempiternam animæ pestem impelli sinerent: deindè totis illis decem diebus diu noctuque elemosynis insistentes ingentes ihe- sauros ab Augusta sibi relictos expenderunt, modisq[ue] omnibus quàm accuratissimè ad certamen pro fidei constantia subeundum se compararunt. Undecimo verò Terentianus Campiductor ab impio apostata cum aurea Iouis statua ad eos missus est: qui fortiter tam immanem impietatem execrantes & Iouis statuam repellentes vinculis constrinxit: & clam sine omni strepitu (hoc namque à Juliano in mandatis acceperat) capite cesos tumulauit. Inde constanti rumore per Imperium divulgari iussit Iulianus sanctissimos Christi martyres in exilium relegatos miriùs, quàm pro meritis ab Imperatore habitos esse.

Terentianus martyres occidit clam.

Sed quanquam nullum cædis eorum extaret vestigium, eorumque certamen obliuione sempiterna sepultum videretur, Deus tamen, qui suorum gloriam obscuritati inuolui non paritur, non diu post eorum certamen atq[ue] virtutem præclaris miraculis illustrauit. Nam Juliano in bello aduersus Perlas interfecto cum Iouinianus successor operatissimam Ecclesijs pacem restituisset, extinclamque apud multos religionem egregia pietate excelsisset, dæmones ex obsessis corporibus sanctorum

martyr
ampre
dibus e
care; ac
eorum
eident
ret. Inte
suis ipse
domum
rabili va
tolerabi
clamaba
fractus, v
supplicib
ni venia
nis desti
scientiæ p
no in per
proximu
rite deli
ibus & I
corporis &
ITA. S.
scopi T
Habetu
Vigil
par
lite
eruditio
uit, ve ar
po, ad c
fflor ordi
de & con
marty

martyrum gloriam in lucem proferre, constantiam predicare, gloriosum mortis genus multis laudibus extollere, certaminis locum omnibus indicare; adeo ut plebs commota certatim in domum eorum conflueret, visisque miraculis, Christo cum euidenti viræ ac morum mutatione, nomina daret. Inter alios vero vnicus Terentiani filius, qui suis ipse manibus sanctis necem intulerat, cum in domum illam veniret a dæmone correptus miserabili valdè eiulatu crimen suum fatebatur, & intolerabili cruciату sanctorum virtute se exagitari clamabat. Terentianus tanta filij sui calamitate fractus, vix mentis compos, humi se prostrabat, & supplicibus verbis à Christi martyribus sceleris sui veniam postulabat: nec prius à luctu ac lachrymis destitit quàm diuina benignitate à graui contentia pondere se subleuatum sentiret. Tum vero in precepta Christi misericordia exultans ad proximum Paschæ diem lustralibus aquis à veteris vite delictis expiatus est, simulq; misero filio precibus & lachrymis apud Sanctorum tumulum & corporis & mentis sanitatem impetrauit.

Preclara miracula ad tumulum SS. martyrum.

Terentianus credit & baptizatur.

VITA S. VIGILII MARTIRIS ET EPI-
scopi Tridentini, qui passus est anno Domini 506.
Habetur in fronte operum ipsius.

Vigilius patria Romanus, illustribus ortus Iunij 26. parentibus, Athenis liberales artes & sacras literas didicit, breuique tantum sibi pietatis eruditionis thesaurum per Dei gratiam comparuit, vt annos natus viginti, ab Aquilegensi Episcopo, ad quem diuina delatus fuit prouidentia, pastor ordinaretur Tridentinorum, quibus miræ & constantia Euangelium Iesu Christi prædicauit.

Patria & parentes eius

Fuit Episcopus Tridentinus.

M m m 3 cavit,

cavit, & potentiam beneficentiamque eius, miraculis in Christi nomine designatis, commendavit. Cæcis enim visum & surdis auditum reddidit, mutorum linguas soluit, & dæmoniacos & varijs morbis vexatos sanavit. Præterea stylum in hæreses strinxit & hæreticos, ut sinceritatem doctrinæ Apostolicæ plenè assereret & purgatam Ecclesiæ Christi contraderet. Extant hodie quinque eius libri eolitra Euythen: non extant ea, quorum in quinto libro meminit. Ait enim se libros aliquot cõposuisse de Conciliorum decretis & religiosa nominum novitate contra Sabellium, Fotinum & Arrium.

Porro cum diuinæ bonitati iam visum esset, si delem seruum suum in gaudium Domini si introducere, placuit ipsum prius martyrij quoque corona decorare. Quemadmodum itaque hæreses constanter impugnarat, ita idololatriam nefariam funditus extirpatam cupiebat. Prostabat autem in valle illa quæ flumen Sarcham fundit, Saturni æreum simulacrum, quod incolæ homines feri & agrestes magna religione venerabantur. In hanc itaque ferendi Evangelici seminis gratia profectus Vigilius Randenam, fratribus germanis, Claudio & Maiorano, Iuliano item presbytero comitibus peruenit, ac protinus in ipsum idolum incidit. Zelo itaque Dei exæstuans, spiritu lætus ac alacer, Saturnum aggreditur ac spurcū idolum deiecit, frangit, & in præterfluentem coniecit, ut turpissimam vel memoria apud posteros interiret: solius autem Domini nomen sanctificaretur & regnaret. Multo vero in basin seu fulcrum deiecti idoli residens, Dei, verbum Domini illis qui illius facinoris spectatores fuerant prædicare cœpit, testificans vitam veram non aliunde vel sperandam vel petendam

Confringit
Saturni
simulacrum.

dam esse quàm à Iesu Christo Dei & hominis filio. Ceterùm Barbari & impij idololatrà deum & religionem suam contumelia affectam putâtes concurrunt, & seruu Christi animam suam Patri commendantem lapidibus sternunt, obtegunt atq; collidunt anno ætatis eius quadragesimo, Episcopatus verò vigesimo. Floruisse videtur sub Imperatore Anastasio: quo tempore Gelasius Antistes Romanus & Fulgentius Apher florûere circiter annum Domini 500.

Lapidibus
obruitur.

VITA S. RVDOLPHI EPISCOPI EV-
gubini & Confessoris. partim ex Epistola B. Petri
Damiani ad Alexandrum Papam, partim ex pra-
claro MS. Codice.

Rudolphus claris admodum & diuitiarũ gloria præstâtibus ortus natalibus, magnum rebus à se insigni cum pietate gestis splendore attulit maioribus. Is enim cum insita naturæ quadam bonitate magno impetu in studiũ pietatis duceretur, labentibus huius mundi rebus maximè animo despectis, assidua voluebat mète qua via modoque ad propositam sibi metam pertingere posset. Tandem post multa consilia cum animo suo prudenter agitata, spretis opibus, contemptis honoribus, voluptatibus aspernatis, matris lachrymis animo planè virili despectis, & castro quodam suo inexpugnabili munitione vallato, cum omnibus quæ sui iuris erant prædijs, Petro Damiano traditis in eremum, quasi in tranquillum vitæ portum ab aduersa vitiorum tempestate confugit. Porrò Damianus in eius possessione egregium pietatis domicilium cõstruxit, vbi Rodolphus tam excellenti vitæ integritate, tanta bonorum spiri-

Iñij 26.

Parêtes eius
elari admo-
dam.

Rudolphus
egregia pi-
etas.

Secedit in
eremum.

M m n? + rita-

Mater & fra-
ter eius Pe-
trus eum se-
quuntur.

ritialium affluentia, tanto denique tamque eximie
virtutum splendore Christo seruirebat, vt genitris
& frater eius Petrus primogenitus, studio tam ac-
mirabilis virtutis quam oculis intuebatur inceni,
pari alacritate mundum desererent, & in eandem
vitæ societatem commigrarent. Ibi verò quotidia-
nis Rudolphi Exercitijs prouocati non modò con-
stanter omnes huius vitæ blandicias contemplere,
sed etiam duras eremiticæ vitæ disciplinas tam di-
strictè secuti sunt, vt magnam cunctis admiratio-
nem commouerent: & alios item ad eandem pie-
tatis æmulationem vehementer accenderent.

Petri egre-
gia sancti-
tas.

Et sane quo rariùs eo pulchriùs admirabiliùs-
que tantæ fuit virtutis exemplum, cum cernere li-
ceret fratres duos nobiles adolescentes in magnis
opibus educatos, & in summa spe dignitatis &
honoris educatos, strenua virtutum ac pietatis æ-
mulatione inter se contendere, ne alter ab altero a-
liquando vinceretur. Profectò ipse Petrus fratris
sui Rudolphi virtutibus prouocatus, ad eò men-
tem à corporis consuetudine penitus abduxerat, vt
nihil cum terrena concretione commercij habere
videretur: adeoq; seuerè minutissima in se delicta
plangebat, & puniebatque ac si grauissimorum crimi-
num reus fuisset. Cum die quodam in familiari
fratru colloquio de monastica vitæ disciplinis di-
sputatio instituta esset, & ipse in spiritali militia
adhuc tyro, ex seculari cõsuetudine verbulum à se-
niore disciplina non nihil alienum protulisset, post
longiora correptionum flagella, iussus est quadra-
ginta diebus cõtinuis ab omni planè vini vñ absti-
nere, eaque pœnitentia delictum expiare. Ea ve-
rò tam rigida pœnitentia eo solùm spectabat vt a-
nimi eius constantiam ac patientiam probarent,
quam

quam ille non modo libenter sed tanta etiam cum
alacritate, cunctis ad tantam viri sancti patientiam
supentibus, peregit, vt interim dicitur etiam di-
sciplinis clanculum se affligeret carnisq; incredi-
bili abstinentia maceraret.

Porrò Rudolphus quanquam ætate iunior tan-
tam tamen tamq; excellentem fratris pietatem ce-
lestis disciplina studio superabat. Ardebat enim a-
nimo & interdum à corpore abstractus in cœlum
vehebatur: adeoq; non propria tantum sed omni-
um salutis desyderio tenebatur, vt nullo modo per-
terentur tantà in eremo virtutem diucius latitare,
sed vel inuitum ad sacerdotalis officij iura promo-
tu in Eugubina Ecclesia præfecerunt. Ipse verò ia-
cta iam ante in eremo senioris disciplina instituta
non modo non deseruit, sed indies magis magisque
potius adauxit. Terebat delicata corporis membra
cilicijis sanè asperis, & cibo interim potuq; tenuis-
simo fractam longo ieiunio carnem sustentabat.
Cunctis verò officiose demerendis atq; omni ratio-
ne sibi conciliandis insistebat: adeoq; omnium sa-
luti intentus erat, vt corporis necessitatis pœnitus
oblitus, officio, suauitate, clementia alijsque arti-
bus, quas spiritus cœlestis ei suggererat, auræ cerui-
cis populum emollire conaretur. Neque tamen ad-
duci poterat, quâquam in alios clemens admodum
existeret, vt quicquam carni aut sanguini daret, sed
mox à pastoralis officij cura ad eremum commea-
bat, ibidemque intermissa cœlestis philosophiæ stu-
dia magno animi ardore repetebat. Dicitu profectò
mirum quanta seueritate vir sanctus in tenerû cor-
pusculum sauerit. Stabat frequenter in cellula,
vtraque manu scopis armata disciplinis se confi-
ciens donec totum ex ordine psalterium intenta

Item Rudol-
phi.

Fit Episco-
pus Eugubis
nus.

Admiranda
vita eius au-
steritas.

M m 5 Deo

Deo supplicatione persolueret.

*Excessus mentis eius.**Benignitas in pauperes.**Floritur aetate sua 30.**Abgesienb...*

Cum vero in aliqua esset expeditione constitutus, quantalibet intempesta noctis profunditate consurgens nudis cruribus pedibusque in precibus ac lachrymis auroram praestolabatur. Porro ex tanta vitae austeritate hunc fructum consequabatur, ut totus divini amoris facibus incensus in divinae benignitatis consideratione gaudio incredibili exultaret, & non raro oppressis corporis sensibus pura mente caelestia atque divina contempleretur. Inter haec vero pietatis studia, praecipua quadam pauperum cura tenebatur: prorsus ut quicquid expensis proprijs surripere valeret id totum in egenos benigne distribueret. His igitur & huiusmodi virtutum floribus adornatus cum tanta assiduitate vigiliisque in omnium salute procuranda, omniumque necessitatibus subleuandis versaretur, praesui corporis negligentia in gravem & periculosum morbum incidit, qui eum ita confecit ut vix 30. plus minus aetatis suae anno e corporis ergastulo migrare cogeretur. Itaque rebus omnibus, quae ad animam superato expiationem necessariae videbantur rite procuratis, cum insitae pietatis & sanctitatis egregia documenta dedisset e corporis vinculis expeditus, laetus in caelum immigrauit. Cuius universis magnum sui desiderium cum multis lachrymis & luctu diuturno coniunctum reliquit. Fuit enim non modo sanctitatis & miraculorum gloria clarus sed praecipuo quodam benignitatis studio praecellens, & laudibus mansuetudinis & lenitatis & clementiae praestantissimus.

VITA

VITA S. ANTHELMI EX PRIMAE
*Carthusia praefecto Episcopi Bellicensis. ex ea, qua
 est apud Surium. Vixit temporibus Alexandri tertij
 Rom. Pont. circa annum Domini 1180.*

26. Iunij.
 Celsa magnaq; progenie claris in mundo pa-
 rentibus tali prole beatis, patre Arduino ex
 Allobrogum castello Siguino, matre nobi-
 lissimis suae patriae hominibus orta, beatus Anthel-
 mus progenitus est: cui ea, à teneris vnguiculis, cu-
 ra praecipue in pectore vixit, quomodo perfectam
 Deo seruitutem, carnali nobilitate potthabita, ex-
 hiberet. Itaque cum magna parentum voluntate li-
 teris adhibitus non mediocres in arrium maxima-
 rum disciplinis fecisset progressus, egregia indole
 vir, parum caute tanta gratiarum vsus affluentia,
 paulatim arridentis saeculi huius blandimentis alli-
 ci coepit: adeo vt rebus omnibus ad votum mirifi-
 ce affluentibus tandem abreptus sit: ac feuerioris
 disciplinae oblitus in Gebennensem & Bellicensem
 ecclesias magnis opibus & honoribus auctus con-
 cesserit. In Gebennensi enim Ecclesia Praepositus &
 Secretarius; in Bellicensi vero Secretarius creatus
 est: quas ille dignitates in ijs Ecclesijs praecipuas
 magna cum laude ac nominis sui gloria admini-
 strabat.

Mundus illi
 blanditur.

Et si autem vanis & caducis rebus esset impli-
 catus, arcamen ab omni flagitio & sordibus in-
 primis auariciae alienus erat: & sacra omnia
 sacrorumque antistites praecipue religiosos viros
 perpetuo naturae instinctu colebat: eorumque ser-
 monibus ac familiaritate plurimum gaudebat. Itaque
 cum adolescentiae flore in magna mundi vani-
 tate consumpto, diuina bonitas in rectum salutis
 iter

Frequenter
visitat reli-
giosos.

iter eum reuocare vellet, coepit religiosorum hos-
minum & imprimis Carthusiensium loca inuisere,
vitamque eorum non tamen tam conuersionis de-
syderio, quam animi quadam curiositate diligen-
ter explorare. Interim cum suauitate ac dulcedine
eorum paulatim afficeretur, fratres illos frequen-
tius adijt eorumque domicilia & cetera omnia di-
ligentius perlustrans sermones etiam de rebus di-
uinis instituebat. Tum vero fratres, qui ad illum vs-
que diem, vanitati eius non nihil indulserant, vt sen-
tere eius animum emollicum, tempus nasti oppor-
tunum, de contemptu mundi sermones repetunt,
horrantur & exigua pro magnis, pauca pro multis,
falsa pro veris, pro sempiternis fluxa & caduca, co-
temnere ne dubitet. Quid multa? Diuini timoris
spiritu correptus, consilij & fortitudinis spiritu
confirmatus, omnibus quae mundi sunt protinus ex
animo abdicatis, totum se diuino cultui & seruitu-
ti addixit: & in Carthusia, quam Portarum vocant,
monastico eius Ordinis habitu hilariter suscepto,
Christianae militiae nomen dedit.

Fit Carthu-
sianus omni-
bus relictis.

Mittitur in
primariam
Carthusiam

Cum autem eo tempore primaria Carthusia exi-
guo esset Christianorum militum praesidio muni-
ta, Anselmus ex Portarum Carthusia eo destina-
tus fuit, vt suae virtutis exemplo tyrones in vasta il-
la eremo & horrore loci confirmaret excitaretque:
quod sane adeo egregie viriliterque praestitit vt pro-
fus esset nemo qui arduam virtutis eius semitam
ingredi posset. Tanta illi in precibus & meditatio-
nibus erat lachrymarum copia vt continui quidam
rituuli intimo pietatis affectu expressi ab eius ocu-
lis manare viderentur. Et quidem sub ipsa solenni
quotidianarum precum persolutione non raro cor-
rentes quidam ex oculis prorumpabant, tantavi, vt
nullo

Gratia lach-
rymarum.

nullo modo eos cohibere possit. In suorum verò & alienorum peccatorum commemoratione creberrimis virgarum ictibus dorsum lateraque cædebat, plagasq; plagis cumulando nunquam carnem suam livoris expertem aut cutem integram manere patiebatur.

Disciplinæ eius.

Cùm his autem alijsque maioribus pietatis studijs strenuè se Dei servus exerceret, fuit ad Procuratoris officium evocatus quod summa cum laude ac præcipua quadam charitate administrabat. Pauperibus enim & egenis pro insita sibi humanitate, non modo larga manu subveniebat, cibo potuq; recreabat, vestimenta nudis præbebat, sed etiam se ipsum magno charitatis affectu totum impendebat. Inde omnibus admodùm charus effectus Guidoni Carthusiæ Priori eximia virtute & prudentia viro vitæ munere sanctissimè perfuncto successit & locum illum multis virtutibus sempiterna memoria dignis adornavit. Parum namq; esse statuebat fratres diuino spiritu illustratos in officio continere, ipsique paterna cura ac providentia subuenire, sed aliorum etiam salutem constituendam sedulo inuigilabat. Nam præter orationes quas multis cum lacrymis sine intermissione pro totius Ecclesiæ necessitatibus fundebat, non paucos ex medijs mundi vanitatibus & profunda peccatorum caligine extraxit. Aduentantes enim, quos non rarò ea domus habet, hospites magna benevolentia significatione excipiebat, eosque mira verborum lenitate ad frequentem flagitiorum confessionem vitæque emendationem inuitabat. Fratrem quoque suum ex medio honorum decursu & certissimo æternæ vitæ periculo ad rectum salutis iter perduxit: Patientem quoque foelicem non tam verbis quàm clarissimè

Fuit Procurator.

Creatus magnæ Carthusiæ Prior.

Multos ad Deum convertit.

et cetera.

rissi.

rissimis virtutum exemplis adeo permouit, ut, tribus filijs magna virtute viris, præcunctibus, ipse quoque contempto cum suis vanitatibus & mortiferis illecebris mundo Saluatorem sequutus sit. Et sane hoc vel præcipuum in tantis ornamentis ac beneficijs, quæ in eum Deus plena manu congescit, ducendum est, quod corpore in solitudine constitutus, non vni tantum sibi vacauerit, sed communis salutis cupidissimus multos Deo adiuuante ex barathro perditionis ad veram salutis viam & verbo & exemplo pertraxerit. Omnia enim pietatis suæ exercitia cum aliorum fructu & utilitate volebat esse coniuncta. Et quanquam non raro homines quidam salutis suæ plane immemores, quos præceptis in omnem licentiam natura cupiditasque corruerat cum indignatione recederent, & horrendas etiam in eum minas iactarent, non tamen propterea aduentantes excludebat, vel salutis documenta subtrahebat: sed eadem animi modestia, eadem benignitate, probos pariter ac improbos admittebat: & singulis cum per se tum per alios ad eam rem maxime idoneos singulis salutaria animæ medicamenta administrabat. Porro fratribus suis nihil, quod vel ad animæ vel ad corporis cum necessitatem tum utilitatem quoquo modo faciebat, deesse pariebat: ne qua occasione ab assidua diuinarum rerum contemplatione deflecterent.

**Abdicat se
Prioratu.**

Et quidem cum tot tantisque virtutum ornamentis esset decoratus religiosæ quietis vitæque priuatæ avidissimus summa fratrum voluntate Prioratu se abdicauit & Carthusiæ gubernacula alij tradidit: non ita tamen, ut spiritum illum solitudinis vni sibi consecraret, sed tum vel maxime ab omni terrenarum rerum occupatione expeditus Christianæ
pietate.

pietatis ac religionis studium propagabat. Sed ea Anthelmus
vite tranquillitas non potuit viro sancto esse diu. Anthelmus
turna: nam paulò post Bernardus Portarum Carthusia
Carthusæ Prior vigiliam suam illi tradidit quam nul-
lo modo vir sanctus subterfugere potuit. Itaque
Anthelmus quanquam inuitus ne tamen minus di-
cto audiens videretur esse, se ad illam Carthusiam
regendam diligentissimè retulit. Ac primum in-
gentem frumenti vim, quam ibidem in magna an-
nonæ caritate congestam inueniebat, pauperibus
distribuit: & alijs item rerum omnium inopia la-
borantibus pecunijs subuenit.

At cum vir Dei multis occupatus, ab illis, quibus
potissimum inhiabat, spiritalibus studijs & exerci-
tijs se distineri videret, vix biennij euolutò spatio,
Prioris se officio rursus abdicans ad turissimū sem-
perq; concupitum quietis ac silentij portum in ma-
gna Carthusia se recepit. Et si autem solitudinis ac
secreti amantiissimus esset, crebrò tamen magnorū
virorum grata visitatione recreabatur, & illi vicis-
sim sanctis eius colloquijs refecti magno delibuti
gaudio recedebant. Inter alias verò eius virtutes
quibus erat egregiè instructus nequaquam infima
fuit ardentissimū Catholicæ vnitatis conseruan-
dæ studium. Cum enim Romanæ curiæ Episcopi
Alexandrum Apostolicæ sedi Canonica electione
præfeciissent, & Octavianus ambitione cæcus malo
dumone impellente sedem inuasisset, & gratia atq;
auctoritate illustris familiæ fretus vniuersam pæ-
rte ecclesiam suis partibus adiunxisset, Ordo Car-
thusiensis, auctore Anthelmo, primus in Occiden-
tali Ecclesia Alexandro obedientiam obtulit cæte-
rosque, vt eandem præstarent & exemplo & doctri-
na impulit confirmavitque.

Non

Anthelmus
præficitur
Carthusæ
Portarum.

Iterum se ab-
dicat Prio-
ratu.

Carthusia-
norum stu-
dium eiga-
verum Pors-
ticiem.

Anthelmus
eligitur Bel-
licensis Epi-
scopus.

Non multò post accidit Bellicensem Ecclesiam suo orbari pastore, cui protinus Anthelmus è Jaberis eremi extractus succedere compulsus est. Nitebatur ille quidem fuga illi honoris gradum declinare, nullumq; non mouebat lapidem, vt reliquum vitæ tempus in silentio & solitudine exigere posset sed Alexander Pontifex Maximus diu multumque reluctansem & summis infimisq; precibus deprecantem tanto maiore honore dignum existimabat: quo ille se magis deprimebat eoq; indignum reputabat.

Episcopus
factus vt se-
gesserit.

Igitur manibus ipsius Pontificis consecratus animarum curam suscepit, seseque non minus strenuè quam prudenter ad opus Euangelij comparauit. Et primò quidem totis viribus obscuratam pietatis ac religionis faciem multis vtriatibus ac documentis illustrauit: & summa contentione profligatos clericorum mores seu eriore disciplina astrinxit. Nã qui infami foeminarum cõtubernio dignitatis suæ immemores vivebant suis prouentibus & officio priuare non verebatur: ita tamen vt eosdem foueret, tuendosque susciperet ne qua ab alijs ignominia læderentur. In pauperes verò & inopes incredibili fuit benignitate & misericordia. Profectò in eorum subleuanda inopia nemo sollicitior fuit. Omnia enim quæ possidebat pauperum esse patrimonium asserbat. Itaque præter tenuem victum nihil sibi reseruabat, sed in pauperes erogabat. Susceperat duas in primis cõgregationes singulari quodam studio tuendas fouendasque: Ex quibus vna viduarum & virginum, quæ sexum imbecillum cum ipso mundo virili animo vicerant: Altera leprosoꝝ quibus omnia quæ ad victum vestitumq; necessaria erant liberaliter præbebat.

Eo anno quò ab hac vita decessit, magna annonæ caritas magna fame & miseranda valde calamitate homines opprimebat: quo tempore vir sanctus innumerabilem pauperum multitudinem suis foebat beneficijs: prorsus ut cuncti miraculū agnoscerent, quo Deus frumentum eius multiplicarar. Præfixerat autem vir sanctus certū diem; ad quem usq; eorum inopiæ benignè subueniret neq; pateretur, ut cum graui paupertatis malo cōfisterentur. Illo verò die aduentante subito acuta febre correptus in morbum incidit, quo paulatim confectus sexto Kalendas Iulij anno ætatis suæ amplius sexagesimo inter suorum lachrymas & amplexus beati Deo spiritum tradidit.

Moritur vis
Sanctus.

Sacrum eius corpus fuit in Bellicensi Ecclesia honorificè tumulatum, vbi innumèris coruscans miraculis, quanta in calis gloria eius anima fructur, clarissimè testatur. Certè inter alia hoc vnum constat puerum quendam vitā sanctum ad sepulchrum eius ad vitam reuocatū esse. Porro quidam adolescens haud infimæ nobilitatis cum die quodam venerabile viri sancti sepulchrum transiret, cerneretque homines morbosos & malè affectos opem eius implorare illorum fidem stultitiæ tribuens ibat cachinnans. Et ecce subito intolerabili febris ardore correptus spem vitæ abijcere cogebatur. Tum verò poenitudine ductus peccatum suum agnoscere, & sociorum manibus ad sepulchrum perductus cum lachrymis & crebro singultu veniam petere, vota nuncupare, nihilq; non facere ut amissam sanitatem recuperaret. Tandem verò precibus viri sancti manifesto miraculo liberatus didicit quanto vir sanctus honore ac veneratione dignus esset.

Vita sancti
ad sepulchrum eius
reuiuiscit.

Nnn

MAR-

MARTYRIUM S. SOTLI CORDVBENSIS, vt habetur in Lucij Marinei seculi Regij historiographi, de rebus Hispania lib. 5. Passus est temp. Diocletiani & Maximiani.

27. Iunij. Parentes & patria eius.

Beatissimus martyr Zoilus Cordubæ claris ortus natalibus ab infantia Christianæ pietatis disciplinis imbutus, cum adolescens publice Christum confiteretur, à paganis arreptus Iudicis cuiusdam tribunali oblatu est: atque ab ipso ad dæmonum culturam cum minis tum promissis diu multumque exhortatus. Qui cum minas pariter & promissa constanti animo despiceret, clam abductus in præfatæ vrbis cœmiterio cum peregrinorum corporibus sepultus est, ne aliquando digna veneratione tanquam martyr à Christianis coleretur. Sed cum Christo donante pax Ecclesiæ reddita esset temporibus Regis Sisebuti, quidam vir nobilis de Gothorum propagine clarus, Agapitus nomine ex laica in monasticæ vitæ disciplinam concedens tandem ad summum sacerdotium electus est. Is cum mira vitæ austeritate Deo seruiret, meruit secundum quietem beati martyris certamen, & nomen, locumque quo sepultus erat, cognoscere. Mane itaque factò quia nihil de visionis veritate dubitabat, congregatis fratribus & maxima vulgi multitudine, ad ostensum sibi locum sine mora perrexit: effossaque humo sacratissimum martyris corpus integrum inuenit, quod præ amoris magnitudine osculis demulcere cœpit, indignum se reputans, vt manibus suis tanti viri tangeret reliquias. Accidit autem, vt crebrius osculando, subito primoribus dentibus priuaretur: quos ab ore excidentes, in sarcophagum, vbi vultu facti

Sepultura eius inter peregrinos.

Agapitus episcopus Cordubensis.

Inuenit corpus martyris.

far
aut
lus
scu
ras
sti
cata

VI
E
a
xi
id

M
ria o
natur
confe
perfec
gnitio
medic
vt ea n
nitate
li abieci
famili
præstar
vt vir
re poter
Poste
ram ren
la inter

sancti corpus humatum fuerat, proiecit. Peracto
autem inuentionis obsequio sequenti nocte S. Soy-
lus per visum ita eum affatus est: Cur me sapius o-
sculando verberasti? iam pro eis quæ a me poposce-
ras intercedens à Domino Iesu Christo impetra-
sti, & nunc certus esto, quia dimissa tibi sunt pec-
cata.

VITA S. SAMPSONIS HOSPITVM

*Exceptoris, ex ea, qua est per Metaphrasten. Docet
autem Baronus nequaquam eum sub Iustiniã vi-
xisse, quemadmodum in actis eius legitur, Sed mul-
tò ante tempora Iustiniã vita functum esse.*

*vide Baso-
in notat.
hoc die.*

Magnus hic Sampson fama rerum gestarum
toto orbe celeberrimus Romanis parenti-
bus & generis dignitate & diuitiarum glo-
ria ortus est præstantissimis. Cum autem insita
naturæ generositate ardua quæque summo studio
consectanda sibi proponeret, animum imprimis ad
perfectam diuinarum humanarumque rerum co-
gnitionem applicuit: deinde pari diligentia artem
medicinæ consecutus est, non tam ad quæstû, quam
ut ea morbidis & calamitosi, pro insita sibi huma-
nitate, subueniret. Sed cum parentes tam humi-
li abiectoque officio notam ignominie sibi totique
familiæ irrogari putarent, eum multis modis à tam
præstanti charitatis officio impediabant, prorsus
ve vir sanctus non nisi furtim ijs rebus operam da-
re poterat.

*27. Iunij.
Patria & pa-
rentes eius.*

*Studet me-
dicinæ.*

Postquam verò parentibus e vita sublati libe-
ram rerum suarum administratione obtinuit, nui-
la interposita mora, totum se suag; omnia in pau-
perum

*Totum se ad
pauperes
subleuan-
dos cõfert.*

Nna 2 perum

Abit Cōstan-
tinopolim.

perum curam studiumq; transfudit. Et primo quidem seruorum greges libertate donatos opibus & consilio iuuuit, vnde perfectam etiam in Christo libertatem consequerentur. deinde parria relicta & maxima diuitiarum copia in pauperes benignè admodum distributa diuino haud dubie numine impulsus Constantinopolim abiit: vbi incredibili benignitate omnib. egenis & male affectis domum suā aperuit, cibum potumq; ministravit: & singulari industria morbidos curauit, nec defuit paulò post admiranda miraculorum virtus, qua mira facilitate, quos humana industria non poterat, gratia diuina sanabatur. Cùm autem tam excellens in omni genere virtus nequaquam obscura esse poterat, tum ad ipsum Pontificem Menam, qui sedem illam tunc temporis administrabat, fama illius peruenit: qui protinus virum sanctum annos plus minus triginta natum sacerdotio instituit, vt maiori tum auctoritate male affectas animas similiter ad sanitatem adduceret.

Fit Sacerdos

Interea Imperator, qui graui vlcere vesicæ laborabat, cùm ab inanibus medicorum promissis frustra diu sanitatem sperasset, tandem ope humana planè destitutus ad diuinum totâ mente auxilium confugit: & ecce leni sopore oppressus inter medicorum turbas vidit virum quendam insigni morum honestate ac grauitate præditum qui certissimam ei salutem spondebat. Mane factò diligentissima medicorum omnium facta inquisitione tandem inuentus est Sampson, qui formam ab Imperatore visam toto corporis habitu ad amulsum exprimebat. Tum verò Imperator incredibili gaudio exultare & certa de Sampsonis virtute concepta fiducia virum sanctum orare atque obsecrare

crare, vt sacræ manus suæ contactu dolorem pel-
lat, & integram, quæ ei in visu promissa erat, sani-
tatem reddat. Recusauit primò Sampson multis se
peccatis obnoxium, nec vlla virtute præditum
clamitans. Sed cum Imperator instaret, & preci-
bus vim propè inferret, vir sanctus consueta pie-
tate permotus manu sua morbum pepulit: in quo
innumerabilis medicorum turba curando frustra
diu multumque defudauerat. Imperator verò tan-
tam in viro sancto virtutem sine fine admirans, vt
acceptum beneficium immortalitati consecraret,
eodem hospitem sanè celeberrimam domui ipsi-
us Sampsonis contiguam extruxit: eamque viro
sancto tradidit & donis & muneribus & possessio-
nibus amplissimis ornauit: quæ omnia Sampson
in pauperum & calamitosorum miseria subleuan-
da egregie expendit. Vixit autem in eo pietatis
studio à primis annis ad decrepitam vsque ætatem,
tantaque beneuolentia & cura omnium necessita-
tem subleuauit, morbos curauit, contagiones ad
totius corporis pestem manantes tractauit, vt cun-
cti eius charitatem obstupescerent & ardens beni-
gnitatis studium sine fine mirarentur.

Sanat Impe-
ratorē Sam-
pson contactu
manus
suæ.

Imp. extruit
domum ho-
spitalom.

Postquam verò ætatem hoc modo & in Dei ser-
uitio & proximorum cura assidua præclarè ex-
pendisset cum admiranda pietatis significatione
& clarissima opinione sanctitatis vltimum vitæ
actum absoluit; lætusque è corporis virgulis in
caelos immigrauit. Quàm multis autem clarus
fuerit miraculis non in vita solum, sed multò
etiam magis post mortem: nullis verbis explicari
potest.

Claret mul-
tis miracu-
lis.

Et primùm quidem hoc constat illius virtute
horrificum illud incendium, quo Sophiæ templum

Constantinopoli vnum omnium celeberrimum
conflagrabit restinctum fuisse : cum vir sanctus à
viris quibusdam per recta discurrere visus, sit flam-
masque manu submouere : ita ut cunctis stupentibus
domus sacra prorsus illæsa maneret. Fuit autem
non solum in vita pauperibus & calamitosis
beneficus, sed multo etiam magis post mortem :
cum multos varijs ægritudinibus detentos & spe
vitæ destitutos sanauit & plurimis secundum quie-
tem apparens in rebus deploratis opem tulit.

MARTYRIUM SS. PLUTARCHI, SE-
reni, Heraclidis, Heraui, item alterius Sereni, Po-
tamiænsis, &c. Ex historia Ecclesiastica Eusebii
Cæsarensis. lib. 6. cap. 4.

28. Iunii.
Discipuli
Origenis.

Plutarchus.

Serenus.

Cum plurimi Origenis discipuli eius seduli-
tate fidem & certam in verbo Dei persuasio-
nem interiore mentis suæ recessu ingenuè syn-
cereque hausissent, in illo persecutionis tempore
præclare se admodum & constanter gesserunt : vnde
nonnulli eorum capti, beato martyrio finem vi-
uendi gloriose fecerunt. Ex quorum numero pri-
mus erat Plutarchus, quo ad mortem abducto, pa-
rum aberat, quia Origines, dum illi in extremo
iam vitæ suæ exitu adesset, à Plutarchi ciuib. (quip-
pè causam mortis Plutarchi in eum transferebant)
iam denuò interfectus fuisset. Cæterum perspicax
Dei prouidentia illum etiam eo tempore è pericu-
lo eripuit. Post Plutarchum secundus ex Origenis
discipulis martyr fuit Serenus : cuius in Christum
fides,

fides, quam animo imbiberat, ignis incendio satis exploratè probata fuit. Heraclides tertius martyr *Heraclides.*
& quartus Herois eadè schola profecti, quorumq; *Herois.*
utq; prior dum adhuc catechumenus erat poster-
rior ante nuper ià baptizatus securi percussus fuit.
Præterea ex eodè ludo alius à primo Serenus quin- *Serenus al-*
tus Athleta, pro pietatis defensione quam suscep- *ter.*
erat pleno ore laudatur: cui post ingentem tormen-
torum perpersionem fama est caput ceruicibus ab-
scissum esse.

Ex mulierum numero, quæ erant eius disciplina
instituta, Rhais adhuc catechumena baptismum *Rhais for-*
per ignem consecuta excessit è vita. Septimus in- *miqa.*
ter istos numeratur Basilides, qui Potamiœnam *Basilides.*
multorum commendatione insignem, ad supplici- *Potamiœ-*
um deduxit, de qua frequens & celebris sermo a- *na.*
pud ciues suos iam habetur, ut potè quæ cum infini-
tas propè pugnas pro corporis pudicitia & virgini-
tate, qua præ cæteris excellebat, contra insanos a-
matorum suorum impetus (in ea enim præter ani-
mi virtutes, eximia præterea & integra corpo-
ris pulchritudo cum venustate elucebat) con-
stanter sustinuit: tum multiplices & graues æ-
rumnas pro fidè in Christum exhauriens, ad extre-
mum post tormenta acerba dictaque horrenda vnà
cum matre Marcella, ignis incēdijs absorpta mor- *Marcella.*
tem oppetiit. Ferunt quidem Aquilam (hoc enim
Iudicis nomen fuit) postquam graues vniuerso il-
lius corporis plagas inflixisset tandem ad corporis,
ignominiam & contumeliam libidinosissimis gla-
diatoribus illam se traditurum interminatam: il-
lam autem paulisper inra se meditatam, cum ro-
garetur quid sentiret eiusmodi responsum dedisse,
Nan 4 vnde

936 MARTYR. SS. PLVTARCHI, SERENI, &c
vnde visa est illis aliquid impietatis (sic enim puta-
batur) manifestè elocuta. Atque euertigio post de-
finitiuam de eadem sententiam, Basilides vnus ex
satellitibus eam acceptam ad locum supplicij de-
duxit. Simulatque autem multitudo ei molestiam
faceffere & verborum petulantia insectari conaba-
tur, hic eos, qui contumeliam ei faciebant, repul-
sos coercuit, & maximam clementiam summamque
humanitatem in eam declarauit. Illa verò homi-
nem pro illius erga se commiseratione vehemen-
ter amplexata, bono animo esse hortatur, nam ait
se, simul ac abiret è vita, à Domino suo veniam &
gratiam pro eo efflagitaturam, & non diu post eius
in se merita iusta remuneratione compensaturam.
Hæc cum dixisset, pice feruenti per varia & diuer-
sa corporis membra ab imis pedibus ad capitis ver-
ticem sensim ac pedetentim diffusa, generoso &
excelso animo migravit è vita. Tale certamen ab
hac percelebri & gloriosa virgine confectum
fuit.

Clementia
Basilidis in
Potamiœ-
nam.

Non longo temporis interuallo interposito, Ba-
silides, cum satellites socij sui certa de causa
iurandum ab ipso exigerent, asseueranter af-
firmat, omninò sibi non licere iurare: Christia-
num enim se esse, & hoc se pro palam fateri. At
illi primò eum etiamnum iocari putabant. Verùm
vbi illud constanter asserit, abducitur ad Indi-
cem, & coram illo inentionem confessus in vincu-
la conijcitur. Cum fratres in Domino ad eum aduen-
tarent causamque repentinè & admirabilis huius
mutationis sciscitarentur, fertur respondisse: Potami-
œnam triduo post martyrium noctu ei assisten-
tem, coronam ipsi capiti imposuisse, dixisseque se pro
cogra-

Basilidis
martyrium.

eo gratiam à Domino postulasse, postulatam obtinuisse: & Dominum non longo tempore post eum ad suam gloriam recepturum. Post illa, ubi fratres sigillum in Domino ei impertuerant, postero die securi percussus, præclara martyrij corona donatus est. Alij item cõplures Alexandriae iisdem temporibus, utpotè quibus Potamicea secundum quietem apparuisset, eosq; fuisset impense ad Dei verbum amplexadum cohortata, frequentes ad fidem Christi accessisse commemorantur.

ACTA SS. APOSTOLORVM PETRI ET

Pauli, per Egesippum scripta lib. 3. de excidio Hierosolymitano Cap. 2. Omittimus hęc integram rerum ab ijs gestarum seriem referre, partim ne prolixiores simus, partim quia diligens lector eandem multò vberius clariusq; in doctissimi Baronij Annalibus habere potest: tum ad varias multorum opiniones parum sincera fide, tum ad hereticorum argumenta refellenda. Subierunt martyrium Lucio Fonteo Capitone, & Caio Iulio Ruffo Consf. anno à Christo Domino sexagesimo octauo, Neronis verò decimo tertio.

ERant Neronis temporibus Romæ Petrus & Iunij 29. Paulus doctores Christianorum, sublimes operum Imperatorem aduersum fecerant, captum Magi Simonis delinimentis, qui sibi animum eius conciliauerat. Cui adiumentum victoriæ subiectiones gentium, vitæ longauitatem, salutis custodiam feralibus artibus pollicebatur, atque ille credebatur qui vim rerum nesciret examinare. Denique summum apud illum tenebat amicitia locû: quan-

Nnn° 5

doqui-

doquidem etiam præfulem suæ salutis vitæque custodem arbitrabatur. Sed ubi Petrus eius vanitates & flagitia detexit, & species illum rerum mentiri, non solidum, aliquid aut verum efficere demonstravit, ludibrio habitus & digno est consumptus mœnore. Et quamuis in alijs terrarum partibus Petri esset expertus potentiam, tamen præueniens Romam ausus est iactare quod mortuos suscitaret.

Defunctus erat id temporis Romæ adolescens nobilis, propinquus Cæsaris, cum vniuersorū dolore. Admonuere pleriq; experiendum, vtrum posset resuscitari. Celeberrimus in his operibus habebatur Petrus: sed apud Gentiles nulla facti huiusmodi deferebatur fides. Dolor exegit remedium: perrectum est ad Petrum. Fuere qui etiam Simonem accersendum putarent: vterque affuerunt. Ait Petrus Simoni: qui se de sua iactaret potentia priores sese partes dare: vt si posset mortuum resuscitaret. Si ille non resuscitaret, se non defuturum, vt Christus opem ferret defuncto quo posset resurgere. Simon qui putaret apud urbem gentilium plurimum suas valituras artes, conditionem proposuit: vt si ipse

Simoni quæ
tam tributū
R. smz.

resuscitasset mortuū, Petrus occideretur, qui magnæ potētiz (sic enim appellabatur) laceffendo iniurias irrogauisset: sin verò præualuisset Petrus, in Simonem pari genere vindicaretur. Acquieuit Petrus, adoratus est Simon. Accessit ad lectulū defuncti, incantare atque immurmerare dira carmina vt cœpit, visus est caput agitare qui mortuus erat. Clamor ingens gentilium, quod iam viueret, quod loqueretur cum Simone. Ira & indignatio in Petrum, quod ausus esset cōferre sese tantæ potestati, Sanctus Apostolus poposcit silentium, & dixit: Si viuit defunctus loquatur: si resuscitatus est, surgat, ambu-

ambulet, pabuletur. Phantasma illud esse, non veritatem, quod videatur caput mouisse. Denique separetur, inquit, Simon à lectulo, & tunc ne id quidem ostentui futurum. Abducitur Simon à lectulo, manet sine specie motus alicuius qui mortuus erat. Adstitit Petrus longius & intra se paulisper orationi intentus, cum magna voce ait: Adolefcens surge: sanet te Dominus Iesus. Et statim surrexit adolefcens, & locutus ambulauit & cibum sumpsit, & dedit eum Petrus matri suæ. Qui cum rogaretur, vt ab eo non discederet, ait: Non derelinquetur ab eo, qui eum fecit resurgere, cuius nos serui sumus. Secura esto mater & filio, non veraris: habet custodem suam. Et cum populus in Simonem infurgeret, vt lapidaretur, ait Petrus: Satis est ad poenam eius, quod cognoscit suas artes nihil valere: viuat, & Christi regnũ crescere videat vel inuitus. Torquebatur Magus Apostoli gloria, collegit sese atque omnem excitans carminum suorum potentiam congregat populum, offensumque se dicit à Galilæis, relicturum se urbem, quam tueri soleret. Diem statuit, pollicetur volatum, quo supernis sedibus inueheretur: cui quando vellet, cælum pateret. Conscendit statuto die montem Capitolinum, ac se de rupe deiiciens volare cœpit: Mirari populus ac venerari plerique, dicentes Dei esse potentiam non hominis, qui cum corpore volitaret: nihil tale fecisse Christum. Tunc Petrus in medio stans, ait: Iesu Domine, ostende ei varias artes tuas esse, ne hac specie populus iste, qui crediturus est, decipiatur. Decidat Domine, sic tamen vt nihil se potuisse viuens recognoscat. Et statim in voce Petri implicatis remigijs alarum, quas sumpserat, corruit: nec exanimatus est, sed fracto debilitatoque crure

S. Petrus excitat mortuum.

Simon Magus dũ vult volare corruit: deinde moritur.

Vide Nero-
nis nequiti-
am.

Quo comperto, deceptum se Nero & destitutum dolens, tanti carum amici, sublatumque sibi virum utilem & necessarium Reipublice indignatus querere coepit causas quibus Petrum occideret. Et iam tempus aderat, quo sancti vocarentur Apostoli Petrus & Paulus. Denique dato ut comprehederetur praecpto, rogabatur Petrus ut sese alio conferret. Resistebat ille dicens nequaquam se facturum, ut tanquam metu mortis territus cederet: bonum esse pro Christo pati: qui pro omnibus se morti obtulisset: non mortem illam sed immortalitatem futuram: infiduum, ut ipse fugeret passionem sui corporis, qui multos doctrina sua compulisset se hostias pro Christo offerre, deberi sibi secundum Domini vocem, ut & ipse in passione sua Christo gloriam atque honorem daret. Hec & alia Petrus obtexere, sed plebs lachrymante, quarente ne se relinqueret & fluctuantem inter procellas gentiliu destitueret, victus fletibus Petrus cessit: Promisit se urbem egressurum. Proxima nocte salutatis fratribus & celebrata oratione, proficisci solus coepit. Vbi ventum est ad portam videt sibi Christum occurrere, & adorans eum, dixit: Domine quomodo vadis? Cui Christus: Iterum venio crucifigi. Intellexit Petrus de sua dictu passione, quod ea Christus passurus videretur, qui patitur in singulis, non utique corporis dolore, sed quadam misericordiae passione, aut glorie celebritate. Et conuersus in urbem redijt, captusque a persecutoribus Cruci ad iudicatus, poposcit ut inuersis vestigijs cruci affigeretur, quod indignus esset, qui simili modo crucifigeretur, ut passus est Dei filius. Quo impetrato vel quia ita debebatur, ut Christus praedixerat, vel quia

In huius rei
memoriam
extat adhuc
Romae extra
portam a p-
pianam erectu
facellum quod
vulgo appel-
latur: Do-
mine quo
vadis.

quia persecutor nō inuitus indulget pœnarum incrementa & ipse Paulus, alter cruce, alter gladio necatus est.

VITA S. THEOBALDI PRÆSBYTERI,
Eremita & Confessoris. ex ea qua est optima fide
apud Surium. Floruit temporibus Henrici Augusti,
& Henrici Regis Francorum, & filij eius Philippi.

Theobaldus è gente Fræcorum, territorio Se. Iunij 30.
nonensi oriūsus, patre Arnulpho, matre ve- Parentes S.
rò Gissa, flos vt ita dicam è spinis erupit. Illi Theobaldus.

enim & diuitiarū & nobilitatis gloria elati splendide vitam ducebāt: Theobaldus verò atripis pœne incunabilis inedia & paupertatē sectabatur: omnesque corporis delicias respiciens solus plerunque de pietatis studio & suauitate cęlestis disciplinę consilia agitabat. Degebat id temporis in castro Prunino Odonis Campanienū qui affinitate Theobaldum attingebat, cumque modis omnibus ad eandem mundi vanitatem secum abripere nitēbatur. At adolescens optimæ indolis ne per abrupta viciorū paulatim abiret, sedulo de eremi solitudine incolenda cogitare cœpit. AEmulabatur Pauli & Anthonij vitæ austeritatem, victus tenuitatem, vellium asperitatem, animi contemplationem & angelorum in solitudine contubernium. His igitur & huiusmodi facibus accensus, clandestina discessione adijt quendam eremitam in quadam insula Sequanæ latitantem: cum quo omnia sua consilia cogitationesque de imitatione Sanctorum cōtulit. Assumit sul
Iniro igitur consilio, assumptoque Gualtero quodā instituti so-
milite socio, ascensis vterque equis, cum singulis cium.
armigeris ad Rhemensē ciuitatem peruenerunt.
Quam simulatque ingressi sunt ante omnia apud S.
Remi-

Remigium, numine salutato, animus protinus ad
eremiticæ vitæ cultum obfirmârunt.

Igitur ut ardua consiliorum suorum quàm ac-
curatissimè cegeret, occasione visendorum amico-
rum armigeris atque equis in hospitio relictis, pe-
des in viam cum fideli milite se dedit. Paululum
verò progressi inuentis duobus peregrinis pretio-
sa vestimenta, quibus erant ornati, largiuntur; se-
seque vicissim optato sacco induunt. Deindè reli-
quum iter nudis pedibus, & capite itè nudo ad Pi-
tingum vsque (qui locus in Tentonicorum regno si-
tus est) confecerunt. Ibi deo & obscuro quodam
loco aliquamdiu deliruere, & voluntariam pau-
pertatem Christi amore sustinentes multo labore
victum sibi quæritarunt: simulque ut Christianæ
humilitatis, quæ caterarum est parens custosque
virtutum, solida iacerent fundamenta, vilissimæ
quæque rusticorum opera obibant. Tenuissimo ve-
rò nummorum quæstu collecto, indè nudis pedi-
bus ad S. Iacobum in Galicia Hispaniæ perrexerunt.
Cum autem votis precibusque ex animi sententia
ibidem persolutis reuenterentur, diabolus in itine-
re humana specie assumpta varias eis insidias stru-
xit: qui tamen fusus fugatusque ac Theobaldi præ-
cipuam virtutem sanctitatemque reueritus est. In-
dè Treuerim delatus salutatis ibidè amicis & pa-
tre haud mediocri dolore tabescente cõsolato Ro-
mam petijt vt Hierosolymas indè contenderet.

Hac igitur intentione Italiæ fines oberrans tan-
dem ad locum quendam, cui vetustas Salanica no-
men indidit, peruenit. Perlustrato verò loco in sal-
tu quodam satis spatiofo veteris quasi ecclesiæ rui-
nas ibidem reperit: vbi paruo vilique tugurio rap-
ptim excitato angelicam in terris vitam æmulari
cepit.

Incedit nu-
dis pedibus
& capite.

Venit Tre-
uerim.

In treuerim
solus

cepit. Et primò quidem pane & aqua victitare & extrema inedia carnem macerare, deindè à pane omnique poru abstinens fructibus tantum & herbis earumque radicibus vitam sustentat. Postquam verò aliquandiu hoc modo non sine magna sanctitatis opinione Christo ibidem famulatus esset, in *Fit sacerdos* Vincentina ecclesia sacris omnibus initiatus est. Tum verò multò maiora animo moliri cœpit: non quo modo se tantum, sed alios omnes ad eximiam sanctitatem perduceret. Biennio autem expleto, ex quo vir sanctus iam dictū cœperat incolere locum socius eius Gualterus vita functus est.

Porro Theobaldus cùm eiusmodi viæ cursu magno animi fructu sine vlla offensione tenuisset, mox grauioribus prelijs & occultis apertisque demonum insidijs exagitari cœpit: neque tamen diuina in medijs tentationum procellis defuere solatia: prorsus vt non rarò angelica visitatione consolaretur: & diabolica caligine discussa incredibili quodam mentis iubilo perfunderetur.

Interea cùm fama sanctitatis eius nominisque celebritas longè lateque vagaretur, pater & mater eius inclyta fama permoti cum maxima nobilium turba ad eum venerūt. Ibi mater cùm filium, quem amissum longo tempore acerbissimè luxerat, tantis cerneret charismatibus plenū, præ gaudio vim lachrymarum fudit: & inter lachrymosa suspiria dubitare cœpit: an patria & viro & liberis relictis Theobaldo adhæreret. Tandem post varias fluctuantis animi procellas abruptis omnibus seculi retinaculis soli Domino Deo cum filio seruitura adhaesit. Itaque quæ magnā in mundo possederat prædiorum amplitudinem, vnus breuis cellula cum filio Deo famulatura elegit solitudinem. Cui filii *Parentes eam visitant & mater ei adhaeret.*
uscum

us cum tanta familiaritate obsecutus est, ut non facile queat enarrari.

Biennio verò antequàm ex hoc mundo migraret ita corporis vulneribus oblitus fuit, ut neque gressum figere, neque ori suo manu ministrare posset. Neque tamen vlla corporis infirmitate à proposito vitæ rigere potuit flecti. Cumque duodecimus annus volueretur, ex quo patriam reliquerat,

Novem annis vixit solitarius.

(nam tribus annis peregrinatus, & novem in solitudine exegit) ingrauescente ulcerum valetudine, corporis vigore planè destitui cœpit. Accersito igitur Petro Abbate intima sibi familiaritate conjuncto, matrem, suosque spirituales filios cum totius eremi cura illi commendat. Ante verò diem tertium quàm corporis vinculis solueretur, quin-

Terræmotus

quies ingenti motu terra quassata fuit. Cumque diu in agone desudasset, epulo cœlesti, quo sanctissimum Christi corpus Christianæ nationi porrigitur, refectus, cum sæpius iterasset: Domine misere

Obitus eius.

populi tui diuinis fatigarum officijs spiritum Deo tradidit. Sacrum eius corpus fuit multorum lachrymis & crebro singultu in basilica Virginis matris, ad cuius titulum Sacerdotij functus est honore, honorificè conditum. Ibi verò quantis quamque stupendis coruscat miraculis nulla vis orationis explicare potest.

FINIS TOMI SECUNDI.